

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД ДО 2039. ГОДИНЕ

Бањалука, мај 2018. године

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

ПРЕДМЕТ: ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД ДО 2039.
ГОДИНЕ

ИНВЕСТИТОР: ОПШТИНА НОВИ ГРАД

ВРСТА ДОКУМЕНТА: ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ

НОСИЛАЦ ПРИПРЕМЕ: ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ И
СТАМБЕНО - КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ ОПШТИНЕ НОВИ
ГРАД
ОДСЈЕК ЗА УРБАНИЗАМ И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ: "ИНСТИТУТ ЗА ГРАЂЕВИНАРСТВО – ИГ", д.о.о., БАЊА
ЛУКА

УЧЕСНИЦИ У ИЗРАДИ:

ГОРДАНА ЈЕВТИЋ, дипл.прост.планер
ДАНИЈЕЛА ДМИТРИЋ, дипл.инж.арх.
НАТАША ГРГИЋ, дипл.инж.арх.
МАРКО КНЕЖЕВИЋ, дипл.прост.планер
ДИЈАНА МИЛАНОВИЋ, дипл.прост.планер
ДРАГАНА КУЗМАНОВИЋ, мастер прост.планер
НЕНАД ГАЂЕША, дипл.инж.геол.
МИЛАН ТЕШАНОВИЋ, дипл.инж.саоб.
ЖЕЉКА СТОЈАНОВИЋ, дипл.инж.пољ.
НЕВЕНКО САМОУКОВИЋ, дипл.инж.грађ.
ДРАГАН ЗМИЈАЊАЦ, дипл.инж.грађ.
БОШКО МИЈАТОВИЋ, дипл.инж.ел.
СВЈЕТЛАНА ЋЕЈИЋ, дипл.инж.маш.
ДРАГАН АНТУНОВИЋ, дипл.инж.маш.
БОЈАНА ИВИЋ ЖУПИЋ, дипл.инж.шум.
СИНИША ЦУКУТ, дипл.инж.техн.
ДАНИЈЕЛ ИВИЋ, дипл.екон.
НЕМАЊА ХЕРБЕЗ, дипл.инж.геод.
ДРАГАНА ДУБРАВАЦ, дипл.правник

ДИРЕКТОР

доц. др НЕБОЈША КНЕЖЕВИЋ

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

САДРЖАЈ

A.	УВОД	7
A.I.	СИНТЕЗНА ОЦЈЕНА СТАЊА ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА	8
A.I.1.	Општи подаци о простору.....	10
A.I.2.	Становништво и простор.....	11
A.I.3.	Привреда и простор.....	12
A.I.4.	Инфраструктура и простор.....	13
A.I.5.	Усаглашеност друштвено - економског развоја и просторног уређења.....	14
A.II.	ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА	15
Б.	ПРОГРАМ И КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА	18
Б.I.	ПРОСТОР И СТАНОВНИШТВО	23
B.I.1.	Простор.....	23
B.I.2.	Структура површина по намјени.....	26
B.I.3.	Становништво.....	28
B.I.4.	Систем насеља (мрежа, функције, хијерархија).....	32
Б.II.	ПРИРОДНИ УСЛОВИ	36
B.II.1.	Геоморфолошке карактеристике терена.....	36
B.II.2.	Геолошке карактеристике терена.....	37
B.II.2.1.	Геолошки састав и грађа терена.....	37
B.II.3.	Инжењерско – геолошке карактеристике терена.....	38
B.II.4.	Савремени егзогени процеси и појаве.....	39
B.II.5.	Хидрогеолошке карактеристике терена.....	40
B.II.6.	Сеизмолошке карактеристике.....	41
B.II.7.	Климатске карактеристике.....	42
Б.III.	ОДРЕЂИВАЊЕ НАМЈЕНЕ ПРОДУКТИВНИХ ЗЕМЉИШТА	43
B.III.1.	Пољопривредно земљиште.....	43
B.III.2.	Шуме и шумско земљиште.....	44
B.III.3.	Минералне сировине.....	45
B.III.4.	Енергетски потенцијали.....	50
B.III.5.	Ловна и риболовна подручја.....	51
Б.IV.	ИЗГРАЂЕНОСТ И ФУНКЦИОНИСАЊЕ ПРОСТОРА	52
B.IV.1.	Становање.....	52
B.IV.2.	Привреда.....	54
B.IV.2.1.	Пољопривреда и шумарство.....	54
B.IV.2.2.	Индустрија, рударство и енергетика.....	55
B.IV.2.3.	Саобраћај и телекомуникације.....	56
B.IV.2.4.	Грађевинарство.....	57
B.IV.2.5.	Водопривреда.....	57
B.IV.2.6.	Трговина, угоститељство, занатство и туризам.....	59
B.IV.2.7.	Просторна организација привреде.....	60
B.IV.3.	Непривреда.....	61
B.IV.3.1.	Образовање и наука.....	61
B.IV.3.1.1.	Предшколско и основно образовање.....	61
B.IV.3.1.2.	Средњошколско образовање.....	62
B.IV.3.2.	Култура.....	62

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

Б.ІV.3.3. Здравство	63
Б.ІV.3.4. Социјално старање.....	63
Б.ІV.3.5. Комуналне дјелатности	64
Б.ІV.3.1. Управа, финансијске и сличне дјелатности	66
Б.ІV.3.2. Спорт	66
Б.ІV.3.3. Вјерски објекти.....	67
Б.ІV.4. Инфраструктура.....	67
Б.ІV.4.1. Саобраћај	67
Б.ІV.4.2. Енергетска инфраструктура	70
Б.ІV.4.2.1. Електроенергетика	70
Б.ІV.4.2.2. Термоенергетика.....	70
Б.ІV.4.3. Хидротехника	71
Б.ІV.4.3.1. Водоснабдјевање.....	71
Б.ІV.4.3.2. Канализација.....	72
Б.ІV.4.4. Телекомуникациона инфраструктура	74
Б.V. ПОСЕБНА ПОДРУЧЈА	75
Б.V.1. Заштита природног наслеђа	75
Б.V.2. Заштита културно – историјског наслеђа.....	76
Б.VI. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	77
Б.VI.1. Воде, тло и ваздух.....	78
Б.VI.2. Заштита од елементарних непогода и техничких опасности и ратних дејстава	82
Б.VII. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА, КОРИШЋЕЊА И ГРАЂЕЊА.....	89
Б.VII.1. Правила грађења.....	89
Б.VII.2. Остало грађевинско земљиште	89
Б.VII.3. Правила грађења и услови уређења површина објеката јавне намјене	101
Б.VII.4. Пољопривредно земљиште.....	105
Б.VII.5. Шумско земљиште.....	106
Б.VII.6. Водно земљиште	107
Б.VII.7. Правила грађења и услови уређења мреже саобраћајне и друге инфраструктуре јавне намјене	108
Б.VIII. СМЈЕРНИЦЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАНА.....	112
Б.VIII.1. Уводна одредба	112
Б.VIII.2. Основне одредбе.....	112
Б.VIII.2.1. Значај и функција просторног плана	112
Б.VIII.2.2. Имплементација просторног плана	113
Б.IX. ЗЕМЉИШНА ПОЛИТИКА	118
Б.X. ИЗРАДА ВИШЕГОДИШЊИХ ПРОГРАМА ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА, СЕКТОРСКИХ СТУДИЈА, АНАЛИЗА, ПРОГРАМА И ПРОЈЕКТА	119
Б.XI. РАЗВОЈ ИНФОРМАТИВНОГ СИСТЕМА О ПРОСТОРУ.....	119

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

размјера

а) Карте стања

1. Територија, границе и административно-територијална подјела.....	1:50 000
2. Карта инжењерско-геолошких карактеристика.....	1:50 000
3. Карта хидрогеолошких карактеристика.....	1:50 000
4. Карта минералних сировина.....	1:50 000
5. Сеизмолошка карта.....	1:50 000
6. Основна геолошка карта.....	1:50 000
7. Карта подземних вода и њихове заштите.....	1:50 000
8. Пољопривредно земљиште.....	1:50 000
9. Шуме и шумско земљиште.....	1:50 000
10. Воде и водно земљиште.....	1:50 000
11. Грађевинског земљишта.....	1:50 000
12. Мрежа насеља и инфраструктурни системи.....	1:50 000
13. Заштита животне средине.....	1:50 000
14. Карта заштићених простора – Културно-историјско наслеђе.....	1:50 000
15. Намјена површина – стање.....	1:50 000

б) Карте плана

I. Основна планирана намјена површина.....	1:50 000
II. Пољопривредно земљиште.....	1:50 000
III. Шуме и шумско земљиште.....	1:50 000
IV. Карта грађевинског земљишта.....	1:50 000
V. Мрежа насеља.....	1:50 000
VI. Карта непривредних дјелатности.....	1:50 000
VII. Број становника и густина насељености 2039. године.....	1:50 000
VIII. Просторна организација привреде.....	1:50 000
IX. Инфраструктурни системи.....	1:50 000
X. Заштита животне средине.....	1:50 000
XI. Карта културно-историјског и природног наслеђе.....	1:50 000
XII. Карта спровођења плана.....	1:50 000

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

A. УВОД

A.I. СИНТЕЗНА ОЦЈЕНА СТАЊА ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА

Основне снаге, слабости, могућности и пријетње развоју планског подручја су:

ПРЕДНОСТИ – СНАГЕ (унутрашњи фактори који имају позитиван утицај на положај општине Нови Град и креирање регионалних компаративних предности.)

- географски положај у односу на путне правце регионалног и државног значаја обезбеђује контакте са значајним центрима у окружењу и држави;
- близина ЕУ;
- природни ресурси;
- повољност геоморфолошких карактеристика, добра носивост терена и врло повољна стабилност терена;
- прихватљива инфраструктура (постојење: магистралних, регионалних путева те жељезничке инфраструктуре);
- добро еколошко стање;
- богато културно - историјско наслеђе, традиција и етно култура: потенцијали су за развој туризма (посебно еко туризма, руралног, планинског, спортског - рекреативног, ловног, излетничког и транзитног);
- очувана животна средина и природне вриједности;
- туристичке вриједности које пружају могућност за развој више видова туризма (љетњег, транзитног, еколошког, сеоског, етно и др.).

СЛАБОСТИ (Унутрашњи фактори који имају негативан утицај на позицију Општине):

- неповољна старосна структура становништва;
- депопулације у великом броју сеоских насеља;
- ниска густина насељености ван општинског центра;
- успорен процес трансформације привреде; недостатак инвестиција и конкуренције; недовољно развијена мала и средња предузећа; нижи предузетнички капацитет; недостатак нових брендова;
- неуравнотежена развијеност Општине;
- постојећа инфраструктура у лошем стању;
- недовољно развијена рурална локална инфраструктура;
- мала заступљеност производног сектора у МСП;
- незавршен процес приватизације;
- низак ниво доступности новим технологијама;
- незадовољавајуће стање локалне путне мреже;
- недостатак система управљања отпадом (дивље депоније, непостојање регионалне санитарне депоније и локалних трансфер станица);
- непостојање телекомуникационе кабловске инфраструктуре у великом дијелу руралних средина
- неадекватно корпоративно управљање, менаџмент и маркетинг;
- неадекватна презентација туристичких потенцијала, недовољан број стационарних капацитета и неразвијена туристичко-рекреативна понуда;
- не постојање планске и стратешке документације и пројеката, као и значајна искуства у спровођењу пројеката на локалном и регионалном нивоу који се финансирају посредством општинских власти, у оквиру међународних програма и донација развоја локалне инфраструктуре.

МОГУЋНОСТИ (проистекле из боље употребе снага или умањивање слабости, као и из позитивног утицаја екстерних фактора):

- развој савремене пољопривредне производње, производње здраве хране, мини фарми специфичних производа, подизање нових плантажа воћа, пластеника и стакленика (за рано поврће и цвијеће), производња пољопривредних производа дефинисаног географског порекла; стварање инфраструктуре за обуку пољопривредника;
- велики број пројеката у области развоја локалних институција и инфраструктуре;
- развој центара у мрежи насеља и ревитализација села у складу са објективним потребама; усмеравање демографског развоја;
- реконструкција и модернизација путне мреже;
- близина великих урбаних центара, посебно Бања Луке (образовање, пласман производа, потенцијално тржиште, заједнички наступи);
- пословни инкубатори;
- повећање ефикасности рада локалне самоуправе;
- регионална и међурегионална сарадња;
- активности различитих фондова и донатора (међународних организација);
- пораст интереса за активним одморима, сеоски туризам и рекреативну наставу; Сарадња са туристичким организацијама у окружењу;
- пораст интереса за биолошки вриједном храном;
- потенцијал за развој брэнда за одређене (пољопривредне) производе;
- сукцесивна модернизација и развој електро мреже и објеката; перспективна гасификација у функцији заштите животне средине и рационализације потрошње енергије; примјена алтернативних извора енергије; развој савремених телекомуникационих система и услуга; магистрални инфраструктурни коридори;
- санација и пошумљавање деградираних (еродираних) површина и девастираних шума.

ОПАСНОСТИ – ПРИЈЕТЊЕ:

- демографски фактор (демографско пражњење периферних делова Општине и миграције, односно мања заинтересованост младих људи за живот у традиционалним условима);
- занемаривање концепта одрживог развоја;
- еколошки фактор (наставак деградације земље, воде и ваздуха, што може утицати и на опште здравље становника);
- недовољна инвестициона активност;
- неадекватно рјешавање проблема локалне инфраструктуре;
- недостатак стручних кадрова за реализацију потребних пројеката;
- сива економија;
- јака конкуренција у области аграра и других привредних грана, из других општина, региона и иностранства;
- непостојање регионалне депоније и система управљања отпадом; недостатак инвестиција у животну средину; занемаривање концепта одрживог развоја;
- нерационална потрошња електричне енергије; слаби изгледи за спровођење гасификације; слаба промоција примене обновљивих извора енергије;
- јака конкуренција у области привреде, из других општина, региона и иностранства; спор наставак процеса приватизације; недовољна инвестициона активност;
- недостатак стручних кадрова за реализацију потребних пројеката.

A.1.1. Општи подаци о простору

Општина Нови Град смјештена је у сјеверо-западном дијелу Републике Српске, на ушћу ријека Сане и Уне. Обухват Плана граничи се на западу, током ријеке Уне, са Републиком Хрватском, односно са Сисачко-мославачком жупанијом тј. опћином Двор. У Републици Српској Општина граничи са општином Костајница са сјеверне стране, општином Козарска Дубица са сјеверо-источне стране, градом Приједор са источне стране, општином Оштра Лука са југо-источне стране и општином Крупа на Уни са јужне. Док најкраћу границу има са југо-западне стране са Федерацијом Босне и Херцеговине тј. опћином Босанска Крупа у Унско-Санском Кантону. Укупна дужина граница износи око 135km, гдје око 36km међудржавна граница са Републиком Хрватском, а око 6km са Федерацијом Босне и Херцеговине.

Слика бр. 01.: Положај Општине Нови Град у Републици Српској

Математичко-географски положај општинског центра је 16° 22' 49" источне географске дужине и 45° 02' 45" сјеверне географске ширине, на надморској висини од 122 метра. Простор општине припада раскрсници путева из Панонске низије према планинско-котлинској области Динарског планинског система. Општински центар је смјештен на десној обали ријеке Уне као и на обе обале ријеке Сане тј. на двије геоморфолошке цјелине: у алувијалним

долинама Уне и Сане и брежуљкастим падинама Грмеча и Козаре. Подручје општине поред котлина ријека Уне и Сане карактерише брежуљкасти рељеф са надморским висинама 461 метара који је заступљен готово на подручју цијеле општине. Око 64% подручја Општине налази се да надморској висини од 200-500 метара, док је осталих 36% испод 200 метара надморске висине.

Посматрани простор обухвата површину од око 469,67km², и по величини подручја које обухвата спада у општине средње величине у Републици Српској. На њој живи око 29.000 становника, са просјечном густином насељености од 61,3 становника на 1km², па тако припада групи средње насељених општина у Републици Српској (51-100st/km²). Према попису становништва из 1991. године у општини Нови Град живјело је 41.665 становника, док по незваничним резултатима пописа становништва у 2013. години на подручју општине живи 28.799 становника.

Општина Нови Град се налази на веома значајном геополитичком и геопрометном положају. Кроз историју Нови Град је био највећа раскрсница друмског и жељезничког саобраћаја у Поуњу и у бившој Југославији, а сада између Републике Српске, Републике Хрватске и Федерације Босне и Херцеговине. На овим просторима су се увијек укрштали интереси „великих сила“, па је општина увијек била у граничном простору, од настанка 1280. године до данас. Прво је била на граници средњовјековне Босне и Угарске, касније Османлијског царства и Аустро-угарске монархије, до данашњих граница након цијепања друге Југославије.

Од значајнијих путних праваца на подручју Општине можемо издвојити магистрални пут М4 и М14 и регионални пут Р 475а и Р404. Општински центар је магистралним путем М4 од регионалног центра, града Приједор, удаљен свега 32km, док је од административног центра Републике Српске, града Бања Лука, удаљен 87km. Магистралним путем М14 општински центар је удаљен 24km од Костајнице, док је на другој страни 33km удаљен од Босанске Крупе у Унско-Санском кантону. Удаљеност општинског центра од највећег административног центра Републике Хрватске, града Загреба, је 119km.

Општина је организована у 14 мјесних заједница са 48 насељених мјеста. Главни административни, економски, политички и културни центар општине је насељено мјесто Нови Град смјештено на њеном западном дијелу.

A.1.2. Становништво и простор

Конфигурација терена, просторни размјештај природних ресурса и историјски услови, представљају основне факторе који су најдиректније утицали на просторни размјештај становништва општине Нови Град.

Општину Нови Град насељавало је 1991. године укупно 41.665 становника, од којих је, у општинском центру било настањено 13.588, тако да је 32,61% становништва Општине било просторно размјештено у општинском центру, а 67,39% становништва у подручју ван општинског центра, а 2013. године, према прелиминарним резултатима Пописа, Општину насељава укупно 28.799 становника.

Становништво општине је просторно организовано у укупно 48 насељених мјеста. Сматра се да ће до краја планског периода и даље велику доминацију имати мала насеља до 500 становника.

Подручје општине Нови Град има негативан природни прираштај. Према расположивим подацима за подручје Општине, природна компонента је значајније утицала на негативне промјене у кретању броја становника.

Према расположивим подацима подручје Општине генерално је захваћено процесом емиграције, што значи да се становништво креће према развијенијим центрима и подручјима, савременим саобраћајницама, квалитетније пољопривредном земљишту и сл., што практично значи да се одговарајућом политиком развоја и просторног уређења цјелокупног подручја Општине може усмјеравати кретање и развој становништва на том подручју.

A.1.3. Привреда и простор

Општина Нови Град има статус средње развијене општине у Републици Српској. Изграђена привредна структура није усклађена са расположивим природним условима и ресурсима. Водећу улогу у привреди има терцијарни сектор дјелатности, са високим удјелом трговине.

Низак степен запослености становништва Општине указује на ограничене могућности да запосли већи дио радно способног становништва, па се као неповољна посљедица испоставља чињеница да већи дио тог становништва радне активности остварује изван општине. Та чињеница указује на потребу убрзанијег развоја радно интензивнијих дјелатности заснованих на природним ресурсима и условима, укључујући пољопривредну дјелатност, која је само дјелимично усклађена са основним природним ресурсима Општине.

Просторни размјештај привредних дјелатности на подручју Општине резултат је досадашње оријентације на концепт моноцентричног привредног развоја, који у условима изразите неразвијености подручја Општине, може дјелимично схватити и као нужан из низа објективних разлога, али са становишта анализе и оцјене стања просторног уређења цјелокупне Општине, такав основни концепт привредног развоја се не може сматрати прихватљивим, прије свега због тога што непосредно утиче на изразито велике разлике, не само у привредном него и у општем развоју и просторном уређењу појединих дијелова јединственог подручја Општине, са свим негативним посљедицама.

У том смислу треба започети развој привредних дјелатности у насељеним мјестима ван општинског центра у примарном и терцијарном сектору.

Просторни план општине Нови Град подржава и снажно плански усмјерава наставак тако започетог равномјернијег и свестранијег развоја и просторног уређења цјелокупног подручја Општине који би се ослањао на властите расположиве природне ресурсе: пољопривредно земљиште, минералне сировине, природне вриједности и културно - историјско наслеђе.

Просторни размјештај природних ресурса може да изврши значајан утицај на структуру и просторни размјештај планираних привредних капацитета. Најзначајнији природни ресурс представља обрадиво земљиште са укупном површином 11.122,43ha или 23,68% укупне површине подручја Општине.

Обзиром на сличност састава и грађе сусједних подручја, као и минерогених карактеристика већину активности у смислу коришћења минералних сировина треба, по потреби програмирати регионално. На основу овог Плана процјењује се да минерални ресурси Општине након одговарајућих припрема могу бити један од основа за развој привреде. Преглед неких карактеристичних елемената природних ресурса и енергената указује на могуће правце привредног развоја са ослонцем на просторне потенцијале Општине који су кроз досадашње анализе стања просторног уређења уочени.

A.1.4. Инфраструктура и простор

Просторни размјештај саобраћајне, водопривредне и енергетске инфраструктуре је у корелацији са просторним размјештајем природне и урбане структуре с тим што инфраструктурни водови чине силнице, а привредни и урбани центри жиже развоја просторног система Општине.

Путна мрежа, због могућности отварања и интеграције свеукупног простора представља најзначајнији сегмент саобраћајне инфраструктуре. Окосницу путне мреже представљају магистрални путеви, и то М14 (дионица Козарска Дубица-Костајница-Нови Град-Бихаћ) и М4 (дионица Нови Град-Приједор-Бања Лука). Општина Нови Град је удаљена 167km од будућег транснационалног аутопута Коридор VС који је, као дио Пан-Европског коридора повезан са ТЕН мрежом, препознат као главни регионални транспортни пројекат који иде од Будимпеште (ХУН) преко Осијека (ХР) и Сарајева (БиХ) до луке Плоче (ХР).

Поред магистралних путева М14 и М4, кроз општину Нови Град пролазе и регионални путеви Р404 у дужини од 26km и Р475-а у дужини од 19km. Евидентиран је, као посебна категорија, и локални пут од посебног значаја у дужини од 12km. За одржавање и стање брине се Јавно предузеће „Путеви“ Републике Српске. Укупна дужина свих путева на подручју Општине износи 536,62km, од чега су 258,42km локални путеви који се, према постојећој категоризацији, сврставају у локалне путеве I разреда, локални путеви II, а 156,20km чине локални путеви III разреда. Дужина магистралних, регионалних путева и пут од посебног значаја износи 122km.

Локални путеви допуњавају мрежу магистралних и регионалних путева и својом досегљивошћу и покривеношћу простора имају изузетан значај задовољења саобраћајних потреба становништва.

Локални категорисани и некатегорисани путеви су релативно повољне густине и добро покривају читав простор Општине, али су често малих попречних профила. Квалитет коловоза ових путева је разнолик, од макадама до туцаника шљунка.

Пружне дионице које пролазе кроз Општину су: Нови Град – Бањалука – Добој те кракови према Блатни и Добрљину. Прелазна станица која повезује жељезнички саобраћај Републике Српске са жељезницама Републике Хрватске је Добрљин/ Волиња.

Што се тиче међународног путног саобраћаја, у Новом Граду се налази гранични прелаз за путнички саобраћај Нови Град (БиХ) – Двор (ХР). Такође, гранични прелаз са свим инспекцијским контролама Градишка (БиХ) – Стара Градишка (ХР) удаљен је око 90km, гранични прелаз за промет воћа и поврћа, утврђивање усклађености са тржишним стандардима Изачић (БиХ) – Личко Петрово Село (ХР) удаљен је 80km и гранични прелаз за превоз путника и превоз терета Градина (БиХ) – Јасеновац (ХР) је удаљен 60km од Новог Града. Такође, значајно је поменути и да је удаљеност Новог Града од граничног прелаза са Републиком Србијом (Рача) 302km, док је гранични прелаз са Републиком Црном Гором (Требиње) удаљен 435km.

Аеродром у Бања Луци удаљен је 87km, док је аеродром у Загребу (ХР) удаљен 107km од Општине Нови Град.

Најближе ријечне луке су Лука Шамац на ријеци Сави удаљена 216km и Лука Брчко, такође на ријеци Сави, удаљена 260km. Када су у питању морске луке, Лука Ријека (ХР) удаљена је 236km, Сплит (ХР) удаљена је 268km и Плоче (ХР) која је удаљена 370km од Општине Нови Град.

Оцјена развоја телекомуникација у друштву доноси се на основу података о кришћењу скупа мрежа, система и уређаја за приступ корисника телекомуникационим сервисима као што су: фиксна телефонија, мобилна телефонија, системи кабловске телевизије, заступљеност ПС рачунара, интернета итд.). На подручју општине Нови Град постоји изграђена приступна телекомуникациона мрежа. Постојећа приступна мрежа је изведена бакарним кабловима. Једним дијелом, у центру града, изграђена је телекомуникациона кабловска канализација у коју је положен телекомуникациони кабал. Сервиси који се могу користити су телефонија, интернет, кабловска телевизија, мобилна телефонија.

На предметном подручју функционишу три мобилна оператера а то су М:тел, БХ Телеком и ХТ Еронет.

Напајање електричном енергијом постојећих потрошача је на задовољавајућем нивоу уз могућност побољшања даљом реконструкцијом и изградњом СН и НН мреже у складу са ширењем насеља. Једнострано напајање трансформаторских станица 110/ХкV и 35/ХкV не обезбјеђује довољну сигурност у испоруци електричне енергије потрошачима, о чему се мора повести рачуна код планирања преноса електричне енергије у планском раздобљу.

Водоснабдијевање општине Нови Град се врши из градског водоводног система који покрива град и приградска насеља и локалних водоводних система који се налазе у већим руралним насељима Општине. Пројектима изградње и реконструкције водоводних система у претходних неколико година, прије свега у руралним подручјима Општине, знатно је унапријеђено стање водоснабдијевања у смислу изграђености водоводних објеката, произведеној количини воде и контроли квалитета воде за пиће.

Укупна дужина канализационе мреже је 17.195,35 метара и обухвата 90% градског подручја. Рурални дио општине као и око 30% градског становништва за прикупљање отпадних вода користи непрописно изграђене септичке јаме, чији се садржаји инфилтрирају у подземне воде или се директно упуштају у притоке ријека Уне и Сане или саме ријеке Уну и Сану. Отпадне воде постојећих индустријских постројења, аутопраона и јавних установа се без пречишћавања испуштају у потоке, канале или директно у ријеке Уну и Сану.

A.1.5. Усаглашеност друштвено - економског развоја и просторног уређења

У анализи стања просторног уређења за сваку обрађивану област истакнути су, прије свега, они показатељи који упућују на закључке о односима који су успостављени између природних услова, становништва које живи у простору и дјелатности које се односе на задовољавање ширих и ужих интереса и потреба становништва.

Размјештај и развој становништва у простору има далеке корјене и поводе у даљој и ближој прошлости. Пресудан утицај на густоћу становништва у одређеном простору, а затим на мрежу и хијерархију централитета насеља, имали су природни услови који су, у већој или мањој мјери, омогућавали задовољавање егзистенцијалних потреба у доступном простору, са једне стране и друштвено - економски услови у одређеним историјским периодима, са друге стране. Развој становништва и насеља захтјевали су, након подмирења егзистенцијалних потреба, задовољавање и других потреба, које се оквирно дефинишу као надоградња.

Синтезна оцјена стања просторног уређења Општине мора експлицитно констатовати три битне чињенице:

1. Стихијски раст општинског центра и недовољна развијеност физичких и функционалних урбаних структура;
2. Недовољно уређен и организован простор ван општинског центра;
3. Велики степен неусаглашености, на нивоу Општине као цјелини, између расположивих ресурса, распореда становништва и распореда привредних капацитета: привредне, комуналне и друштвене инфраструктуре.

Природни услови и ресурси Општине, гледано са аспекта примарне производње, нису усаглашени, нити до сада подстицани на развој. Број становника и њихова дистрибуција у простору нису сразмјерни са природним потенцијалима, а посебно са величином квалитетног пољопривредног земљишта и постојећих пољопривредних подручја. Међутим, гледано са аспекта усаглашености мреже и објеката инфраструктуре са потребама привреде и насеобинског система, може се констатовати да тенденција концентрације становништва у општинском центру има за последицу и концентрисану инфраструктурну опремљеност, такође у општинском центру. Гледано са аспекта усаглашености система насеља ванградског подручја Општине са природним и демографским условима, структуром и распоредом привреде и друштвених дјелатности, те мрежом инфраструктуре, нису постигнути услови равномјерности развоја и просторног уређења Општине у цјелини.

Уз основну расположиву документацију, аналазу стања просторног уређења, те секторских оцјена стања просторног уређења и синтезне оцјене достигнутог нивоа друштвено – економског развоја и просторног уређења не одговара потребама становништва и искориштености просторних потенцијала општине Нови Град.

A.II. ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА

Општи циљеви развоја, рационалне организације и уређења простора подручја општине Нови Град јесу:

- * **равномјеран развој подручја општине** (територијална кохезија) и унапређење социјалне кохезије - активирати потенцијале територијалних јединица које за то имају одговорност и капацитет, што подразумева и јачање институција, кадрова, стратешких планова, културе, образовања и сл. у дијеловима општине који немају одговарајући капацитет, као и смањење разлика у степену развијености и јачање територијалне конкурентности општине и њених дијелова. Ово подразумева унапређење квалитета живљења и привређивања локалног становништва стимулацијом постојећих и развојем нових дјелатности.
- * **територијална конкурентност и приступачност општине** - раст (привредне) конкурентности ће бити омогућен развојем мреже насеља, јачањем функција и уређењем центара развоја (општинског и локалних), очувањем и ревитализацијом сеоских насеља и развоја туризма. Конкурентна привреда у специфичном просторном окружењу, омогућиће већи привредни раст и стандард становништва. Центри развоја, а прије свега општински центар као носиоц развоја, утицаће на просторну и функционалну интегрисаност са руралним окружењем, што подразумева повећање саобраћајне доступности и отворености подручја општине кроз развој и модернизацију свих могућих видова транспортних система, унапређење квалитета мреже водoprивредне, енергетске и телекомуникационе инфраструктуре, као и мреже услуга и објеката јавних служби.
- * **просторно-функционална интегрисаност подручја општине** са регионалним окружењем - интеграција подручја општине у оквиру функционалног урбаног подручја и шире, што подразумева јачање привредних, саобраћајних и других веза. Функционални утицаји развоја прелазе административно утврђене границе на свим нивоима, па је према томе неопходно систематско планско сагледавање могућности за имплементацију пројеката из области заштите животне средине, заштите и повезивања природног и културног наслеђа, развоја техничке инфраструктуре и саобраћаја, пољопривреде, туризма и др.
- * **заштићена и унапређена животна средина** - заснива се на рационалном коришћењу природних ресурса, рационалном коришћењу обновљивих извора енергије, увођењу чистијих технолошких рјешења, принципу регионалног одлагања отпада, смањењу негативних утицаја у урбаном окружењу, унапређење мјера заштите животне средине у руралном подручју, уређењу предјела и пошумљавању, уређењу јавних простора и

зелених површина у насељима и другим мјерама које ће унаприједити квалитет живљења на подручју општине. Одрживи развој подручја општине је могућ само ако је усклађен са принципима и критеријумима заштите животне средине, т.ј. режимима и мјерама заштите природних ресурса, што претпоставља успостављање ефикасног система управљања заштитом и развојем подручја, уз укључивање локалних заједница и становништва у активности и послове на заштити животне средине, обезбјеђење компензација за спровођење режима заштите природних ресурса и ресурсне ренте.

- * **заштићено и одрживо коришћено природно и културно наслеђе** - чини основ идентитета регионалног окружења, али и темељ будућег привредног/туристичког развоја општине. Ово подразумијева даљи развој мрежа вриједних/заштићених природних цјелина и културних предјела, уз заштиту природног и културног наслеђа и предјела према европским и свјетским стандардима, конвенцијама, декларацијама и слично, са посебним задатком да се повећа површина заштићених природних цјелина и изврши систематизација културног наслеђа. Такође, претпоставља стварање услова за едукацију локалног становништва о природним и културним вриједностима подручја, као и услова за одрживо коришћење ових вриједности (уз адекватну презентацију).

Задаци Плана који из ових циљева произилазе су:

- * спољна повезаност Општине (везе са сусједним општинама), као и унутрашња повезаност на подручју обухвата Плана;
- * заустављање негативних демографских трендова (депопулација, старење становништва) на великом дијелу обухвата Плана;
- * рационално коришћење постојећег стамбеног фонда и побољшање квалитета стамбеног фонда до краја временског хоризонта Плана;
- * развијати систем насеља који ће омогућити једнаке услове за живот и развој;
- * опремити, побољшати доступност и обезбиједити просторне нормативе објеката јавних служби у насељима одређеног централитета, у области здравства (активирање сеоских амбуланти), културе, спорта итд.;
- * простор са потенцијалима за развој досада недовољно развијених грана туризма, као што су сеоски, ловни, спортски, еко туризам, излетнички, ескурзиони, дјечији, омладински, културно - историјски (бања Љешљани спортско-рекреативни центар са културним садржајем, ловишта Ловачких удружења, спортско-рекреативни риболов на токовима ријека Уна, Сана, Јапра, Војскови и Стрижна паркови природе Ријека Уна и Сана доњи ток, те многобројна културно-историјска добра (национални споменици, археолошки локалитети, многобројни споменици, стара гробља, млинови и остали објекти);
- * резервација и заштита простора за изградњу нових објеката и инсталација за снабдијевање електричном енергијом;
- * смањивање развојних разлика између центра и периферије уз бржи развој подручја општине изван центра;
- * проширење постојећих и формирање нових пословних зона;
- * остварити виши ниво и динамичнији развој привреде који би се заснивао на коришћењу сопствене сировинске базе (пољопривредни потенцијали, туристички потенцијали);
- * рационално коришћење земљишта, на квалитетном земљишту, обезбиједити пољопривредну производњу, а остале намјене ускладити према могућностима на земљишту лошијег квалитета; обезбјеђење и заштита простора за лоцирање пољопривредних производних капацитета;
- * побољшање квалитета и структуре шуме;

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

- * проблема депоновања отпада рјешавати у складу са Стратегијом управљања отпадом у БиХ функционисањем регионалне депоније и изградњом претоварних станица за отпад;
- * обезбиједити даљу експлоатацију минералних сировина; у току и након експлоатације минералних сировина смањити штетан утицај на околину и извршити рекултивацију деградираних површина;
- * заштита и унапређење животне средине.

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

Б. ПРОГРАМ И КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА

Концепција развоја планског подручја, садржи смјернице и приједлоге рјешења, којима се, кроз политике, мјере и програме, остварује рјешавање и превазилажење констатованих проблема у коришћењу, организацији и уређењу простора, регионалном развоју и сарадњи, економском и социјалном развоју и одрживом коришћењу природних и створених ресурса. У ужем смислу кроз концепт развоја се предлажу правила коришћења простора и изградње објеката, која имају директан утицај на кориснике (људе који живе на простору општине Нови Град и посјетиоце), али и значај за остваривање наведених дугорочних концепција.

Основна концепција просторног развоја општине Нови Град је дефинисана на основу анализе и оцјене постојећег стања, према утврђеним развојним потенцијалима и ограничењима, у складу са дефинисаном визијом, циљевима и принципима развоја и сагласно републичким планским и развојним докуменатима и савременим планерским тенденцијама. Концепција просторног развоја општине Нови Град заснива се на принципима одрживог развоја, и подразумијева уравнотежен просторни развој (локални и регионални) и интегрални урбани и рурални развој. Равномјерни просторни развој подразумијева полицентрични систем насеља и децентрализацију услуга/садржаја на цијелокупном подручју општине Нови Град, и остваривање функционалних веза како између самих насеља планског подручја, тако и подручја са окружењем. Интегрални урбани и рурални развој подразумијева јединствено коришћење и заштиту свих ресурса ради просперитета цијелокупног подручја општине.

Основни елементи на којима је базирана таква концепција јесу:

- Умањивање и заустављање негативних демографских токова, и то првенствено негативног природног прираштаја, неповољне старосне структуре и негативне стопе миграција село-град. У складу са таквим стратешким одређивањем планска рјешења се дефинишу на начин да допринесу остваривању основних циљева у демографском развоју. Пошто је један од приоритетних циљева израде Просторног плана обезбјеђење услова за равномјерни просторни развој, кроз оптимално активирање свих потенцијала и планско стимулисање недовољно развијених дијелова, приоритет приликом дефинисања планских рјешења представљају насеља која се одликују најслабијим демографским потенцијалом.
- Планско усмјеравање организације мреже насеља и јавних служби, размјештај производних и услужних активности у простору, као и на јачање веза између урбаних и руралних средина. Истовремено је потребно планским рјешењима побољшати везе сеоских насеља са већим центрима, што подразумијева даље развијање одговарајућих урбаних функција првенствено у насељима која представљају центре заједнице села.
- Побољшање квалитета живљења грађана кроз подизање квалитета услуга које им пружају јавне институције и доступности јавних служби свим становницима.
- Даље унапређење пољопривредне производње, првенствено кроз развој повртарства, воћарства и ратарства, као и развој сточарства претежно у подручју више надморске висине. Пољопривредну производњу треба заснивати у наредном периоду на принципима: тржишне привреде, који подразумијева да је профит основни мотив за бављење сваком привредном дјелатношћу; одрживог и интегралног руралног развоја; и компаративним предностима подручја за производњу одређених специфичних производа који имају перманентан раст тражње на свјетском тржишту (пољопривредно-прехранбени производи вишег и високог стандарда), уз испуњење европских и свјетских стандарда.
- Развој индустрије и обликовање савремене просторне организације индустрије сагласно принципима одрживог развоја у правцу повећања запослености, јачања конкурентности и унапређења идентитета Општине. Респектујући постојећу структуру, традицију, потенцијал и могућности развоја, конкурентне области индустрије су прехранбена, дрвна индустрија, затим металска и текстилна индустрија.
- Развој туризма кроз повећање броја туриста и туристичких капацитета, обједињавање туристичке понуде засноване на потенцијалима за развој туризма и њеном укључивању у регионалну туристичку понуду.

- Модернизација постојећих и изградња нових инфраструктурних система. Реконструкција и доградња водовodne и канализационе мреже. Реконструкција и изградња високонапонског преносног система и нисконапонске мреже. Проширење фиксне и мобилне телефоније.
- Даљи развој друмског саобраћаја, односно мреже општинских путева, како би се свим становницима обезбједио брз и квалитетан приступ. Основни циљеви развоја саобраћајног система на подручју Општине су даљи развој и јачање саобраћајних веза са окружењем, реконструкција и појачано одржавање општинских путева са савременим коловозом; изградња савременог коловоза на појединим путевима под туцаником; и доградња мреже општинских путева, односно успостављање појединих попречних веза у постојећој мрежи.
- Заштита и коришћење природних ресурса у складу са принципима одрживости. Заштита, уређење и рационално коришћење пољопривредног земљишта, очување и унапређење шумског фонда, рационално коришћење водних ресурса, заштита изворишта водоснабдијевања и регулација водотокова у зонама насеља и пољопривредног земљишта;
- Унапређење система заштите и развој непокретних културних добара и природних добара на принципима одрживости, односно њихова презентација у склопу туристичке понуде Општине.
- Живот у здравој животној средини, што подразумијева даљу заштиту животне средине и унапређење њеног квалитета, са основним циљевима: унапређење управљања отпадом; унапређење управљања заштитом и коришћењем вода; заштита земљишта од загађења и деградације; очување квалитета ваздуха; заштита биљних и животињских врста, станишта и биодиверзитета; заштита од елементарних непогода и удеса; развој еколошке свјести становништва; и развој институционалног капацитета и система мониторинга животне средине.
- Стварање имиџа и брeнда Општине Нови Град, који треба да буде препознатљив у регионалним, националним и међународним оквирима, и базиран на економски најзначајнијим активностима, и то: пољопривреди (уз развој прерађивачке прехранбене индустрије) и индустрији (металној, текстилној и др.) заснованој на развоју браунфилд инвестиција и малих и средњих предузећа.

Концепт **просторне организације** садржан је у ставовима који се односе на:

- У ОБЛАСТИ ДРУШТВЕНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ - равномјерна и децентрализована дистрибуција јавних и социјалних служби, сервисних садржаја, објеката културе, културних и спортских манифестација, праћена одговарајућом кадровском подршком, је од суштинског значаја за квалитетно функционисање планираног концепта просторне организација; Планира се проширење мреже спортско-рекреативних површина и објеката као и мреже културних објеката изградњом нових и реконструкцијом постојећих домова културе минимално у центрима заједница села и њихова вишенамјенска организација,
- РАЗВОЈ МАЛЕ ПРИВРЕДЕ - један од најважнијих приоритета у овом плану је створити перспективу и активирати мање производне и услужне радње и предузећа по насељима, која не угрожавају животну средину и користе постојеће локалне капацитете, било да се ради о радној снази, сировини или полупроизводима. Такође, привредни развој Општине оствариваће се подржавањем динамичног привредног раста у дјелатностима које су способне за конкурентски наступ на домаћем и страном тржишту (пољопривреда, индустрија, туризам и др.), првенствено мјерама које доприносе побољшавању инвестиционе климе, спровођењу политике конкурентности и производње према потребама тржишта. Подстицање развоја ефикасне, конкурентне и одрживе пољопривреде омогућиће побољшање квалитета живљења сеоског становништва и остваривање заштите и одрживог коришћења пољопривредног

zemljišta. Prioritet je razvoj poljoprivrednih proizvoda posebnih odlika kvaliteta do nivoa prepoznatljivog geografskog imena porijekla (tzv. brenda) i jačanje veza poljoprivrede i komplementarnih djelatnosti (turizam, ugostiteljstvo i sl.). Značajno je podizanje kvaliteta sektora usluga (turizma, trgovine, transporta, distribucija robe, nefinansijskih usluga - istraživanje tržišta, poslovno povezivanje i marketinška podrška i dr.).

- **РАЗВОЈ РУРАЛНИХ ПОДРУЧЈА**, његовање и промовисање њихових вриједности уз јачање економске снаге сеоских домаћинстава, представља важно питање будућег равномјерног развоја планског подручја. Сви циљеви и стратегије које воде ка развоју села и руралних подручја, усмјераваће се на рјешавање питања популационог развоја, побољшавања услова живљења на селу и промовисања мултифункционалне породичне полjoprivrede. У стратегијском смислу то захтијева квалитативне и квантитативне промјене на сеоском подручју, засноване на сљедећим основним поставкама:
 - унапређивање локалних ресурса за производњу квалитетних полjoprivredно-прехранбених производа, уз успостављање партнерства локалних актера из јавног и цивилног сектора, при утврђивању и спровођењу локалних стратегија интегралног руралног развоја и сл.
 - подизање саобраћајне доступности, нивоа комуналне опремљености, опремљености јавним службама и укупне уређености села;
 - укрупњавање земљишних парцела (посједа) и/или засада;
 - развијање прерађивачких капацитета, уз поштовање правила изградње и уређења простора и услова заштите животне средине и уз повезивање са одговарајућим технолошким системима у или ван планског подручја;
 - диверзификација развоја полjoprivrede и села у складу са специфичним ресурсним, структурним, техничко-технолошким и социо-економским обилежјима, потенцијалима и ограничењима руралних рејона. При томе треба имати у виду трендове тржишне тражње према органској производњи хране (предност за производњу органске хране дати подручјима са најмањим утицајем аеро, хидро и других загађивача на полjoprivredно земљиште, као и потребе испуњења услова за добијање робне марке производа дефинисаног геografskog поријекла.
 - подједнако важан значај придаје се обнављању и побољшању квалитета шума, пошумљавању, антиерозивним радовима, као и развоју предузетништва, посебно у области еколошки безбједне прераде локалних полjoprivredних, шумских и минералних сировина.
- **У ОБЛАСТИ ИНФРАСТРУКТУРЕ** - даља изградња и реконструкција постојеће локалне путне мреже за сва насеља, модернизација и реконструкција магистралних и регионалних путних правца. Изградња аутопута Бања Лука – Нови Град. Планом су предвиђене три варијанте планираног коридора аутопута. варијанте су преузете из студије коју је радио „ЦИП“ Београд. Модернизација и реконструкција жељезничке инфраструктуре. Развој ријечних пристаништа. У подобласти електроенергетике планирано је приближавања напојних дистрибутивних ТС, те СН мреже потрошачима. Проширење и реконструкција постојећег система водоснабдјевања те унапређење система прикупљања, одводње и пречишћавања отпадних вода.
- **ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ВРИЈЕДНОСТИ И КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКИХ ДОБАРА** оствариваће се формирањем мреже заштићених и еколошки значајних подручја, феномена геонасљеђа и кључних обилежја предјела, уз обезбјеђење институционално-организационе подршке и умрежавања свих релевантних актера заштите природе. Prioritet je остваривање заштите, презентације и одрживог коришћења заштићених природних добара и вриједности, које омогућавају развој локалне заједнице, одмор и рекреацију у природи и едукацију урбаног становништва.

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

Ефикасност заштите обезбједиће се укључивањем локалног становништва у активности и послове на заштити, уређењу и презентацији природних добара и ресурса (вода, шума и др.) и компензацијама или компензационим програмима (првенствено у туризму, водопривреди и електропривреди) за штете/губитке узроковане ограничењима режима заштите и коришћења природних добара и ресурса (зоне заштите утврђених природних добара и подручја са посебним природним вриједностима предвиђених за заштиту, и др.).

- ПОЛИЦЕНТРИЧНИ РАЗВОЈ - Осовину полифункционалног развоја чини: Општински центар – насељено мјесто Нови Град; Центар заједнице села – насељена мјеста: Добрљин, Рудице и Сводна; Локални центар – насељена мјеста: Пољавнице, Благај Јапра, Доњи Агићи; Примарна сеоска насеља – преостала насељена мјеста.
- ТУРИЗАМ у перспективи треба да буде много значајнија привредна грана, него до сада. Оствариваће се усклађено са захтјевима очувања природних добара и вриједности и уз уважавање интереса локалних заједница. Приоритет је конципирање, организација, афирмација и комплетирање специфичне туристичке понуде и атрактивних програма на планском подручју, комплетирање јавно комуналне и туристичке инфраструктуре у функцији развоја туризма, повећање стандарда услуга постојећих и планираних туристичких капацитета, активирање локалног становништва на руралном подручју и његовог стамбеног фонда за развој туризма. Подручја са заштићеним, уређеним и адекватно презентираним културним наслеђем ће јачати привлачност и конкурентност за инвестирање и развој туризма. Уз поштовање принципа одрживог развоја, понуда туристичког подручја заснива се на сљедећим доминантним видовима туризма:
 - еколошко-образовном - школе природе и школе у природи, еколошки кампови, екскурзије, стручни и студијски боравци за одрасле;
 - сеоском - као све атрактивнији и траженији облик туризма, који ће својом цјелогодишњом понудом у руралном амбијенту пружити туристима све компаративне предности овог простора (здрава храна, чист ваздух, домаћа радиност, стари занати, културно - историјски мотиви);
 - културно – манифестационом - који ће користити предности богатог културно - историјског наслеђа, као и традиционалних манифестација;
 - бањски туризам – развој и унапређење бање Љешљани;
 - ловном и риболовном - подручје располаже значајним потенцијалима за лов и риболов.

Б.І. ПРОСТОР И СТАНОВНИШТВО

Б.І.1. Простор

Развој општинског центра

Одрживи градови су они у којима је економски, социјални и просторни развој тако осмишљен и реализован да траје и који обезбјеђује квалитет живота свим грађанима.

Одрживи градови и насеља користе своја богатства и ресурсе, на којима њихов развој почива и од којих зависи, на начин који не угрожава расположивост ресурса и њихово дугорочно коришћење.

Одрживи развој се остварује кроз интеграцију и унапређивање економског, еколошког, социјалног и просторно-физичког развоја. То значи обезбјеђивање таквог просторног развоја који ће заједно са заштитом и унапређењем животне средине, одрживим начином коришћења ресурса, заштитом градитељског наслеђа и очувањем других природних и створених вриједности, омогућити задовољавање потреба садашњих као и будућих генерација.

Одрживи градови и насеља обезбјеђују сигурност од природних и антропогених непогода која могу угрозити њихов развој (према: *UN Habitat, UNHCS/UNHSP (United Nations Human Settlements Programme)*).

Развој општинског центра општине Нови Град као градског насеља засниваће се на сљедећим принципима:

- општински центар као покретач развоја;
- умрежавање и формирање кластера;
- формирање функционалних урбаних подручја (функционална и просторна интегрисаност);
- одрживо трошење ресурса и појачано ангажовање обновљивих ресурса;
- конкуретност, комплементарност и укључивање јавности;
- развој у складу са расположивим ресурсима средине;
- заштита и унапређење јавног добра;
- партнерство и сарадња;
- увођење нових технологија и еколошки одговорних рјешења;
- давање већег значаја локалном нивоу као мјесту на коме се креирају и стичу развојне иницијативе и разрјешавају конфликти у коришћењу простора;
- развој базиран на знању уз загарантован приступ новим технологијама и јачање капацитета у свим сферама релевантним за одлучивање о просторном развоју.

Концепција развоја и уређења градова и осталих урбаних насеља је резултат интегралног и повезаног дјеловања три сегмента у оквиру којих се јасно дефинишу: (1) просторни ниво региона; (2) локални ниво: општински центар; (3) међународна и интер-регионална сарадња и повезивање.

Концепт развоја и уређења градова и урбаних насеља је:

- просторно, функционално, економски, социјално и еколошки уравнотежени урбани развој;
- развијање територијалне кохезије на принципима одрживог развоја, уз активирање свих капацитета општинског центра за повезивање са окружењем, повећање рурално-урбане сарадње као и за интрарегионално умрежавање и груписање мањих територијалних јединица;

- трансгранична и интер-регионална сарадња и повезивање са градовима у ближем и ширем окружењу Општине Нови Град;
- заштита еколошког квалитета урбаних подручја и њиховог окружења, и изналажење специфичних рјешења у складу са захтјевима које намеће борба против климатских промјена;
- јачање надлежности и одговорности општинског центра за развој и уређење села у функционалном окружењу, као и већа права у том смислу у складу са законом;
- креирање динамичних, виталних урбаних средишта способних да подстакну урбану обнову и дају импулс развоју у региону на бази препознавања и афирмације сопствених квалитета и предности;
- рационално коришћење ресурса на којима се базира развој општинског центра, као што су водни ресурси, културни и природни ресурси, градско земљиште, пољопривредно земљиште и остали ресурси битни за одрживи развој градова и урбаних насеља;
- заштита јавног интереса, јавних добара и јавног простора;
- реиндустријализација градова која уважава технолошке, еколошке и економске ефекте на просторни развој;
- третман природног и културног наслеђа као развојног ресурса општинског центра и његово одрживо планирање и коришћење;
- интеграција питања климатских промјена у одлуке о просторном развоју градова, смањење загађења и притисака на животну средину, коришћење природних ресурса тако да остану расположиви и за будуће генерације;
- развијање и примјена нових технологија у градњи, употреба нових, ефикаснијих и према животној средини одговорних материјала;
- подстицање иновација, стварање бољих веза између науке, технологије, предузетништва и привлачења стручњака.

Рурални развој

Економски развој и одрживост руралног подручја представља једно од најзначајнијих питања и изазова за будући развој општине Нови Град. У том смислу концепција руралног развоја заснована је, са једне стране, на даљем развоју и одрживој експлоатацији ресурса у области пољопривреде, шумарства, минералних и водних ресурса, а на другој страни на диверзификацији руралне економије (МПС, туризам, рекреација,...) и афирмацији тзв. "мекших" развојних фактора друштвеног, културолошког, институционалног и еколошког значаја.

Будући развој руралних подручја подразумијева у сектору пољопривреде:

- динамичну и конкурентну пољопривредну производњу у којој су издиференцирана комерцијална газдинства и породична газдинства – фарме и која се, самостално или повезана у кластере, баве пољопривредом и/или неком од других економских активности као основним или додатним извором прихода;
- производњу квалитетних и здравствено безбједних производа;
- обезбјеђење задовољавајућег дохотка;
- интегрисаност у остатак руралне економије и друштва и у активности везане за заштиту животне средине и ријетких природних ресурса.

Остали дио руралне економије биће усмјерен ка задовољењу потреба и жеља потрошача са јаком тенденцијом ка иновацијама и високом квалитету производа и услуга. Од посебног значаја биће развој малих и средњих предузећа усмјерених ка производњи производа са ознаком заштићеног поријекла (*PDO*), производа са заштићеном географском ознаком (*PGI*) и производа базираних на традиционалним рецептима.

Посебан значај за развој руралних подручја имаће:

- одрживе и јаке заједнице са потребном критичном масом становништва за квалитетан развој, и у којима се становници лако прилагођавају економским, друштвеним, политичким и еколошким промјенама;
- задовољавајући животни стандард и квалитет живота (задовољавајући доходак и могућност за запошљавање);
- једнаке могућности за све становнике руралних области, посебно за жене и дјecu, који ће имати приступ образовању, стручном оспособљавању и доживотном учењу;
- активно учешће руралних заједница у раду релевантних тијела која доносе одлуке, у друштву заснованом на принципу равноправности;
- очување и јачање културног идентитета, принципа, обичаја, традиције и заједништва руралних заједница;
- очување, заштита и унапређење природне средине и културног наслеђа као најзначајнијих вриједности за становништво руралних подручја;
- доношење и спровођење политика и мјера које доприносе смањивању сиромаштва и социјалне искључености.

Основу концепта руралног развоја треба да сачињава одређеност на децентрализацију Општине и усвајање регионалне политике. У том смислу, посебан значај има организовање тзв. "добре власти" и неопходних институција на општинском нивоу. То захтјева убрзано успостављање правних и институционалних услова за досљеднију, креативнију и ефикаснију руралну политику, која треба да допринесе смањивању руралних проблема и унапређењу локалних развојних потенцијала.

Развој и унапређивање руралне инфраструктуре и друштвених услуга, између осталог, треба унаприједити и кроз поступак повраћаја имовине локалним заједницама, што отвара значајне перспективе руралним подручјима.

Потребно је увођење различитих програма развоја оријентисаних на смањење сиромаштва, стварања услова за лакши приступ рањивих група социјалним, здравственим, образовним и комуналним услугама.

Све наведене активности захтјевају унапређен и знатно ефикаснији систем едукације и истраживања. У пољопривреди, као доминантној привредној дјелатности, посебно је значајно унаприједити систем савјетодавства, обезбиједити развој пољопривредних услуга, итд. На економском плану је неопходно створити услове за бржи развој и рехабилитацију савременог агробизнис - сектора као неопходног покретача примарне пољопривредне производње, задругарства, кооперације, кластеринга и сл.

Неопходно је, са аспекта руралног развоја, на нивоу општине разрадити критеријуме на основу којих би се обезбиједила партиципација у средствима Републике (критеријум степена руралности), али и критеријуме за локалну партиципацију на општинском нивоу.

Реализацијом планских рјешења постићи ће се:

- смањивање сиромаштва са фокусом на релативно сиромашније категорије становништва;
- унапређење перформанси руралног сектора и развој локалне управе, на нивоу општине и на тај начин обезбјеђење његовог значајнијег доприноса укупном економском, социјалном и еколошком развоју руралног подручја;
- раст и развој руралне економије базиране, како на пољопривреди и повезаним дјелатностима, тако и на другим сегментима економских активности (МСП, услуге, индустрија, енергетика, и сл);
- успостављање тржишног система, прије свега у прехранбеном и пољопривредном сектору, који је у стању да афирмише локалне вриједности, али и да обезбиједи прехранбену сигурност;

- обезбјеђен приступ zdravstvenim i socijalnim uslugama, uslugama planiranja porodice, obrazovanju i usavršavanju uz rad;
- zaštita čovjekove okoline i upravljanje održivim razvojem na segmentu prirodnih resursa.

За реализацију планских рјешења потребно је обезбједити сљедеће:

- успостављање система руралног финансирања и система гаранција;
- успостављање програма интегралног руралног развоја;
- даљи помаци у реформи и успостављању тржишта земљишта и стварање на тој основи ефикасних тржишних фарми, уз поштовање јавног интереса за очувањем овог ресурса;
- развој органске пољопривреде, задругарства, кластеринга, и сл.;
- развој агроиндустрије и маркетинга;
- унапређење савјетодавне службе и даљи развој система пољопривредних услуга;
- развој руралне комуналне инфраструктуре;
- стимулисање јачања предузетништва;
- развој енергетских система базираних на алтернативним изворима енергије;
- развој програма социјалних услуга на локалном нивоу;
- програми смањења сиромаштва и бољи третман најсиромашнијих у погледу приступа здравственом осигурању, образовању и социјалним програмима;
- програми савјетовања и едукације на регионалном и локалном нивоу (едукација, тренинзи, итд.);
- давање дозвола за извоз својих производа регистрованим пољопривредним газдинствима и удружењима.

Б.1.2. Структура површина по намјени

У циљу рационалног коришћења и управљања земљиштем, као ограниченим ресурсом, неопходно је приступити организованим планским активностима. Одређивање намјена земљишта према основним категоријама земљишта се врши просторним плановима јединица локалне самоуправе, а евиденције о промјени намјене врши Републички геодетски завод.

Анализом евиденција о промјени намјене, утврђене су сљедеће дугорочне тенденције:

Пољопривредно земљиште има тенденцију смањења површина; неопходно је очување квалитетног пољопривредног земљишта. У односу на постојеће стање пољопривредне површине би се до краја планског периода смањиле за 0,92%, у корист грађевинског земљишта.

Шумско земљиште такође има тенденцију смањења површина; шумовитост од 51,26% у постојећем стању ће се смањити за 0,02% до краја планског периода.

Водно земљиште у планском периоду остају непромијењене.

Грађевинско земљиште има тенденцију повећања; повећање вршити само у случајевима кад за то постоји оправданост, тежити смањењу грађевинског земљишта гдје је то могуће, ради рационалнијег коришћења и опремања.

Посебну пажњу треба посветити осјетљивим процесима промјене намјене пољопривредног у грађевинско земљиште (ширење грађевинских подручја насеља, формирање радних зона на пољопривредном земљишту, као и дуж саобраћајних коридора, формирање викенд зона без деградације предјела). За реализацију контролисаних промјена пољопривредног у грађевинско земљиште, потребно је обезбједити одговарајућу

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

институционалну, организациону и финансијску подршку, како приликом израде просторних планова, тако и у њиховом спровођењу.

С обзиром на укупну расположивост грађевинског земљишта у Општини и његову просторну дистрибуцију, планира се његово увећање за укупно 0,94% (изграђене површине 0,80% и индустријске зоне 0,14%).

Поред изграђених површина и постојеће индустријске зоне у планском периоду планирана је фабрика цемента која ће се налазити поред магистралног пута М4 у насељеном мјесту Благај Ријека. Фабрика ће бити смјештена на површини од око 220.000 m² у планираној индустријској зони.

Планско одређење је да се рационалније и интензивније користе и уређују постојећа грађевинска подручја насеља, као и грађевинско земљиште у атару. Препорука о повећању од 0,94% односи се на ограничење и контролисање њиховог ширења.

Код утврђивања планиране структуре коришћења земљишта коришћени су следећи елементи:

- Обухват планираног урбаног подручја општинског центра Нови Град,
- Грађевинска земљиште осталих насеља,
- Индустријско земљиште,
- Пољопривредно земљиште,
- Шумско земљиште,
- Водене површине.

Обухват урбаног подручја општинског центра Нови Град је подручје које обухвата грађевинско земљиште и градско грађевинско земљиште насељеног мјеста Нови Град. Грађевинско земљиште и градско грађевинско земљиште ће бити детаљније дефинисани након ревизије Урбанистичког плана Новог Града.

Осим утврђених урбаних подручја Планом су дефинисана остала грађевинска земљишта и свим насељеним мјестима која чине подручје општине Нови Град.

Површина урбаног подручја градског насеља Нови Град износи 219ha и чини 0,47% површине Општине. У планском периоду потребно је извршити ревизију постојећег Урбанистичког плана.

Остала неплодна земљишта

У остала неплодна земљишта спадају девастиране површине (депоније комуналног отпада, каменоломи), гробља те површине за искориштавање минералних сировина. Од наведених најзначајније тј. површински највеће су површине за искориштавање минералних сировина.

На подручју општине Нови Град откривено је више лежишта и појава минералних сировина. Експлоатациона поља чине површину од 141,07ha или 0,30% од укупне површине Општине. У планском периоду почеће експлоатација мрког угља и бентонита на лежишту Љешљани у насељеном мјесту Љешљани и Деветаци (површине од око 8,3 ha).

Пољопривредно земљиште представља подручје које је чини 44,02% површине Општине.

Шумско земљиште представља подручје које је заузима 51,26% површине Општине.

У овим подручјима објекти инфраструктуре се граде у складу са планом.

Табела бр.01. Структура коришћења земљишта на подручју општине Нови Град (комбиновани Google Earth и CORINE из 2006.год.)

Приказ просторних показатеља за намјену површина	Укупно ha	% од површине Општине
Грађевинско земљиште ----- укупно	2.217,44	4,72
Изграђене површине – постојеће	1.600,54	3,41
Изграђене површине – план	375,43	0,80
Привредне зоне – постојеће	34,20	0,07
Привредне зоне – план	66,20	0,14
Остало неплодно земљиште (површине предвишене за рекултивацију)	141,07	0,30
Пољопривредне површине - - укупно	20.673,19	44,02
Обрадиве површине	12.847,81	27,36
Оранице које се не наводњавају	422,75	0,90
Пашњаџи	2.191,58	4,67
Предјели који се користе за пољопривреду са значајним учешћем природне вегетације	5.211,05	11,09
Шумске површине - - укупно	24.076,55	51,26
Лишћарске шуме	23.199,95	49,39
Мјешовите шуме	526,38	1,12
Прелазни шумовито/жбунасти предео	350,22	0,75
УКУПНО	46.967,18	100

Б.1.3. Становништво

Укупан број и структурна обилежја становништва, са једне стране су носиоци процеса развоја, ствараоци личног, друштвеног и урбаног стандарда, док са друге стране су корисници тих створених добара и вриједности. Дакле, становништво својим бројем, старосном и полном структуром, социо-економским, образовним и свим осталим квантитативним и квалитативним карактеристикама чини основу за планирање широке лепезе физичких потреба у простору или урбаној средини.

У теорији демографског развоја и структуралних промјена распрострањено је гледиште да се промјене броја становника и структурна обилежја плански прате, те да се на основу тако формираних актуелних података континуално планирају насељске потребе и садржаји чији су корисници становници конкретног подручја. Овакав став је врло рационалан и практичан, обзиром да се прије сваке развојне одлуке, стратешке или оперативне, мора рачунати са конзумом који ће користити конкретан предмет инвестирања, висином улагања и очекиваним ефектима тог улагања. Управо ово би био поступак за оперативне развојне одлуке у срединама које немају смирен демографски развојни ток, већ их карактеришу позитивни и негативни демографски удари, као што је случај у Општини Нови Град. Утолико је теже формирати модел дугорочних демографских промјена који ће објективно и поуздано репрезентовати стање тих токова крајем планског хоризонта.

Постоји већи број теоријских приступа планирању броја становника у дужем временском периоду, у овом случају коришћен је математички метод, који је најједноставнији метод оцјене будућег становништва, састоји се у томе што се на број лица одређен пописом или оцјеном за неки, обично скорашњи, датум у прошлости примјени стопа пораста као функција времена. Стопа може бити одређена посматрањем прошлог пораста или аналогјом са другим популацијама у сличним условима. Главна карактеристика овог метода је то што се математички метод примјењује за добијање будућег броја укупног становништва, а не његових

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

структура, пошто базира на претпоставкама о ритму пораста укупног становништва током времена.

Приликом предвиђања будућег броја становника неопходно је имати у виду њихове дугорочне тенденције у прошлости и све чиниоце који су условљавали промјене у становништву. Неопходно је узети у обзир и претпоставке о будућем економском, социјалном и културном развоју од којих ће зависити демографски развој у цјелини. Оба приступа подразумевају добро познавање проблема становништва у области привредног кретања, биолошких и друштвених структура и асоцијација као и промјена у друштву, односно повезаности демографског и друштвеног развоја.

Нужан корак ка побољшању демографске структуре, прије свега, представљају подстицајне мјере за рађање и останак становништва у мјесту становања. Из тако дефинисаног циља демографског развоја проистичу различите социо-економске мјере од којих су најважније финансијски подстицаји, пореске олакшице, посебна социјална и здравствена заштита, запошљавање, организација радног и слободног времена и др..

У посредне мјере спадају сва планска рјешења која воде општем побољшању услова живота, било да је ријеч о инфраструктурном опремању, унапређењу услуга у објектима јавних служби, функционалном повезивању насеља, развоју перспективних привредно-радних зона и дјелатности у оквиру њих, заштити и валоризацији природног и културног наслеђа.

На основу тога, планске пропозиције су дефинисане у правцу:

- унапређења квалитета становања, инфраструктуре, јавних служби и услужног сектора;
- одређивања неопходних образовних профила за локалну привреду и образовања таквих кадрова;
- ангажовања неупослене радне снаге;
- додатне обуке становништва за рад у пољопривреди, шумарству, туризму и угоститељству, према утврђеним потенцијалима;
- унапређења и модернизације секундарног и терцијарног сектора кроз, комунално опремање, доквалификацију постојећих и запошљавање нових кадрова;
- подршке развоју заната и
- социјално-здравствене заштите и помоћи старијим грађанима и старачким домаћинствима.

Уколико наведена планске пропозиције буду реализоване, имаће за резултат повећање наталитета, досељавање новог становништва, као и смањење смртности. У том смислу, у наредној табели је дата реално-оптимистичка прогноза броја становника за наредни период.

Табела бр.02.: Пројекција броја становника општине Нови Град

Година	2013	2021	2031	2039
Општина Нови Град	28.799	29.021	29.596	30.371
Оптински центар	11.063	11.340	11.462	11.971
Остала насеља	17.736	17.681	18.134	18.400

Према пројекцијама становништва на подручју Плана би 2039. године живјело 30.371 становника, 11.971 у општинском центру и 18.400 у сеоском подручју. Укупно становништво имаће константан благи пораст. Густина насељености на крају планског периода би износила 64,66 становника на километру квадратном.

Анализирајући кретање броја становника у периоду од 2013. до 2021. године, уочава се стабилизација броја становника те благо повећање за 222 становника. Док би у наредном

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

планском периоду од 2021. до 2031. године повећање броја становника било веће и износило би 575 становника. У последиједњем периоду од 2031. до 2039. године очекује се повећање за додатних 775 становника.

Табела бр.03.: Пројекција броја становника општине Нови Град по насељеним мјестим

Ред. број	Насељено мјесто	2013	2021	2031	2039
1	Ахметовци	139	131	126	123
2	Благај Јапра	1.234	1.314	1.445	1.518
3	Благај Ријека	587	617	654	674
4	Блатна	394	398	406	410
5	Ведовица	74	70	68	67
6	Велика Жуљевица	258	245	235	230
7	Велика Рујишка	107	102	97	95
8	Витасовци	412	409	413	415
9	Горње Водичево	292	298	304	307
10	Горњи Агићи	272	258	248	243
11	Горњи Ракани	266	253	241	235
12	Грабашница	32	30	28	27
13	Деветаци	72	68	64	62
14	Добрљин	952	955	1.051	1.103
15	Доње Водичево	662	673	684	690
16	Доњи Агићи	668	688	757	795
17	Доњи Ракани	357	341	326	318
18	Јоховица	104	99	94	92
19	Јошава	106	101	96	94
20	Кршље	472	465	458	455
21	Куљани	84	80	76	74
22	Љешљани	32	35	38	40
23	Мазиф	88	84	80	78
24	Мала Жуљевица	64	61	58	57
25	Мала Крупска Рујишка	404	384	365	356
26	Мала Новска Рујишка	442	420	399	389
27	Масловаре	322	316	310	307
28	Матавази	495	484	473	468
29	Нови Град	11.063	11.340	11.462	11.971

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

30	Петковац	210	199	189	184
31	Пољавнице	1.355	1.375	1.526	1.610
32	Прусци	201	191	181	177
33	Равнице	597	612	636	649
34	Радомировац	442	420	403	395
35	Раковац	19	18	17	17
36	Рашће	181	177	179	180
37	Рудице	648	687	756	793
38	Сводна	1.086	1.103	1.213	1.274
39	Соколиште	442	420	403	392
40	Сухача	804	783	763	753
41	Трговиште	278	272	266	263
42	Ћеле	178	169	160	156
43	Хозићи	741	735	729	726
44	Церовица	167	172	177	180
45	Црна Ријека	197	191	185	182
46	Чађавица Горња	252	246	240	237
47	Чађавица Доња	350	339	328	323
48	Чађавица Средња	197	193	189	187
УКУПНО:		28.799	29.021	29.596	30.371

Посматрано са гледишта општинског центра, подразумијева се да ће механички прилив и "повратак на село" успорити опадање броја становника те до краја периода остварити благи пораст броја становника на сеоском подручју. Уколико би се слиједили ови токови на сеоском подручју би требало очекивати око 18.400 становника до 2039. године.

Пројекције будућих демографских трендова и размештаја становништва предвиђају да ће у будућности на појединим просторима општине Нови Град бити угрожене социјалне функције и економски развој. Немогућност промјене популационих токова произилази подједнако из снажног утицаја насљеђене старосне структуре на демографске тенденције, као и из лоших економско-социјалних услова живљења. Без планског усмјеравања развоја неизвјесна је демографска будућност великог дијела подручја општине Нови Град.

Обнова демографског потенцијала захтијева низ ревитализационих мјера у домену политике, економије и друштва, као што су:

- Активирање свих расположивих природних и створених ресурса;
- Обнова насеља, првенствено оних са добром демографском структуром и повољним саобраћајним положајем, која имају потенцијала да постану центри заједнице села и локални центри, у смислу диверзификације функција и садржаја;
- Успостављање организоване бриге о старима због великог удјела старог становништва;
- Јачање локалне привреде и стварање могућности за запошљавање;
- Унапређење инфраструктуре;
- Подизање образовног нивоа становништва и др.

Синергијско дјеловање ових мјера допринијеће преокрету у већ издефинираној популационој динамици, и жељеним позитивним промјенама у даљем демографском развоју Општине. Планска претпоставка интензивнијег свеукупног развоја подручја уз реализацију наведених мјера ипак не предвиђа скори значајан пораст броја становника, али може на дужи рок довести до постепеног демографског опоравка општине Нови Град.

Према очекиваним промјенама броја становника на подручју Општине Нови Град, како у општинском центру тако и у осталим насељима, треба планирати промјену броја и структуре домаћинства на поменутом подручју.

Повећање броја домаћинства прати повећање броја становника.

Табела бр.04.: Пројекције броја домаћинстава за Општину Нови Град у периоду до 2039. године

Година	2013	2021	2031	2039
	бр.дом.	бр.дом.	бр.дом.	бр.дом.
Општина	8.852	8.985	9.306	9.550
Општински центар	3.471	3.599	3.728	3.861
Остала насеља	5.381	5.386	5.578	5.689

Код процјене броја домаћинстава је ситуација иста као процјена броја становника, односно број домаћинстава ће се стабилизovati те благо повећати до 2031. године те од тада до краја планског периода значајније повећати. Општина би имала 9.550 домаћинства. У односу на 2013. годину дошло би до повећања од 698 домаћинства. Просјечна величина домаћинства би била 3,18 чланова по домаћинству.

Б.1.4. Систем насеља (мрежа, функције, хијерархија)

Утврђено је да је у досадашњем развоју присутна неравномјерност у размјештају функционалних садржаја са изразито развијеним градским центром и недовољно развијеном мрежом мањих центара који би омогућили и подстакли бржи и равномјернији развој свих насеља. У том смислу је извршено планско опредјељивање функционалног положаја сваког насеља у мрежи насеља и у складу са истим опремање насеља. Ово треба да одреди и њихов демографски и просторно-физички развој, а тиме ће опредјелити и начин коришћења, уређења и заштите простора.

Диверзификација руралне економије и унапређење општих услова живљења на селу, подразумијева развој центара и насеља на сеоском подручју као вишефункционалних производних, социјалних и културних простора и формирање породичних пољопривредних газдинстава са здравом економском структуром.

Овакав модел подразумијева концентрисано-децентрализовани развој и размјештај становништва и активности, територијалну и гранску диверзификацију свих облика производње у центрима и насељима на сеоском подручју, како би се у економском смислу смањила доминација општинског центра.

Повећање степена диверзификованости насеља, омогућиће развој са аспекта релацијског умрежавања, односно повезивања насеља по принципу различитих конкурентних предности. Иста би се међусобно допуњавала стварајући релацијске мреже међусобно конкурентних садржаја.

Концепт мреже насеља у оквиру, из којег произилази и формирање различитих гравитационих зона појединачних градских и сеоских центара, као и интензитет њихове међузависности, сагледан је кроз више различитих нивоа и према више критеријума као што су:

- пројектовани број становника у насељу и гравитационом подручју,
- густина насељености и густина насеља,
- опремљеност - дисперзија/концентрација садржаја и активности (друштвене дјелатности са објектима друштвеног стандарда, привредне активности/дјелатности, капацитети, услужне и терцијарне дјелатности),
- саобраћајна повезаност и интензитет међусобне повезаности,
- степен урбанизованости,
- централитет и типови насеља,
- инфраструктурна опремљеност,
- природно - морфолошке карактеристике насеља,
- функционална усмјереност и специфичност насеља,
- смјернице и визије развоја локалне самоуправе.

Први степен преласка из нодалне организације-моноцентричне структуре, представља модел са елементима полицентричног развоја. Овај модел се у случају просторне матрице, какву имамо у брдско-планинским и слабије развијенијим подручјима, углавном сматра непогодним са становишта непосредних корисника услуга, иако има несумњивих предности у погледу снижавања иницијалних улагања и рационалнијег функционисања.

Концепција развоја мреже насеља, однос градског и сеоских насеља и функционално повезивање насеља и центара, заснива се на слjedeћим одређењима:

- повећања приступачности - завршетак започетих и планираних инфраструктурних коридора омогућио би ширу приступачност између функционалног урбаног подручја Општине и окружења, док би се изградњом, иновирањем и адаптирањем локалне саобраћајне мреже постигла боља повезаност између Новог Града, центара заједница села и осталих сеоских насеља на подручју обухваћеном Просторним планом;
- обнове насеља - економска, физичка и социјална обнова сеоских насеља, првенствено центара заједнице села, је основ заустављања депопулације у руралним срединама на подручју Општине и достизања вишег квалитета живота у њима;
- повећања конкурентности - формирање производних кластер система, посебно у области пољопривреде, као и привлачење нових технологија, подстицање развоја малих и средњих предузећа и разних облика допунских дјелатности, нарочито у селима, омогућило би заокруживање привредног процеса и повећало развојну перспективу ових насеља;
- унапређења институционалних и људских капацитета.

У почетној фази реализације плана предвиђа се јачање постојећих центара насеља, што са друге стране, има за посљедицу растерећење притиска на сам градски центар.

Јачање сеоских центара подразумејева подизање нивоа функционисања и разноврсности садржаја у оквиру центара, са једне стране, док са друге, омогућава успостављање чвршћих релација између самих центара и насеља која се око њих групишу.

У наредним фазама плана, предвиђа се усмјеравање урбанизацијских процеса, кроз јачање постојећих центара - јачање Новог Града као општинског центра, Пољавнице, Благај Јапра, Доњи Агићи - будућих локалних центара. Добрљин - центра заједнице села који

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

артикулише насеља у сјеверном дијелу подручја општине, Рудице као центра заједнице села који артикулише насеља у јужном дијелу подручја општине, Сводна - центра заједнице села који артикулише насеља у источном дијелу подручја општине.

Јачањем центара и успостављањем више полова развоја, усложњава се мрежа и премошћавају (успостављају) континуитети просторног развоја и дистрибуције садржаја на читавом простору.

Полазећи од остварених просторно-функционалних односа и веза на подручју Општине и њеног окружења, идентификована је вертикална/функционална и хоризонтална/просторна хијерархија у мрежи насеља.

Осовину полифункционалног развоја чини:

- Општински центар – насељено мјесто Нови Град;
- Центар заједнице села – насељена мјеста Добрљин, Рудице и Сводна;
- Локални центар - насељена мјеста Пољавнице, Благај Јапра;
- Примарна сеоска насеља – преостала насељена мјеста.

У планском периоду, просторне цјелине ће се промијенити, те ће насељено мјесто Доњи Агићи промијенити централитет и постаће локални центар. С обзиром на наведену промјену мрежа насеља у планском периоду ће изгледати како што је приказано у табели.

Табела бр.05.: Планиране просторне цјелине на подручју општине Нови Град, до 2039.године.

Зона општинског центра	Центар заједнице села	Локални центри	Насеља у саставу	Површина зоне (km ²)	Број становника 2013. године	Густина насељености (st/km ²)
Нови Град	Нови Град	Нови Град	Нови Град, Мазих, Мала Жуљевица, Велика Жуљевица, Раковац, Благај Ријека	59,76	12.079	202,12
		Пољавнице	Пољавнице, Равнице, Церовица	22,43	2.119	94,47
		Благај Јапра	Благај Јапра, Витасавци, Масловаре, Јошава, Црна Ријека, Сухача, Радомировац, Соколиште, Трговиште	107,36	4.237	39,46
		Доњи Агићи	Доњи Агићи, Горњи Агићи, Ћеле, Хозићи, Кршље	43,61	2.331	53,45
	Добрљин	Добрљин	Добрљин, Куљани, Горње Водичево, Доње Водичево, Љешљани	44,39	2.022	45,55
	Рудице	Рудице	Рудице, Доњи Ракани, Горњи Ракани, Матавази,	120,8	4.271	35,36

			Блатна, Рашће, Велика Рујишка, Мала Крупска Рујишка, Мала Новска Рујишка, Јоховица, Ведовица, Чађавица Горња, Чађавица Доња, Чађавица Средња			
	Сводна	Сводна	Сводна, Ахметовци, Грабашница, Прусци, Деветаци, Петковац	71,32	1.740	24,40

Општински центар

Градско насеље Нови Град је административни, културни и привредни центар општине. Њему гравитирају локални центри: Пољавнице, Благај Јапра и Доњи Агићи. Релативно велико гравитационо подручје градског насеља Нови Град произилази из његове доступности, односно погодног саобраћајног положаја на мјесту сутицања магистралних путева М14 (дионица Козарска Дубица – Костајница – Нови Град – Бихаћ) и М4 (дионица Нови Град – Приједор – Бања Лука). Позиција градског насеља на поменути саобраћајницама олакшава приступачност околних сеоских насељених мјеста гравитационом центру.

Да би се омогућило даље јачање општинског центра, неопходно је најприје унапређење постојеће инфраструктуре, а потом и даљи развој планиране друштвене, привредне, саобраћајне и комуналне инфраструктуре на принципима одрживог развоја. Повећање степена централитета општинског центра одвија се кроз развој привредних, централних и спортско-рекреативних функција. Развој општинског центра засниваће се на развоју производних дјелатности и дјелатностима терцијарног сектора (индустријска зона, прерада пољопривредних производа, производно занатство, угоститељство, садржаји централних функција).

Центри заједнице села

Центри заједнице села покривају веће површине села и засеока, функционално и просторно удаљених од општинског центра, и као такви треба да омогуће покретање развоја. Своју улогу треба да нађу у идентификацији сопствених иницијатора развоја, а у међувремену улога им је у логистичкој подршци општинском центру.

Као центри заједнице села издвајају се насељена мјеста: Добрљин, Рудице, Сводна. Ова насеља морају бити опремљена садржајима који задовољавају дневне потребе становника. (Подручна одјељења, домови културе, амбуланте, тржнице, мјесне канцеларије, спортски садржаји).

Насељена мјеста Куљани, Горње Водичево, Доње Водичево, Љешљани гравитирају насељеном мјесту Добрљин, гдје становништво задовољава неке од основних дневних потреба. Насељено мјесто Добрљин налази се дуж десне обале ријеке Уне на крајњем сјеверном дијелу општине и кроз њега пролази магистрални пут М14, који омогућава добру повезаност како са општинским центром тако и са околним простором.

Насељено мјесто Сводна као центар заједнице села налази се источно од општинског центра на самом магистралном путу М4 и на десној обали ријеке Сане. Од општинског центра удаљено је 12km. Сводни гравитирају насељена мјеста Ахметовци, Грабашница, Прусци, Деветаци, Петковац.

Насељено мјесто Рудице се налази јужно од општинског центра на магистралном путу М14, а Рудицама гравитирају и остварују своје основне потребе становници насељених мјеста Доњи Ракани, Горњи Ракани, Матавази, Блатна, Рашће, Велика Рујишка, Мала Крупска Рујишка, Мала Новска Рујишка, Јоховица, Ведовица, Чађавица Горња, Чађавица Доња, Чађавица Средња која заузимају јужни дио општине. Просторно-функционалан цјелина центра заједнице села Рудице површински заузима навећи простор подручја општине Нови Град. Разлози за такву просторну подјелу одредила је инфраструктурна опремљеност и повезаност наведених насељених мјеста у којим насељено мјесто Рудице представља тачку повезивања локалних путева са магистралним путем М14. Удаљеност овог центра заједнице села до општинског центра је 7km.

Локални центри

Насељена мјеста: Пољавнице, Благај Јапра и Доњи Агићи се издвајају као локални центри.

Локалном центру Пољавнице гравитирају насеља Равнице и Церовица. У Пољавницама се налази и подручна школа.

Локалном центру Благај Јапра гравитирају се насеља: Витасавци, Масловаре, Јошава, Црна Ријека, Сухача, Радомировац, Соколиште и Трговиште На подручју овог насељеног мјеста се налази подручна школа.

Локалном центру Доњи Агићи гравитирају се насеља: Горњи Агићи, Ћеле, Хозићи и Кршље. На подручју овог насељеног мјеста се налазе: централна основна школа, подручна школа, амбуланта породичне медицине и пошта.

Посматрајући просторно-функционалне односе међу насељима и миграторна кретања становништва унутар и изван граница подручја Општине, највеће промјене догодиће се у центру општине.

Успостављање и функционисање предложене мреже насеља подстицаће се намјенским средствима за изградњу комуналне инфраструктуре, путева и све неопходне инфраструктуре како би се у центрима заједнице насеља обављали сви потребни послови и услуге и смањили трошкови путовања у општински центар.

Б.ИИ. ПРИРОДНИ УСЛОВИ

Б.ИИ.1. Геоморфолошке карактеристике терена

Геоморфолошке карактеристике терена су посљедица геолошке грађе терена и геоморфолошких процеса који су учествовали у стварању истог.

Предметно подручје карактерише терен са оштрим и благим рељефним формама које зависе од геолошке грађе подлоге и геоморфолошких процеса.

Највиша надморска висина на територији општине Нови Град је у зони Великог Пастирева и износи 464 м.н.в., док је најнижа тачна на дијелу општине близу Добрљина уз десну обалу ријеке Уне и износи 112 м.н.в.

Од геоморфолошких процеса који су учествовали или учествују у обликовању терена на предментом простору заступљени су алувијални, пролувијални, делувијални и карстни геоморфолошки процес.

Флувијални геоморфолошки процес настаје под утицајем сталних површинских токова. Овај геоморфолошки процес је заступљен у зони површинских токова Уне и Сане као највећих токова на територији општине Нови Град.

Делувијални геоморфолошки процес настаје као резултат повремених дифузних токова, док је пролувијални процес везан за повремене линијске токове. Резултат ових процеса су делувијални и пролувијални застори, а веома често ова два процеса дјелују заједно.

Карстни геоморфолошки процес заступљен је у развићу карбонатних стијена. Карбонатне стијене су значајне развијене у јужном дијелу општине. Од развијених облика развијени су вртаче, јаме су слабије резвијене, врела и слично.

Б.ИИ.2. Геолошке карактеристике терена

Б.ИИ.2.1. Геолошки састав и грађа терена

На подручју општине Нови Град у геолошком и литолошком погледу карактеристична је литолошка разноликост. Геолошке карактеристике су обрађене на основу ОГК лист Босанска Костајница, Босанска Крупа, Приједор као и на основу геолошке студије Љубија и остале доступне литературе и рекогносцирања терена изведеног у току израде просторног плана.

На територији општине Нови Град стијене карбонске старости су констатоване као најстарије, док су најмлађе стијене квартарне старости.

Приказ литолошких чланова је дефинисан на геолошкој, инжењерскогеолошкој и хидрогеолошкој карти које се дају у графичком дијелу плана, а у наставку се даје опис:

Карбон (C1+2). Стијене карбонске старости су најстарије на територији општине Нови Град и представљени су алевролитним пјешчарима и кречњацима, доломитима и анкеритичним кречњацима. Ове стијене захватају дио територије општине Нови Град између ријека Уне, Сане и Јапре, те дјелимично и десну обалу ријеке Сане.

Пермо-тријас (P,T). Ове стијене су подређено и врло мало распрострањене на територији општине Нови Град у зони рубног дијела палеозојског комплекса. Представљени су кварцним пјешчарима и конгломератима, шкриљавим бречастим кречњацима.

Доњотријаски седимент (T1) изграђују терене на источном дијелу општине између ријека Сане и Јапре. Представљени су руменим и смеђим плочастим пјешчарима, глинцима, лискуновитим лапорима, танкоуслојеним лапоровитим кречњацима, оолитичним кречњацима црвеномрке и плавичасте боје, пјесковитим кречњацима и веома ријетко доломитима и доломитским кречњацима.

Средњи тријас (T2) је распрострањен на потезу од Чађавице Горње до ријеке Јаприце, конкордантно преко доњег тријаса леже доломити, доломитски кречњаци и плавичасти плочасти кречњаци. Подјељен је на : анизијски кат (T21) и ладински кат (T22). Анизијски кат је у литолошком погледу представљен кречњацима, доломитима док је ладински кат представљен рожнацима, туфовима, пјешчари са изливима спилита и кречњацима са даонелама.

Горњи тријас (T2,3) је распрострањен на југозападном дијелу општине. Литолошки је грађен од добро услојених доломита са улошцима кречњака.

Јурски седименти (Ј) нису значајно распрострањени на територији општине Нови Град. На теренима сјевероисточно од Новог Града (локалитет Ратковац) истакнути рељефни облици изграђени су од серпентинита (Се) и серпентинизираних перидотита. Јура (Ј) је распрострањена и на локалитету Љешљана у виду офлолитског маланжа: пјешчари, глине или рожнаци.

Горња креда (К2) кредни седименти заузимају мали југозападни дио општине Нови Град и то на локалитету Матавази. Представљен је флишним наслагама: бречасте кречњаци, лапорци, пјешчари и глинци.

Флиш-доњи и средњи еоцен (Е1,2). Дебела серија тзв. "Козарачког флиша", протеже се од ријеке Уне на западу па до Мраковице на истоку. У изградњи ове седиментне серије учествују ситнозрни и средњезрни пјешчари, типа аркоза и субаркоза код којих је често изражена градијација у гранулометријском саставу, кварц-лискунски алевролити и рјеђе конгломерати.

Средњи миоцен (М2). Најстарији неогени седименти представљени су слатководно-језерским наслагама са угљем, о изграђују терен на подручју Љешљани-Марини. Глине са угљем и повлатни кречњаци (2М1,2). У оквиру ове картиране јединице могу се издвојити: угљоносни хоризонт и хоризонт повлатних лапораца и „конгеријски“ кречњаци. Угљоносни хоризонт. Угљени слојеви су констатовани у Љешљанима (дебљине од 0,5-5 метара), а њихова старост према палеофлористичком проучавању (Н.Пантић) одређена је као доњо-миоценска. Љешљански слој настао је као продукт таложења остатака дрвоине мочварних шума, таксодијумског а дјелимично баруштинског типа. Хоризонт повлатних лапораца И "конгеријских кречњака". Унутар овог хоризонтал могу се издвојити 3 нивоа: ниво листастих лапораца са прослојцима плочастих кречњака, глиновити лапори са флором И слојевима бреча И конгломерата И плочасти "конгеријски кречњаци" са конгеријама. Најмлађи члан слатководне серије представљен је лијепо услојеним лапорцима И танкоплочастим кречњацима са прослојцима пјешчара, лапоровитих глина, бентоните И туфова. Тортона (М22). Услојени лапоровити пјешчари, лапорци и органогени кречњаци, простиру се уз десну обалу ријеке Уне сјеверно од града и на локалитету Добрљин.

Доњи сармат (М31) Пјесковити кречњачки лапори, кречњаци, лапоровити пјешчари и пијесци заступљени су на локалитету Ахметовци. На потезу Сводна-Божихи доњи сармат је развијен у фазији пјесковитих и оолитичних кречњака пјешчара и пјесковитих глина.

Квартар (Q). Квартарни седименти представљају најмлађе формације на територији општине Нови Град. Квартарни седименти су представљени:

- Барски седименти (b) су заступљени на ушћу Доловљанске ријеке у Јапру (Доловљанске баре) У литолошком погледу то су претежно пјесковити и глиновити седименти са појавом муљева.
- Мртваје (am) су заступљене на лијевој обали Уне сјеверно од Новог Града. Брзина депоновања материјала у мртвајама зависи о учесталости поплава на овом подручју.
- Алувион (al) се јавља у долинама ријека Уне, Сане, Јапре те Велике ријеке, а изграђен је од шљунка, пијеска и иловаче.

Б.ИИ.3. Инжењерско – геолошке карактеристике терена

На основу инжењерскогеолошких карактеристика све стијене на територији општине Нови Град су подјељене на:

1. Невезане стијене у које су сврстани алувијални седименти. Добро консолидоване насlage повољне у инжењерскогеолошком смислу.

2. Везане стијене у које су сврстани мртваје и барски седименти. Слабо консолидоване наслаге, прати их појава слијегања.
3. Слабо окамењене стијене, у које спадају седименти палеогена (Флиш: алтернација пјесчара, глинаца и алевролита). Ове стијене нестабилне су у усјецима, падине преко 15 степени лабилне.
4. Окамењене стијене, у које спадају:
 - 4.1. Плочасти кречњаци и лапорци са туфовима (карстно пукотинска порозност-средња). То су стабилне и добро носиве стијене, у усјецима могуће појаве осипања.
 - 4.2. Алевролитни пјешчари и кречњаци, доломити и анкеритични кречњаци (карстно пукотинска порозност-водопрпусност средња). Стијенска маса у површинском дијелу деградирана.
 - 4.3. Офолитски маланж: пјешчари, глине или рожнаци и флиш: бречасте кречњаци, лапорци, пјешчари и глинци (пукотинска порозност - водопрпусност слаба). Хетероген стијенски састав у усјецима појаве нестабилности.
 - 4.4. Црвени конгломерати, пјешчари, глине, лапори и прослојци смедјег угља (комплекс са преовлађујућом пукотинском порозношћу- водопрпусност слаба). Различито консолидоване наслаге, водопрпусност им се мијења у свим правцима.
 - 4.5. Услојени лапоровити пјешчари, лапорци и органогени кречњаци (карстно пукотинска порозност- водопрпусност слаба). Слабо окамењене стијенске масе повољне са аспекта инжењерске геологије.
 - 4.6. Пјесковити кречњачки лапори, кречњаци, лапоровити пјешчари и пијесци (комплекс са преовлађујућом пукотинском порозношћу- водопрпусност средња). Комплекс различитих стијенских маса углавном повољних инжењерскогеолошких карактеристика.
 - 4.7. Кварцни пјешчари и конгломерати, шкриљави бречасте кречњаци (пукотинска порозност - водопрпусност слаба). Стијенска маса распуцала у површинском дијелу, у дијелу терена са великим нагибом могуће појаве нестабилности.
 - 4.8. Рожњаци, туфови, пјешчари са изливима спилита и кречњаци са даонелама (пукотинска порозност - водопрпусност слаба). Компактне стијенске масе мјестимично распуцале и расједане са бројним појавама пробоја спилита и олистолитима кречњака.
5. Добро окамењене у које спадају кречњаци тријаса и јуре.
 - 5.1. Пјешчари, шкриљци, кречњаци, лапори и ријетко доломити (пукотинска порозност - водопрпусност средња). Стијенска маса распуцала у површинском дијелу, у дијелу терена са великим нагибом могуће појаве нестабилности.
 - 5.2. Серпентинити и серпентинизирани перидотити и услојени и масивни доломити и кречњаци (карстна порозност - водопрпусност добра и средња) Компактне стијенске масе мјестимично распуцале и расједане. Повољна инжењерскогеолошка средина.

Б.ИИ.4. Савремени егзогени процеси и појаве

Од савремених егзогених геолошких процеса и појава нарочито су значајни вертикална и хоризонтална ерозија и хемијска ерозија.

Нестабилни терени су лоцирани на основу геолошких карактеристика терена и падова стијенских маса. На овом нивоу истражености као нестабилни терени, код којих могу у необезбјеђеним условима доћи до нестабилности окарактерисани су у зони распрострањења флишних кредних седимената, као и у зони распрострањења делувијалних седимената и неогених седимената.

Неопходно је свакако да се уради катастра клизишта на подручју општине Нови Град а да се затим врши и систематска санација истих.

Б.ИИ.5. Хидрогеолошке карактеристике терена

Приликом хидрогеолошког рејонирања општине Нови Град узети су у обзир литолошки састав картираних јединица, тектонски склоп терена, геоморфолошке карактеристике, типови издани и њихово распрострањење, затим њихова издашност, услови прихрањивања и дренарања подземних вода.

На основу наведених чинилаца на истражном простору издвојени су сљедећи типови издани:

- збијени тј. интергрануларни тип издани;
- карстни тип издани;
- карстно-пукотински тип издани;
- условно "безводни" дијелови терена.

Збијени тј. интергрануларни тип издани формиран је у алаувијални и барским седиментима као и у фазији мртваја. Дебљина ових седимената а самим тим и дебљина збијеног типа издани је до 15 м. У овим седиментима је формиран збијени тип издани са слободним нивоом издани. Прихрањивање издани се врши на рачун инфилтрације атмосферских талога, те прихрањивањем из површинских токова или других издани. Дренарање се обавља или преко бунара или циркулацијом према другим водоносним хоризонтима.

Карстни тип издани је формиран у тријаским и миоценским кречњацимама. Карстни тип издани је окарактерисан као добро водопрпусни. Водоносност овог типа издани зависи од степена скаршћености кречњачких седимента. Прихрањивање ове издани се обавља на рачун инфилтрације атмосферских талога док се дренарање обавља преко понора. Извори који дренарају ову издан се налазе на контакту између ових водопрпусних кречњака и доломита који су у овом случају хидрогеолошки изолатори.

Карстни тип издани се дренара преко већег броја извора чија издашност варира у току времена и креће се од неколико л/с па до десетак л/с воде. Воде из карстог типа издани су карактеристичне хидрокарбонатно-калцијумске, и најчешће су задовољавајућег квалитета. Више о водама ће бити описано у дијелу који се односи на минералне ресурсе.

Карстно-пукотински тип издани је формиран у плочастим кречњацима и лапорцима са туфовима миоценске старости као и у оквиру алевролита, пјешчара и кречњака карбонске старости и које имају ограничено распрострањење на општини Нови Град. Ови кречњаци су једри, компактни, мјестимично карстификовани, а пукотине имају оријентацију управну на слојевитост.

Пукотински тип издани је формиран у овире еоценских, јурских, пермо-тријаских и тријаских творевина. Овај тип издани има слабу до средњу водопрпусност. У литолошком погледу је грађен од рожнаца, туфова, пјешчара, шкриљаца, бречастих кречњака и конгломерата.

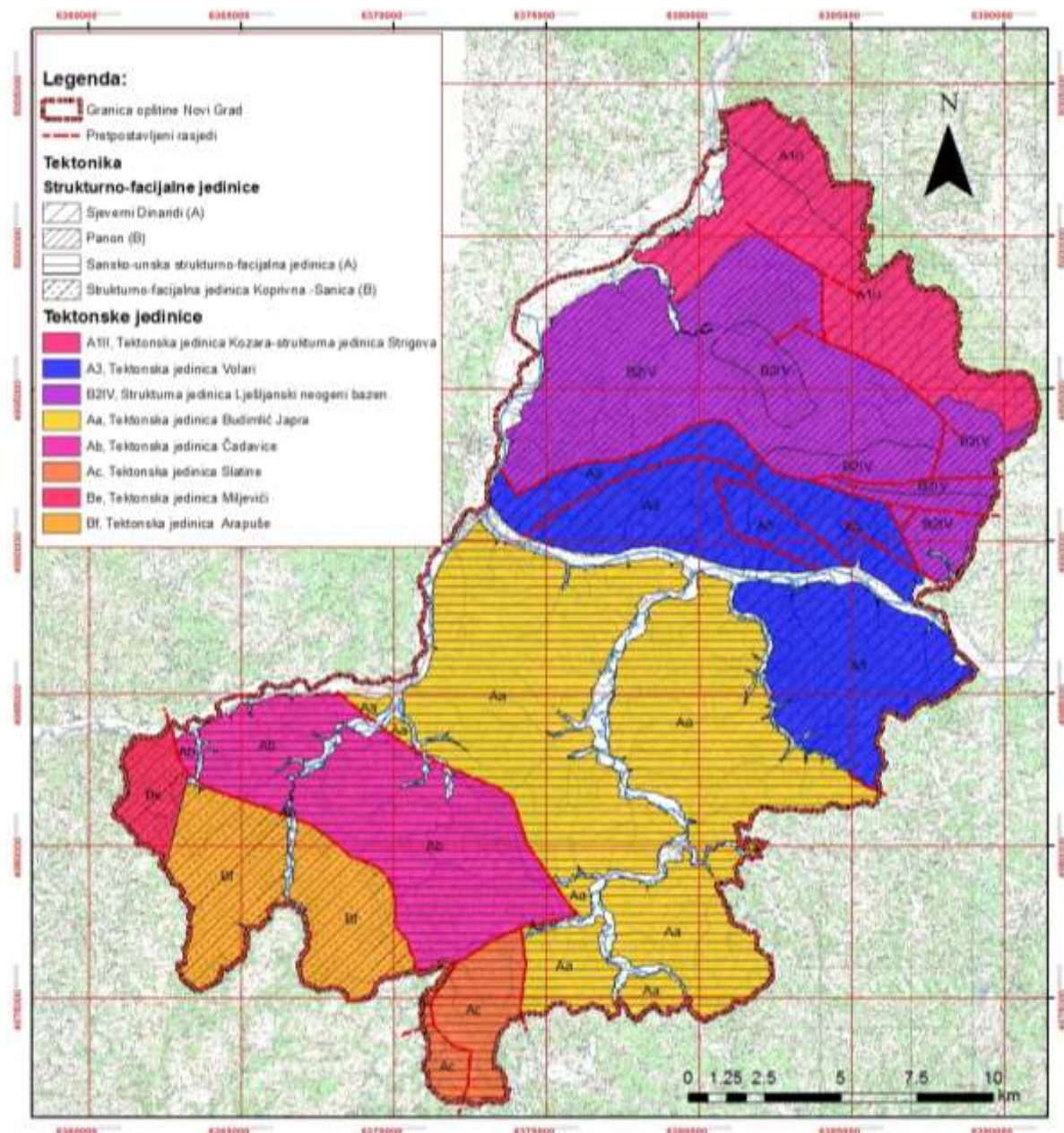
Хидрогеолошки комплекс је дио терена гдје се у вертикалном смислу смјењују стијене са функцијом хидрогеолошког изолатора и колетора. На подручју општине Нови Град то су миоценски конгломерати, пјешчари, глине, пјесковити крењаци, кречњаци, лапоровити пјешчари и слично.

Б.И.6. Сеизмолошке карактеристике

Према подацима карата из Правилника о техничким мјерама и условима за грађење у сеизмичким подручјима, западни дио општина Нови Град се налази у зони максималног очекиваног интензитета потреса 7° MSK-64 док се западни дио налази у зони 8° MSK-64 за повратни период од 500 (Сизмолошка карта у прилогу).

Тектоника је јако изражена на подручју општине Нови Град а на слици 06. је приказана тектонска карта општине.

Слика бр. 02. Тектонска карта општине Нови Град

Б.И.7. Климатске карактеристике

При планирању и управљању процесима производње привредних и других објеката и праћењу њиховог утицаја на животну средину, неопходно је узети у обзир не само опште климатске карактеристике, већ и процјене промјена локалне климе као посљедицу глобалних климатских промјена. Температура и температурни екстрими, падавине-чврсте и течне, висина и трајање сњежног покривача и влажност ваздуха, су климатски елементи и појаве које су најосјетљивије на утицај глобалних климатских промјена.

Клима је једно од природних ресурса чије познавање је изузетно значајно за планере и доносиоце одлука у готово свим привредним дјелатностим, а посебно у пољопривреди, водoprивреди, електропривреди, транспорту и туризму. Како су ове привредне делатности приоритети развојних активности општине Нови Град у наредном планском периоду, то је при изради Просторног плана, као дугорочног стратешког документа, неопходно планирене привредне активности ускладити са одговарајућим климатским условим, како би се максимално искористили потенцијали природних ресурса и ублажиле последице климатских ризика, као што су суше, топли и хладни таласи, рани и касни мразеви и друге непогодске појаве.

За те циљеве је потребно обрадом и анализом историјских климатолошких података урадити анализу општих климатских карактеристика подручја Општине и оцјенити могуће локалне климатске промјене, као одраза глобалних промјена климе, и утврди утицај климатских услова на планирање, пројектовање, лоцирање и експлоатацију привредних објекта.

Климу Републике Српске одређују основни климатски фактори: географски положај, геолошка подлога, рељеф, близина Јадранског мора и покривеност терена биљним свијетом. Поред ових основних фактора, јављају се и додатни екстремни фактори.

Све ове процесе у великој мјери ремети рељеф који се јавља као главни модификатор. Управо због тога на територији Републике Српске се јављају три основна типа климе: умјерено-континентална, планинска и планиско-котлинска, и медитеранска.

Умјерено континентална клима заступљена је на простору сјевера Републике Српске. Ово обухвата Крајину, Посавину као и Семберију, па тако и подручје обухвата плана гдје се долином ријеке Уне и Сане утицај овог типа климе шири на југ. Мјерне станице Републичког хидрометеоролошког завода које се налазе у овом климатском типу су: Бања Лука, Бијељина, Дервента, Добој, Нови Град, Градишка, Приједор, Србац, Вишеград, Сребреница, Зворник. Главне одлике овог типа климе су топла лjeta и хладне зиме. Лjetње температуре могу порастати и преко 40°C, апсолутни максимум је измјерен 2007. год. у Бјељини и у Вишеграду 43°C. Просјечна температура ваздуха у најтоплијем дијелу године (у јулу) је између 20°C и 23°C, док је просјечна температура у најхладнијем дијелу године (у јануару) око нула степени целзијуса. Апсолутни минимуми могу достићи и до -30°C. Просјечна годишња температура је изнад 10°C. Умјерено-континентална клима дијелом је заступљена и у планинско-котлинским предјелима који су до 1.000 m надморске висине. Ту се могу сврстати станице: Мркоњић Град, Шипово, Рибник, Рудо, Фоча и Дринић, а са порастом надморске висине и клима се мијења.

На подручју општине Нови Град постоји хидрометеоролошка станица као дио мреже хидрометеоролошких станица Републичког Хидрометеоролошког завода. На станици се врше мјерења (права и брзина вјетра, температура ваздуха, максимална температура ваздуха, минимална температура ваздуха, минимална температура ваздуха на 5 cm изнад тла, ваздушни притисак, тенденција ваздушног притиска, влажност ваздуха, падавине, сњежни покривач, сијање сунца) и осматрања (садашње вријеме, прошло вријеме, облачност, видљивост, висина основице облака, нарочите појаве, стање тла).

Према карактеристикама термичког режима атмосфере уочава се да се подручје општине Нови Град налази у појасу умјерено континенталне климе са просјечном годишњом температуром ваздуха од око 12,0 °C.

У области гдје је заступљен умјерено-континентални тип климе највећа количина падавина јавља се у топлом дијелу године, а максимум се јавља у јуну. Количина падавина износи од око 750 l/m² годишње на сјеверу дуж реке Саве, до 1.500 l/m² на западу Крајине. Просјечне годишње падавине на подручју обухвата плана према подацима из мјерења обављених у периоду од 1960. до 1980. године износи 1049 mm годишње.

Ваздушна струјања на подручју Општине јављају се из свих праваца, јер су ово географске ширине које су изложене сталним сударима топлих и хладних ваздушних маса које се мјешају посредством антициклона и циклона. Најчешћа ваздушна струјања су из сјевероисточног и сјеверног правца. То је бура, јак и слаповит вјетар који дува у свим годишњим добима, али је најизраженији у зимском периоду од новембра до марта, када доноси захлађење и сњежне падавине. Брзина овог вјетра није у овом подручју велика и готово не наноси никакве штете.

Ваздушна струјања из јужног правца становништво назива југо. Овај вјетар дува у свим годишњим добима, а најслабији је зими када доноси повишене температуре и топлее снијега. У прољеће и јесен доноси велику облачност и обилне кише, а љети спарно и тешко вријеме.

Бура и југо су доминантни вјетрови у свим годишњим добима и имају знатног утицаја на локално вријеме и укупна климатска обиљежја предметног подручја.

Б.ИИ. ОДРЕЂИВАЊЕ НАМЈЕНЕ ПРОДУКТИВНИХ ЗЕМЉИШТА

Б.ИИ.1.Пољопривредно земљиште

Дјелатност која има највећи потенцијал за развој овог подручја је пољопривреда посебно у област воћарства, повртларства, ратарства и сточарства.

Сређивање стања из области пољопривреде треба се базирати на препознавању могућности из ове области као и на појачаном дјеловању пољопривредних удружења како би се обезбиједио заједнички наступ на тржишту пољопривредних субјеката са овог простора.

Пољопривредна политика заснива се на искориштењу природних и људских ресурса, развоју мјера за смањење сиромаштва руралног становништва и на јачању конкурентности унутар сектора. Неопходно је побољшати трговински биланс у пољопривреди и укупну продуктивност сектора повећати додатну вриједност и побољшати логистику и прераду. Побољшање ефикасности и продуктивности примарног сектора морају бити праћени напором у развоју професионалних и техничких вјештина радне снаге кроз едукацију и стручну преобуку и стварање и јачање специјализованих берзи, осигуравајућих завода, руралних банака и кредитних институција и гаранцијског фонда.

Пољопривредне површине предвиђене за наводњавање су: Благај ријека Сводна 155ha, Добрљин 127ha, Равнице 262ha и Рудице 113ha.

Коришћење и заштите пољопривредног земљишта заснива се на одрживом управљању, које обезбеђује добру еколошко природну структуру тла, намјенску употребу према условима природе и терена, као и санацију лоших деградираних површина у функцији пољопривреде (борба против ерозије и клизишта). То подразумева:

- заштиту пољопривредног земљишта од нерационалног/непланског заузимања у грађевинске и друге непољопривредне сврхе,
- очување плодности земљишта, усвајањем савремених пољопривредних принципа, како би се развила органска пољопривреда,

- подршку пошумљавању еродобилних и других пољопривредних земљишта најслабијег производног потенцијала и предузимању других мјера заштите од ерозије, према редосљеду приоритета,
- на површинама које су нападнуте екцесивном и јаком ерозијом потребно је спровођење биолошких радова и мјера на мелиорацији пашњака, подизању воћњака и винограда и гајењу других пољопривредних култура као и оснивању заједничких ливада,
- подршку у развоју пољопривредних производа посебних одлика квалитета до нивоа препознатљивог географског имена поријекла (тзв. бренда - у воћарству, повртларству) и јачање веза пољопривреде и комплементарних дјелатности,
- подршку пољопривреди у зонама посебног коришћења земљишта на подручјима заштићених природних добара,
- едукативно преко локалне заједнице промовисати савремене пољопривредне принципе,
- антиерозионим и другим техничко-биолошким мјерама спријечити ерозионе појаве, побољшати бонитетску структуру земљишта,
- подизањем квалитета услуга обезбиједити пласман пољопривредних производа,
- спрјечавању негативних утицаја пољопривредне производње на стање животне средине и живог свијета, успостављањем контроле коришћења минералних ђубрива и средстава за заштиту биља, уз истовремено промовисање метода њихове интегралне примјене у процесима техничко-технолошког унапређивања пољопривредне производње, приоритетно на теренима и локалитетима са изузетним природним вриједностима и ријеткостима, који су обухваћени одговарајућим режимима заштите;
- елиминисању утицаја аерозагађења и других штетних агенса из окружења на плодност пољопривредног земљишта и здравствени квалитет хране, спровођењем одговарајућих мјера заштите животне средине.

Б.ІІІ.2.Шуме и шумско земљиште

Унапређење стања постојећих шумских површина, превођење изданаčkih шума у високе шуме са природном обновом, те повећање коришћења осталих непроизводних функција шума, представља основни концепт уређења и коришћења шума и шумског земљишта у планском периоду.

Избор система газдовања и уопште све активности на узгоју и заштити шума на подручју општине Нови Град, потребно је вршити у складу са Шумскопривредним основама за државне и приватне шуме.

Узимајући у обзир реалну чињеницу, да су све шуме на подручју општине Нови Град данас привредне шуме, јасно је да је прије свега потребно обезбиједити трајност прихода у овим шумама (и приватним и државним), а након чега ће бити задовољени интереси власника а самим тим и створени услови за већу заступљеност осталих функција шума (рекреативне, меморијалне, излетничке, и др.), које се овим Планом стављају као императив.

Обзиром да је шумарска привреда општине Нови Град, производно условљена квалитетом постојећег шумског фонда, основна планска поставка се заснива на повећању површина под квалитетним шумским покривачем.

Сходно томе, а у односу на задате циљеве плана, рјешења за њихову реализацију заснивају се на сљедећим поставкама:

- Конверзија изданаčkih шума у виши узгојни облик, односно спровођење мјера њега чији је интензитет утврђен основом газдовања шумама и сјечама обнављања

- Промјена приступа коришћења шума и шумских земљишта са монофункционалног на полифункционални.
- Пошумљавање и мелиорација деградираних станишта, као и пошумљавање површина подесних за пошумљавање представља један од приоритета плана, у оквиру категорија земљишта, дефинисаних као сукцесија вегетације.
- Са аспекта социјалне функције шума потребно је организовати туристичку понуду у сектору шумарства која би подржала задовољење рекреативних, туристичких, научних и др. потреба, истовремено остварујући приход који је до сада недостајао.
- Преусмјеравање дијела средстава проширене репродукције шума у приватни сектор у смислу субвенција приватних власника земљишта за оснивање шумских култура.
- Потребно је подржати у значајнијој мјери научно–истраживачки рад у области шумарства, струковна удруживања и лиценцирања, увођење информационих технологија као средства планирања, евиденције и контроле у сектору, нарочито ГИС подршку и сл. Неопходно је тежити подршци истраживањима физичко-хемијских особина овог крашког земљишта, те могућем проширивању избора алохтоних врста за пошумљавање ових простора и њиховим мјерама узгоја.
- Инцирати сакупљање споредних шумских производа, и то кроз изградњу откупне станице са хладњачом, те маркетинг и едукацију

Обзиром на климатске промјене, при избору врста за подизање нових шумских насада, као и при конверзији постојећих шума, потребно је водити рачуна о еколошким захтјевима врсте.

Б.ИИ.3.Минералне сировине

На подручје општине Нови Град откривено је више појава минералних сировина и то претежно техничко-грађевинског камена крењака, доломита, угља, темоминералних вода и слично (прилог Карта минералних сировина, слике бр. 03. и бр. 04).

Коришћени су подаци добијени од стране Министарства индустрије, енергетике и рударства, подаци из Монографије Минералне Републике Српске, Монографија Студија Љубија, као и фондовска документација изведених истраживања.

Резерве које су приказане у овом поглављу треба узети са резервом тј. резерве су промјелива категорија и приказани су резултати који су били доступни приликом израде Просторног плана.

Експлоатационо поље "Петковац"

Лежиште "Петковац" код Новог Града је најзначајнија појава гипса и анхидрита на ширем подручју Босанске Крајне. Експлоатационо поље је дефинисано у сљедећем експлоатационом пољу:

Табела бр.06.: Границе експлоатационог поља „Петковац“

Тачка	Y	X
А	6 381 750	4 991 300
Б	6 382 650	4 991 300
Ц	6 382 200	4 990 800
Д	6 382 200	4 990 800
Е	6 382 200	4 990 950
Ф	6 381 750	4 990 950

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

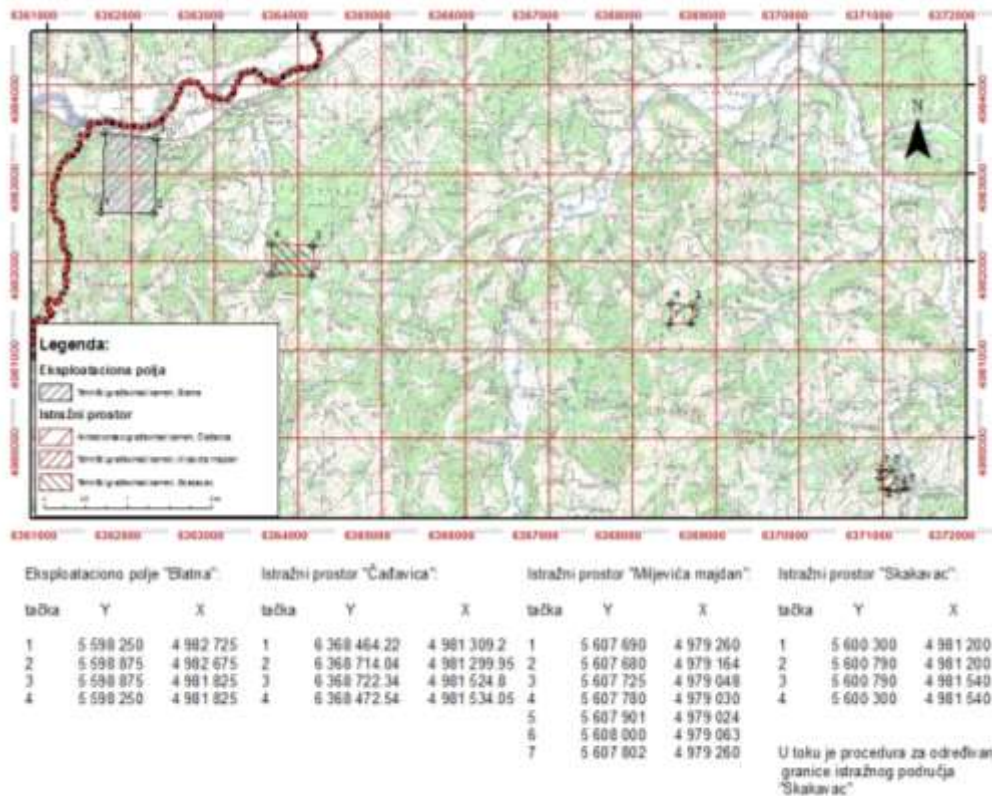
ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

На овом лежишту су дефинисане сљедеће резерве (Бабић, 2009-преузето из Монографије):

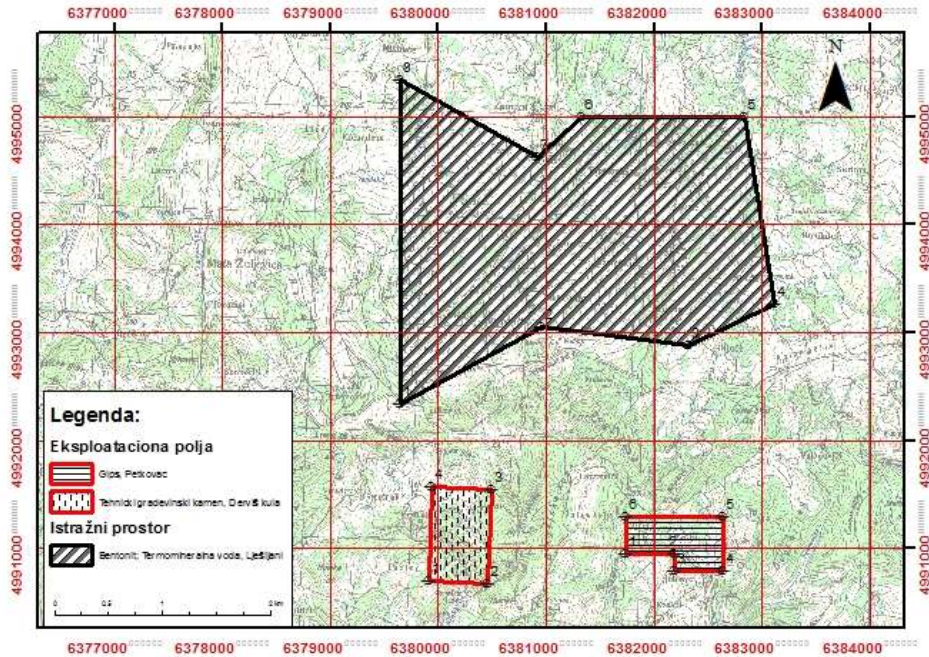
Табела бр.07.: Резерве експлоатационог поља „Петковац“

Категорија резерви	Количина (t)
Билансне резерве (А категорије)	677.471
Билансне резерве (В категорије)	4.613.351
Билансне резерве (С ₁ категорије)	2.494.143
Укупно билансне резерве(А+В+С ₁)	7.784.965
Потенцијалне резерве С ₂ категорије	2.000.000

Izvor: Republika Srpska, Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva

Слика бр. 03. Топографска карта са приказом истражних и експлоатационих поља на подручју општине Нови Град

Istražni prostor "Lješljani":

tačka	Y	X
1	6 379 655	4 992 340
2	6 380 970	4 993 050
3	6 382 330	4 992 880
4	6 383 120	4 993 270
5	6 382 840	4 995 000
6	6 381 340	4 995 000
7	6 380 930	4 994 630
8	6 379 655	4 995 340

Eksploataciono polje "Petkovac":

tačka	Y	X
1	6 381 750	4 990 950
2	6 382 200	4 990 950
3	6 382 200	4 990 800
4	6 382 650	4 990 800
5	6 382 650	4 991 300
6	6 381 750	4 991 300

Eksploataciono polje "Derviš kula":

tačka	Y	X
1	5 616 200	4 991 500
2	5 616 750	4 991 500
3	5 616 750	4 990 625
4	5 616 200	4 990 625

Izvor: Republika Srpska, Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva

Слика бр. 04. Топографска карта са приказом истражних и експлоатационих поља на територији општине Нови Град

Експлоатационо поље "Дервиш Кула"

Експлоатационо поље кречњака "Дервиш Кула" има следеће границе експлоатационо поља:

Табела бр.08.: Границе експлоатационог поља „Дервиш Кула“

Тачка	Y	X
А	5 616 200	4 991 500
Б	5 616 750	4 991 500
Ц	5 616 750	4 990 625
Д	5 616 200	4 990 625

На овом лежишту су дефинисане слjedeће резеве кречњака (Бабић, 2009-преузето из Монографије):

Табела бр.09.: Резерве експлоатационог поља „Дервиш Кула“

Категорија резерви	Количина (m ³)
Билансне резерве (А категорије)	821.224
Билансне резерве (В категорије)	1.781.749
Билансне резерве (С ₁ категорије)	823.337
Укупно билансне резерве(А+В+С ₁)	3.426.310
Потенцијалне резерве С ₂ категорије	2.147.323

Експлоатационо поље "Блатна"

Експлоатационо поље доломита "Блатна" има слjedeће границе експлоатационо поља:

Табела бр.10.: Границе експлоатационог поља „Блатна“

Тачка	Y	X
А	5 598 250	4 982 725
Б	5 598 875	4 982 675
Ц	5 598 875	4 981 825
Д	5 598 250	4 981 825

На овом лежишту су дефинисане слjedeће резеве кречњака (Бабић, 2006-преузето из Монографије):

Табела бр.11.: Резерве експлоатационог поља „Блатна“

Категорија резерви	Количина (m ³)
Билансне резерве (А категорије)	1.106.963
Билансне резерве (В категорије)	18.800.274
Билансне резерве (С ₁ категорије)	3.943.656
Укупно билансне резерве(А+В+С ₁)	23.850.923

Истражни простор "Чађавића"

Истражни простор кречњака "Чађавица" има слjedeће границе истражног поља:

Табела бр.12.: Границе истражног простора „Чађавица“

Тачка	Y	X
А	6 368 472,54	4 981 534,05
Б	6 368 722,34	4 981 524,80
Ц	6 368 714,04	4 981 299,95
Д	6 368 464,22	4 981 309,20

На овом истражном простору у току су истраживања и још нису елабориране резерве.

Истражни простор "Миљевића Мајдан"

Истражни простор доломита "Миљевића Мајдан" има следеће границе истражног поља:

Табела бр. 13.: Границе истражног простора „Миљевића Мајдан“

Тачка	Y	X
А	5 607 690	4 979 260
Б	5 607 680	4 979 164
Ц	5 607 725	4 979 048
Д	5 607 780	4 979 030
Е	5 607 901	4 979 024
Ф	5 608 000	4 979 063
Г	5 607 802	4 979 260

На овом истражном простору, према доступним информацијама, истраживања нису ни вршена нити су елабориране резерве.

Истражни простор "Љешљани"

Истражни простор угља и бентонита "Љешљани" има следеће границе истражног поља:

Табела бр. 14.: Границе истражног простора „Љешљани“

Тачка	Y	X
А	6 382 840	4 995 000
Б	6 383 120	4 993 270
Ц	6 382 330	4 992 880
Д	6 380 970	4 993 050
Е	6 379 655	4 992 340
Ф	6 379 655	4 995 340
И	6 380 930	4 994 630
Д	6 381 340	4 995 000

На овом истражном простору, су завршена истраживања и израда рударског пројекта експлоатације и дефинисање експлоатационог поља. До сад су израђени Урбанистичко технички услови за експлоатацију угља и бентонита којим је предвиђени елементи будућег рудничког комплекса (депонија јаловине, приступне саобраћајнице са локалног пута Раковац – Љешљани) те сама површина индустријског круга од 8,4 ha. Досадашњим истраживањима дефинисане су следеће резерве:

- Укупне резерве угља
(билансне+експлоатационе+ванбиласне+потенцијалне): 22.592.102t
- Укупне резерве бентонита
(билансне+експлоатационе+потенцијалне): 6.464.086 t

Истражни простор "Скакавац-Матавази"

Истражни простор техничко грађевинског камена - доломита "Скакавац-Матавази" има следеће границе распрострањења:

Табела бр. 15.: Границе истражног простора „Скакавац-Матавази“

Тачка	Y	X
А	5 600 300	4 982 000
Б	5 600 539	4 982 000
Ц	5 600 654	4 981 864
Д	5 600 654	4 981 652

Е	5 600 500	4 981 479
Ф	5 600 347	4 981 419
Г	5 600 240	4 981 496
Х	5 600 230	4 981 720
И	5 600 300	4 981 823

Табела бр. 15.1.: Истражни простор "Скакавац"

Тачка	Y	X
А	5 600 300	4 981 200
Б	5 600 790	4 981 200
Ц	5 600 790	4 981 540
Д	5 600 300	4 981 540

Појава термоминералних вода Љешљани

Врло сложена листратиграфска грађа и тектонски односи на подручју Љешљани код Новог Града условили су разноврсност хидрогеолошких особина и функција стијенских маса, а што је даље омогућило појаве значајног изливања термоминералних вода. Термо-минералне воде Љешљана интересантне су и по свом хипералкалном карактеру (pH 11.7) вода. На ово локалитету регистровано је дванаест појава природног истицања (извора, углавном капацитета 0.1 l/s, изузетно ријетко до 0.5 l/s) појава минералних вода (минерализација од 952-2758 mg/l) и само у једном случају термоминералних (извор Слатина Љешљани са температуром 20 °C). На овој локацији се налази и бушотина дубине 678 m. Самоизлив бушотине износио је (као и данас) 7 l/s са температуром од 31 °C. Термоминералне воде Љешљана поред тога индицирају и нафто-гасоносност у дубљим слојевима.

Подземне питке воде

За водоснабдијевање Новог Града користе се три изворишта подземних питких вода и то извориште Гортан са капацитетом од 30 l/s, Ограде са капацитетом 22 l/s и извориште Доње Млакве са капацитетом од 58 l/s које се тренутно припрема за пуштање у употребу. Сва изворишта захватају воде из збијеног типа издани тј. алувиона ријеке Уне.

Б.ИИ.4. Енергетски потенцијали

Основна концепција развоја енергетске инфраструктуре на подручју Просторног плана засниваће се на интензивнијем испитивању, а потом и коришћењу обновљивих извора енергије. Обновљиви извори енергије се могу реализовати уколико нису у супротности са правилима изградње и уређења простора, односно ако испуњавају услове санитарне заштите изворишта, заштите животне средине, природних и културних добара. Примјена обновљивих извора енергије биће условљена регулативним и подстицајним мјерама државе, при чему се могу очекивати резултати смањења загађења околине, смањења потрошње електричне енергије за гријање, економске исплативости примјене, смањења топлотних губитака, развој савремених технологија и опреме и др.

Релативно најмање скупа обновљива енергија на подручју града, поред малих хидроелектрана, и извор енергије са значајним потенцијалом је биомаса.

На основу података о структури пољопривредног земљишта, површинама под шумом, обрадивом земљишту и воћњацима, и о годишњој производњи дрвета и пољопривредних производа, потребно је сачинити процјену о производњи биомасе за енергетске сврхе, као и процјену о цјени енергетског садржаја у тој биомаси.

Међутим, тренутни потенцијал биомасе расположиве за енергетске сврхе, као и њена тренутна цјена, могу да флукутирају и да претрпе промјене у одређеном временском периоду. Зато, прије реализације било ког пројекта заснованог на биомаси и на обновљивим изворима енергије уопште, треба извршити детаљну анализу тржишта за конкретну локацију, укључујући и анализу ризика, тако да се на прави начин може процјенити финансијска изводљивост сваког конкретног пројекта.

Биомаса, све док представља отпад, а не комерцијалну енергетску робу, има веома ниску цјену. Већа употреба обновљиве енергије, укључујући биомасу, постаје комерцијална роба и њена цјена се у принципу повећава. У смислу коришћења обновљивих извора енергије требало би посебно:

- предузети активности у смисли популаризације коришћења сунчеве енергије за производњу топлотне енергије и њено пасивно коришћење;
- урадити одоварајуће студије за коришћење термалних вода у енергетске сврхе;
- урадити одговарајуће студије за увођење нових технологија производње огрева од отпадака биљног и животињског порјекла (биомасе);
- урадити програм за планско сјечење и коришћење дрва за производњу топлотне енергије, како у државним тако и приватним шумама.

Б.ИИИ.5. Ловна и риболовна подручја

Концепција развоја **ловства** се обезбјеђује кроз одрживо газдовање популацијама дивљачи и њихових станишта на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популација дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање економских, еколошких и социјалних функција ловства.

Развој ловства на подручју општине Нови Град заснива се на сљедећим поставкама и одређењима:

- већа валоризација потенцијала ловне дјелатности кроз изградњу партнерства и координацију са другим дјелатностима (шумарство, туризам и др.);
- заштита угрожених и ријетких врста дивљачи;
- повећање бројног стања крупне и ситне дивљачи;
- унапређење генетске основе, структуре дивљачи и квалитета трофеја;
- изградња и реконструкција ловно-техничких објеката и пратеће инфраструктуре;
- обавезан мониторинг са примјеном међународних стандарда, конвенција, прописа из других области (ветерине и др.);
- истраживачко-развојни рад из области ловства, промоција ловства, обезбеђење средстава преко стимулативних мјера.

Концепција развоја **рибарства** заснива се на одржавању постојећих и планирању нових у оквиру интегралних ријечних система у депресијама уз веће водотоке, на необрадивом пољопривредном земљишту.

Неопходно је предузети читав низ веома значајних мјера које ће у многоме допринијети повећању и обогаћивању рибљег фонда риболовног подручја, као што су: трајна забрана лова заштићених и угрожених врста уз стриктно поштовање и спровођење Наредбе о установљавању ловостаја за поједине врсте риба на рибарском подручју или на дјеловима рибарског подручја и о забрани лова риба које немају прописану величину и других нормативних аката који се односе на ову проблематику; приједлог за установљавање ловостаја за поједине врсте риба на риболовној води или на дјелу риболовне воде могу подносити корисници рибарских подручја надлежном министарству; забрањује се лов примјерака одређених врста риба чија је дужина испод минимално дозвољене дужине. Риба

уловљена за вријеме ловостаја за ту врсту рибе, као и риба чија је дужина мања од дужине одређене овом наредбом, мора се одмах вратити у риболовну воду на мјесту улова.

Посебне мјере које треба спроводити на овом рибарском подручју су: проглашење природних плодишта и забрану риболова у њима и адекватна заштита и чување; заштита акватичних организама којима се рибе хране подразумијева активну заштиту водотокова и акумулација од било каквог облика загађивања и деградације, а који могу да доведу до промјене њиховог еколошког статуса; и током године вршење контроле дневног улова; забрана самоиницијативног и нестручног порибљавања свих вода; куповина рибе за порибљавање искључиво од познатих произвођача и уз строги надзор стручног тима.

Б.ІV. ИЗГРАЂЕНОСТ И ФУНКЦИОНИСАЊЕ ПРОСТОРА

Б.ІV.1. Становање

На основу прелиминарних резултата Пописа становништва, домаћинства и станова 2013. године, урађене су процјене броја станова и домаћинства, на подручју општине Нови Град, до краја планског периода.

Табела бр. 16. *Процјена броја станова и домаћинства до 2039. године*

	Општина Нови Град			
	2013	2021	2031	2039
Становници	28.799	29.021	29.596	30.371
Станови	11.913	12.218	12.803	13.274
Домаћинства	8.852	8.985	9.306	9.550
Стамбени суфицит (дефицит)	3.061	3.233	3.497	3.724

Према пројекцијама, број домаћинства ће се стабилизovati те благо повећати до 2031. године те од тада до краја планског периода значајније повећати. Општина би имала 9.550 домаћинства. У односу на 2013. годину дошло би до повећања од 698 домаћинства. Просјечна величина домаћинства би била 3,18 чланова по домаћинству.

До краја планског периода, односно 2039. године, број станова на подручју општине Нови Град, би имао тенденцију раста, па би у 2039. години број станова износио 13.274 тј. број станова би се повећао за 663 стамбене јединице у односу на број у 2013. години.

Однос броја станова и домаћинства је најједноставнији индикатор стамбеног дефицита или суфицита. Тренутна ситуација у погледу стамбеног фонда, за 2013. годину очитаву стамбени суфицит, који у односу на процјену броја домаћинства за исту годину, износи 3.061. До краја планског периода остаће појава стамбеног суфицита у износу од 3.724 стамбених јединица.

Табела бр. 17. Процјена стамбеног суфицита, односно дефицита општине Нови Град за период 2013 - 2039. годину.

Године	2013	2021.	2031.	2039.
Општина Нови Град	3.061	3.233	3.497	3.724

Пројекција просторног развоја функције становања и дјелатности стамбене изградње, заснована је на одређивању да се:

- Унаприједи систем одржавања постојећег стамбеног фонда кроз унапређење законске регулативе и едукације свих учесника у том процесу;
- Потребне површине грађевинског земљишта утврде на основу просторних могућности, при чему треба уважавати природне карактеристике појединих локалитета и простора у целини, елементе заштите, очувања околине, потребе других дјелатности за простором као и могућности рационалног опремања овог земљишта саобраћајним површинама, те комуналном инфраструктуром;
- Што рационалније искористе површине грађевинског земљишта које је већ ангажовано за потребе становања и стамбене изградње.
- На подручју Општине основу за развој функције становања чине активности на санацији, реконструкцији и ревитализацији највећег броја постојећих насеља, те подизања квалитета грађевинског фонда, како у погледу опремљености, просторног стандарда, замјене неусловних стамбених јединица те станова из нужде, тако и у погледу побољшања термичких, звучних и других карактеристика.

Једна од најзначајнијих државних политика је стамбена политика, она има јасне посљедице на развој једног простора и његових компоненти (природна, социо-економска, техничка компонента). Нажалост Босна и Херцеговина па ни Република Српска немају званичну стамбену политику. Тај недостатак има негативне посљедице на бројне области друштвеног живота и простор у цијелини. Стамбена област је готово потпуно препуштена механизмима слободног тржишта.

Један од основних циљева плана је утврђивање нове стамбене политике која представља хитну потребу не само за општину Нови Град, већ и Републику Српску у цијелини. Нова стамбена политика мора имати и одређено социјално усмјерење, јер значајан дио становништва преко тржишних услова не може ријешити своје стамбено питање.

Приоритет у рјешавању стамбеног питања требале би имати сљедеће циљне групе:

- Млади, квалификовани и радно способни грађани који заснивају сопствену породицу и настоје да се осамостале од родитеља;
- Породице са малом дјецом;
- Стручњаци за које треба обезбиједити намјенске станове;
- Избјегличка популација;
- Породице погинулих и несталих припадника оружаних снага Републике Српске и ратних инвалида;
- Повратничка популација.

Начин рјешавања стамбеног питања су субвенције ентитетских и локалних власти и то у сљедећим сегментима:

- Повољни хипотекарни кредити за изградњу или куповину стана;
- Понуда парцела и локација различитог нивоа опремљености и стандарда становања;
- Подстицање приватне изградње станова за закуп са контролисаном закупнином;
- Регулација дугорочног закупа;
- Давање субвенције за станове закупљене на тржишту.

У складу са новим тенденцијама у планирању градова треба да се тежи моделу испреплетених функција у простору, без стриктног зонирања и раздвајања функција становања и рада. Оптимални просторни модел треба да омогући добру повезаност између зона становања, рада и рекреације, тако да се ове функције максимално надопуњују, уз потребу умањења свих потенцијалних конфликта у простору, правилном просторном и функционалном дистрибуцијом ових садржаја.

Б.ІV.2. Привреда

Економски развој општине треба да почива на природним ресурсима којима располаже општина (пољопривредно земљиште, шумски комплекси, грађевински камен, туристички и енергетски потенцијал) са којима треба и креирати одређене врсте производних дјелатности. Шансу за бржи оправак и оживљавање привреде треба тражити у активирању неискоришћених пољопривредних ресурса за производњу здраве хране.

Општина Нови Град треба да постане простор развојних активности МСП и предузетништва. Пословне активности и иницијативе ће се постицати, стварати, концентрисати у облику мреже МСП, усмјерених према тржишту Републике Српске, БиХ и Европске Уније. Економски мото треба да буде отвореност и отклањање свих баријера, што ће пратити раст квалитета живота свих људи и одрживе културне и историјске вриједности.

Б.ІV.2.1. Пољопривреда и шумарство

Пољопривреда је једна од дјелатности која има највећи потенцијал за развој на подручју општине Нови Град. Такође има велику улогу у процесу одржања равнотеже и заштите животне средине. Стратешки циљ друштвено-економског развоја општине је извлачење из економске заосталости, што је у складу са политиком привредног развоја општине као и Републике Српске гдје економски развој овог сектора представља један од кључних фактора укупног привредног развоја. Провођење пољопривредне политике иде у смјеру искориштавања природних и људских ресурса, развоју мјера за смањење сиромаштва руралног становништва и на јачању конкурентности унутар сектора. Аграрна политика се мора темељити на комерцијалној производњи оријентисаној одабраном тржишту, заснивати на заштити пољопривредног земљишта као трајном и незамјењивом природном ресурсу. Финансијска политика се треба оријентисати према кредитирању пољопривреде и пружању других услуга у развој и у производњу хране. Повећање продуктивности и ефикасности мора се заснивати на усавршавању знања и способности радне снаге кроз сталну едукацију, као и кроз јачање кредитних институција, гаранцијских фондова, руралних банака итд.

Основни циљеви за развој овог подручја укључују **економско-финансијске и организационе мјере или инструменте.**

У прву групу мјера спадају мјере које се већином дефинишу на нивоу надлежних државних институција, а које Општина треба да искористи као што су приступ средствима ЕУ преко програма помоћи рјешавања проблема у пољопривредном развоју, пројекти који имају за циљ подизање ефективне плодности пољопривредних земљишта, инвестициони кредити, пореске олакшице, субвенције, премије и др. и могу се приказати кроз:

- повећање конкурентности пољопривреде;
- очување природе и рационално газдовање природним ресурсима;
- унапређење квалитета и услова живота у сеоским подручјима;
- увођење веће разноликости код остваривања прихода у руралној економији.

Друга група мјера укључује сљедеће:

- смањивање површина необрађеног земљишта;
- заштита пољопривредног земљишта од деградације,
- рационално коришћење расположивог пољопривредног земљишта, очување пољопривредног земљишта до V бонитетне класе само за пољопривредне сврхе, тј. за производњу хране,
- трансформацију индивидуалних газдинстава, тј. зауставити процес уситњавања пољопривредних газдинстава и фрагментација парцела, а стимулисати њихово укрупњавање;
- Унапређење технологије пољопривредне производње. Остварује се кроз реконструкцију и развој физичке инфраструктуре и промоција иновативних технологија, а то укључује модернизацију пољопривредних газдинстава, успостављање и унапређење сарадње у производњи и преради пољопривредних производа. Прерађивачки капацитет тј. прехранбене погоне треба развијати претежно на домаћим, локалним изворима сировина. За унапређење квалитета и безбједности пољопривредних и прехранбених производа треба пружати подршку прерађивачима да уђу у систем контроле и потврде квалитета и безбједности прехранбених производа као и подршку групама произвођача да промовишу квалитет појединих производа. Кроз подршку пољопривредним газдинствима у транзицији радиће се на успостављању група произвођача (задруга или удружења);
- Побољшање пољопривредне инфраструктуре. Квалитетна путна мрежа омогућава развој комерцијалне пољопривреде и саставни је дио производних процеса. Неопходно је радити на модернизацији и бољем одржавању путева чиме би се ово подручје са евидентним природним љепотама отворило еко-туризму и понуди еко-хране у мјестима производње;
- Организовање производње хране засноване на систему органске пољопривреде. Пратећи циљ ове мјере је повећање запослености радно способног становништва, а могуће га је остварити изградњом система пољопривреде који комбиновано користи природне ресурсе и људска знања и умијећа у конвенционалној производњи хране. Програм производње треба усмјерити нарочито на увођење тржишту оријентисане производње са оствареним вишим приходима по јединици површине и запосленом раднику. Пољопривредна производње требала би бити усмјерена на сљедеће водеће и помоћне дјелатности и производе: сточарство, воћарство (шљива, јабука, крушка, малина, јагода, орах), житарице (раж, пшеница и озими јечам, јари зоб и јечам), травно-дјетелинске смјесе, повртларство (кромпир, лук црни, лук бијели, купус, мрква), љековито биље (камилица), пчеларство, производња гљива;
- Образовање пољопривредних произвођача нарочито младих представља веома важан задатак развојног правца. Повећање стручних знања и информисаности као и јачање људских капацитета омогућава стицање нових знања и вјештина код пољопривредних произвођача, значајну помоћ младим пољопривредним произвођачима (фармерима), тако да стално треба радити на ширењу савјетодавних услуга (службе) и унапређењу управљања пољопривредним газдинством.

Б.IV.2.2. Индустрија, рударство и енергетика

Развој индустрије доприноси порасту запослених, међутим овај пораст иде споријим темпом, јер развој индустрије укључује и сталан технолошки напредак и пораст продуктивности рада, затим развој доприноси и већем приходу по основу производње, те бржи привредни развој.

У планском периоду потребно је покренути иницијативу за развој малих и средњих предузећа, која не захтијевају велика финансијска улагања, а брзо дају економске ефекте. Она су прилагодљива брзим тржишним и технолошким промјенама, а такође су и локационо

флексибилна. Развој малих и средњих предузећа ће омогућити равномјеран развој општине, повећање запослености и задржавање становништа на селу приближавајући им радна мјеста.

На подручје општине Нови Град откривено је више појава минералних сировина и то претежно техничко-грађевинског камена крењака, доломита, угља, темоминералних вода и слично.

На подручју Општине послују четири привредна субјеката која се баве експлоатацијом минералних сировина: „Јапра“ АД, „Приједор путеви“ АД, „Слатина“ д.о.о. и „Водовод и канализација“ АД. Акцент се ставља на руду доломита, грађевинског камена и пијеска, мрког угља, бентонита, кречњака и термоминералне воде.

Потребно је створити предпоставке за рационално кориштење наведених ресурса, као и даљу модернизацију и финализацију производње која захтијева запошљавање већег броја радника, као и стручњака. Приорит је да се рудна богатства користе као сировинска база индустрије Републике Српске, а дјелимично као сировинска база ширег окружења.

У планском периоду унутар Истражног простора угља и бентонита "Љешљани" планира се експлоатација угља и бентонита. Планом су предвиђени будући елементи рудничког комплекса (депонија јаловине, приступне саобраћајнице са локалног пута Раковац – Љешљани) те сама површина индустријског круга од 8,4 ha. Овај пројекат има велики значај на привредни и укупни развој општине Нови Град.

Поред наведеног планом је предвиђена изградња цементаре у насељеном мјесту Благај Ријека у индустријском комплексу површине цца 22 ha.

Економско-финансијске мјере које је потребно предузети у циљу развоја индустрије су:

- пореска политика која стимулативно дјелује на привлачење капитала;
- спољнотрговинска политика у функцији повећања извоза;
- кредитна политика у функцији подстицаја развоја малих и средњих предузећа.

Организационе мјере или инструменти који су потребни у циљу развоја индустрије су:

- политика убрзаног технолошког развоја која подразумева ангажовање тимова експерата који би били на располагању инвеститорима, да би се створиле финансијске и друге погодности за куповину и примјену најмодерније технологије;
- прибављање земљишта, његово комунално опремање, изградња производних објеката, набавка производне опреме и др.;
- стварање предуслова за формирање нових производно-пословних зона (додјела земљишта, ослобађање од општинских дажбина, укидање административних препрека и сл.).

Б.IV.2.3. Саобраћај и телекомуникације

Оно што представља основу за развој саобраћаја је саобраћајна инфраструктура као и остваривање планиране организације кориштења простора. Постоје два основна нивоа која су битна за саобраћајну инфраструктуру, а то су: путеви који повезују општину са ширим подручјем и путеви који повезују општину са локалним путевима у оквиру саме општине.

Организационе мјере или инструменти потребни у циљу развоја саобраћаја су:

- Смањење броја превозника односно укрупњавање предузећа за превоз путника,
- Подизање квалитета свих облика понуде у области превоза путника,
- Локалну путну мрежу би требало развијати као систем веза општинског центра са локалним центрима,
- Потпуно искориштавање постојеће жељезничке инфраструктуре те њена модернизација.

Проблем развоја телекомуникација своди се у суштини на проблем републичке инфраструктуре која се третира као скуп мрежа, система и уређаја за приступ корисника телекомуникационих система. Да би се могла адекватно сагледати могућност развоја

телекомуникација, неопходно је узети у обзир неколико фактора. Ту прије свега спадају: кретање друштвених потреба за телекомуникационим услугама, околности које утичу на та кретања, техничке, технолошке, економске и кадровске могућности за реализацију. Концепт плана развоја поштанског саобраћаја предвиђа: задржавање и развој постојећих услуга, а посебно развој пакетских услуга, курирских и услуга брзе поште, затим развој, модернизацију и већу искориштеност потенцијала хибридне поште, штампање образаца, рачуна, тисковина и др., у правцу повећања обима услуга, те заступање у пословима осигурања – осигурање од аутоодговорности и осигурање имовине, ширење екстерних и интерних корисника „Back-bone” мреже – изнајмљивање капацитета преноса података путем сопствене радио-релејне мреже.

Због динамичног развоја телекомуникација њихову инфраструктуру на пољу мобилне телефоније тешко је сагледати и детаљно анализирати за планирани период. Брзи развој телекомуникационих услуга, иновације у технологији (3Г, 4Г, LTE,...) те развоја саме Општине, пораста броја корисника ових услуга, утиче на потребе погушћавања мреже базних станица. У планском периоду доћиће до изградње базних станица, а њихове локације и број одређивати ће се у складу са потребама и могућностима. У овом тренутку постоји одређени број планираних базних станица, али то није ограничење у прланском периоду, уколико заборг горе наведених разлога дође до потребе за погушћавањем мреже базних станица.

Б.IV.2.4. Грађевинарство

Организационе мјере или инструменти потребни у циљу развоја грађевинарства су:

- развој ове гране привреде је битан из разлога што за собом повлачи развој многих других привредних грана,
- смањење незапослености,
- модернизација изгледа града, израдом урбанистичког плана.

Група Фортис и кинеска национална компанија *CAMS Engineering* опочеле су значајнију пословну сарадњу у циљу изградње фабрике цемента. Планирана фабрика налазиће се поред магистралног пута М4 у насељеном мјесту Благај Ријека.

Б.IV.2.5. Водопривреда

Воде су опште добро и налазе се под посебном заштитом Републике Српске. Унутар оквира својих надлежности, Република Српска и јединице локалне самоуправе управљају водним добром, као добром од општег интереса и штите га од оштећења, уништења или несавјесног и незаконитог кориштења, у складу са Законом о водама.

Водопривреда је дјелатност којом се на интегралан начин управља водама и којом се спроводе припадајуће услужне дјелатности. Интегрално подразумијева обједињавање свих аспеката који се у дјелатности појављују, као што су интегрално управљање водним ресурсима, коришћење вода, заштита од штетног дјеловања вода, заштита вода, уређење водотока, других водних тијела и јавног добра, финансирање управљања водама и институционално организовање.

Однос према води може да буде мјерило квалитета одрживог развоја неког подручја. Неопходно је проводити максималну рационализацију потрошње воде, вишеструко коришћење воде и квалитетно пречишћавање употребљених вода и њихово враћање у водоток у стању у каквом су и узете.

Услуге снабдијевања становништва питком водом и одводње отпадних вода из домаћинства врши КП „Водовод и канализација Нови Град“. А.Д.

У протеколом периоду дошло је до значајног повећања губитака на водоводној мрежи са 57% (2010.) на 62% (2013.). Када је у питању наплата потраживања у анализираном периоду дошло

je do повећања. Узимање узорака и испитивање бактериолошке и физичко-хемијске исправности воде врши Институт за заштиту здравља Републике Српске.

Ови подаци недвосмислено указују на чињеницу, да ширење водоводне и канализационе мреже, доводи до повећања прихода од продаје производа и услуга. Такође, потребно је стално улагање у инвестиционе програме, као и у набавку савременије опреме за рад, а све у циљу ефикасног и ефективног задовољења потреба потрошача.

Међутим, када је ријеч о финансирању, а нарочито са аспекта будућег укључивања у ЕУ, неопходно је споменути и Директиву ЕУ која поставља принцип самоодрживог развоја водопривреде. У таквом концепту развоја управо ова привредна грана треба да обезбједи највећи дио сопствених прихода и то кроз наплату „водних услуга“.

Канализациони систем у Новом Граду спада у ред мјешовитих канализационих система, покрива површину од 216,83ha (укупна дужина канализационе мреже је 17.195,35m), односно 90% града и за сада нема рјешено прочишћавање отпадних вода, те се вода без пречишћавања директно испушта у водоток ријеке Сане. Урбано подручје Општине Нови Град је покривено канализационом мрежом путем које се све отпадне воде домаћинстава примају и пуштају без пречишћавања у ријеку Уну. Становништво у руралним срединама општине отпадне воде директно испушта у водене токове или користе септичке јаме које у већини случајева не одговарају санитарно-техничким захтјевима.

Адекватним рјешавањем канализационог система отклониће се постојећи проблеми одвођења отпадних и оборинских вода становништва али и привредних субјеката како постојећих тако и будућих. Неадекватно изграђен канализациони систем на подручју општине представља умртвљени капитал општине тј. нема прихода од корисника.

Предузеће надлежно за одводњу отпадних вода из домаћинстава, установа и предузећа, као и прикупљање и одвођење оборинских вода са градског подручја општине је КП "Водовод и канализација" а.д. Нови Град. Одржавање канализационе мреже није на технички потребном нивоу, јер КП "Водовод и канализација" не посједује потребну опрему.

Ни један индустријски погон који је тренутно у функцији, а производи одређене количине отпадних вода тренутно нема уређај за пречишћавање отпадних вода. Катастар загађивача који је урађен у пријератном периоду није ажуриран, односно не постоји евиденција о тренутном броју загађивача, нити о укупној количини загађене воде која се производи и испушта у водотоке. Такође, евиденције о осталим загађивачима, нпр. бензинске пумпе, аутопраоне, аутомеханичарске радње, лакирнице, клаонице, здравствене и ветеринарске институције и сл. не постоје, нити се врши континуирани надзор над поменутиим објектима. Потребно је напоменути да су сви индустријски објекти који су изграђени прије доношења Закона о заштити животне средине обавезни ускладити технологију рада са технологијом која ће обезбједити поштовање поменутог Закона до краја, док су објекти изграђени после доношења Закона о заштити животне средине изграђени у складу са Законом.¹

Организационе мјере или инструменти потребни у циљу развоја водопривреде су :

- праћење изворишта у периоду интензивног мућења изворишта,
- потребно је израдити план санитарне заштите изворишта,
- утврдити зоне и појасеве санитарне заштите на којима се налазе изворишта,
- извршити санацију понора и ерозивних подручја,
- појачати рад комуналне полиције,

¹ Стратешки план за воде и заштиту околине 2014 – 2018, Нацрт, Комисија за планирање у области вода и заштите околине, август 2013. године

- повезати локалне водове, објединити функције одржавања, експлоатације и заштите,
- вођење рачуна о одвођењу отпадних вода.

Б.ІV.2.6. Трговина, угоститељство, занатство и туризам

Општина Нови Град располаже са вриједним природним богатством, културно-историјском и духовном баштином, што чини основ за развој туризма. Потенцијали општине огледају се како у изразито повољном геостратешком положају, близини већих регионалних центара, природним богатствима, тако и у њеним атрактивним инвестиционим потенцијалима.

Развојем туризма и угоститељства, а са њима у вези и развојем рекреације, у наредном планском периоду би могли допринијети знатном повећању промета и знатном повећању запослености, с обзиром да су ово радно-интензивне дјелатности.

Постојећи потенцијали на подручју општине Нови Град су нарочито погодни за развој следећих грана туризма:

- спортско-рекреативни туризам на Уни и Сани (лађарење, рафтинг, риболов),
- сеоски и екскурзиони туризам,
- бањски туризам (бања Љешљани).

Као потенцијални облици туризма, који би значајно обогатили туристичку понуду Општине, су:

- Сеоски и еко туризам,
- Спортско – рекреативни,
- Бањски и
- Вјерски.

Најзначајнији простори за развој туризма су:

- Потенцијални сеоски и еко-туризам, може се организовати у већем дијелу општине, али као најпогоднији предео јављају се у насељеном мјесту Горње Водичево гдје постоји цијели склоп старих кућа „брвнара“ које би пружиле дио потребне инфраструктуре и насељеном мјесту Доњи Агићи (ЗЗ Агројапра) с обзиром да су на овом подручју већ учињени одређени кораци код развоја сеоског туризма (успостављене дидактичке фарме, школа у природи и дјеловање „Slow food“ пројекта;
- Историјске грађевине и национални споменици;
- Пројекат „Путеви традиције Поткозарје-Подгрмеч-Етно парк Сводна“, обухвата простор од Сводне, Благај Ријеке, Благај Јапре, Сухача, Доњи Агићи, Будимлић Јапра, Јоховица, Мали Дубовик до Хашана (45 km);
- Природно наслеђе, паркови природе на ријекама Уне и Сане, споменици природе (пећине) сви спадају у спортско-рекреативни туризам планског подручја.

Спортско-рекреативни туризам на Уни и Сани – Ријеке Уна и Сана представљају непроцењиво богатство овога краја, а сам град опасују са сјеверне, источне и западне стране. Уна са својим притокама представља прави драгуљ чисте и питке воде, слапова, ада и ријечне фауне. Сана пружа могућности за даљи развој купалишног туризма, јер највећем дијелом има миран ток што омогућава развој купалишног туризма.

Сеоски и екскурзиони туризам – може бити покретач оживљавања сеоског простора и остварити битан утицај на промјене у његовој друштвено-економској структури. Заснован је на искориштавању аутентичне сеоске средине у контексту туристичке понуде. Компатибилан је са аспектима одрживог туризма, а по правилу подразумијева и еколошку пољопривредну производњу.

Општина располаже потенцијалима за развој туризма на селу, који се темељи на очуваној природи, чистом ваздуху, богатом етно-културном наслеђу, гастрономији, могућности за одмор, шетњу и рекреацију, те близина културно-историјских споменика. Сеоски или тзв. зелени туризам привлачи људе који би вољели да се одморе од градске буке и уз традиционалан начин живота на селу. То је, такође и начин очувања традиције, обичаја и старих заната. Општина већим својим дијелом има рурални карактер.

Упоришне тачке могу бити сеоска домаћинства која егзистенцију темеље на пољопривреди, а вишак својих производа пласирају путем сеоског туризма. Осим продаје пољопривредних и других производа, приход у оквиру сеоског домаћинства може се остварити и пружањем услуга смјештаја, прехране, учествовања у неким облицима пољопривредних радова. На подручју Општине је у току изградња етно дворишта (парк) у насељеном мјесту Сводна. Поред наведеног у реализацији је и пројекат „Путеви традиције Поткозарје-Подгрмеч-Етно парк Сводна“, који би имао образовни, информативни, забавни и рекреативни карактер.

За развој туризма, угоститељства и рекреације на простору општине Нови Град потребно је обезбиједити следеће:

- да би се одговорило захтјевима туриста, како домаћих тако и страних, потребно је постојеће смјештајне капацитете довести у функцију савремених туристичких захтјева и стандарда, а нове капацитете градити по опште прихватљивим савременим стандардима;
- изградити инфраструктурне објекте;
- израдити студије о туристичким потенцијалима;
- промовисати туристичке потенцијале општине;
- извршити туристичку организацију општине;
- обезбиједити неопходна финансијска средства;
- обезбиједити високообразован и стручан кадар итд.

Општина Нови Град се генерално сусреће са проблемом недостатка смјештајних капацитета. Објекти са највећим бројем смјештајних јединица могу примити 28 туриста одједном, што је значајан ограничавајући фактор. Реализација пројекта „Хостел Нови Град“ тј. адаптације објекта који се налази у склопу Културно-образовног центра (бивши војни објекат), а који тренутно нереновиран и тиме без функције, би значајно допринијела рјешењу наведеног проблема. Поред наведеног потребно је напоменути објекат „Хотел Уна“ који се већ дужа налази ван употребе те је у планском периоду потребно или објекат реконструисати и адаптирати тј. привести намјени или срушити да не угрожава становнике с обзиром да се налази у ужем центру града те да не нарушава амбијенталну цијелину ожег градског језгра.

Остале привредне дјелатности

Што се тиче развоја осталих привредних дјелатности у општини Нови Град, биће детаљно објашњене у поглављу Б.IV.3. Непривреда.

Б.IV.2.7. Просторна организација привреде

Основна концепција просторног размештаја индустрије на подручју општине јесте:

- створени капацитети;
- нове радне зоне или локације;
- основна правила коришћења постојећих локација и усмеравања размештаја нових погона.

Постојећа индустријска зона на подручју Општине лоцирана је у насељеном мјесту Пољавнице.

Б.ІV.3. Непривреда

На простору општине Нови Град постојећа просторна дистрибуција установа јавних служби зависи од величине насеља, броја становника одређеног подручја и удаљености насеља од општинског центра. Нови Град је по свему општински центар, са задовољавајућом концентрацијом свих типова основних друштвених дјелатности. У оквиру општинског центра изражена је просторна централизација друштвених дјелатности у зони, на релативно малом простору, централног општинског језгра, гдје је груписан највећи број дјелатности.

Генерално стање друштвених дјелатности на подручју сеоских насеља општине Нови Град је дјелимично незадовољавајуће. Углавном су присутне основне друштвене дјелатности, али су и оне слабо опремљене. Сеоска насеља се одликују малим бројем становника и slabим економским могућностима тако да су и друштвене дјелатности недовољно заступљене и у непотпуном облику.

Постоје могућности за задовољење потреба и остваривање интереса грађана из значајнијег броја области друштвених дјелатности, али квалитет услуга, начин организације и доступност самим садржајима није на задовољавајућем нивоу. Просторна дистрибуција објеката, ниво и садржај друштвених дјелатности неједначени су по насељима на подручју Општине.

Б.ІV.3.1. Образовање и наука

Друштвене дјелатности из области образовања се могу подијелити на:

- предшколско образовање,
- основно образовање,
- средње образовање,
- високошколско образовање.

На подручју општине Нови Град област образовања заступљена је са: предшколским образовањем, основним образовањем, средњошколским образовањем и високошколским образовањем.

Једина високошколска установа на подручју обухвата плана је Паневропски универзитет „Апеирон“.

Б.ІV.3.1.1. Предшколско и основно образовање

На планском подручју евидентирана је једна установа предшколског васпитања и образовања, Јавна установа Дјечији вртић „Пчелица Маја“ Нови Град.

ЈУ Дјечији вртић „Пчелица Маја“ је васпитно-образовна установа од посебног друштвеног интереса која обавља дјелатности: бриге о дјечији и васпитно-образовни рад. Укупан број дјеце у установи је 70 која су распоређена у три васпитно-образовне групе. У установи је запослено 15 радника. Бруто грађевинска површина установе је 1.100m², у којој постоји 9 радних соба од којих је 5 у функцији и хол површине 120m². Установа располаже и отвореним простором који се користи као дјечије игралиште тј. двије травнате површине од којих се једна користи искључиво за потребе вртића, површине 1.200m², док је друга јавног карактера, површине 2.000m².

У планском периоду планирано је задржавање постојеће ЈУ Дјечији вртић „Пчелица Маја“ која би требала да буде прилагођена савременим наставним средствима за несметан рад и квалитетно задовољење потреба свих корисника.

С обзиром да на подручју обухвата плана постоје 4 централне школа, укупна површина којом оне располажу је 17.848 m² простора и похађа их 1.869 ученика, закључујемо да је тренутно сваки ученик у двосмијенском начину рада располаже са 19,1 m² простора што задовољава основне просторне норме у овој области.

У оквиру централне основне школе „Свети Сава“ евидентирана је површина школског дворишта од 1.400m² које није у цјелости на располагању основној школи.

У планском периоду планирано је задржавање постојећег те његово опремање и омогућавање несметаног квалитетног извођења наставног плана и програма.

Б.IV.3.1.2. Средњошколско образовање

Потребе за средњошколским образовањем на подручју општине Нови Град задовољавају двије Јавне установе у општинском центру и то:

- ЈУ Средњошколски центар „Ђуро Радмановић“ и
- ЈУ Гимназија „Петар Кочић“.

У планском периоду планира се задржавање постојећег уз адекватно одржавање и опремање савременим наставним средствима.

Б.IV.3.2. Култура

Планом се предвиђа проширење мреже културних објеката изградњом нових Друштвених домова у центрима заједница села која их не посједују (Добрљин, Сводна) као и у насељеном мјесту Витасавци и њихова вишенамјенска организација. Нови домови би имали вишефункционални карактер и у склопу њих би се могли, поред културних дешавања, отворити канцеларије МЗ као и обезбједити простори за дјеловање различитих удружења, клубова и организација која постоје на датом подручју.

Табела бр. 18.: Преглед Друштвених домова на подручју општине Нови Град

Редни број	Локација	Површина (m ²)	Стање
1.	Рудице	250	Добро
2.	Блатна	-	Налазе се у склопу КОП (бивши кооперативни центар за пољопривреду)
3.	Сухача	200	Новоизграђени објекат
4.	Хозићи	250	Новоизграђени објекат
5.	Велика Жуљевица	130	Изградња у току
6.	Ахметовци	100	Новоизграђени објекат
7.	Витасавци	-	Планирана изградња
8.	Благај Јапра	-	Тренутно у функцији земљорадничке задруге
9.	Нови Град (Јабланица)	300	Добро
10.	Нови Град (Урије)	300	-
11.	Нови Град (Видорија)	-	-
12.	Пољавнице	170	Добро
13.	Добрљин	-	Планирана изградња
14.	Сводна	-	Планирана изградња

Извор: Административна служба Општине

Б.ІV.3.3. Здравство

На подручју обухвата плана постоји Јавна установа Дом Здравља Нови Град у којој је примарна здравствена заштита организована преко 14 амбуланти породичне медицине од којих су 4 амбуланте распоређене у насељеним мјестима: Доњи Агићи, Сводна, Добрљин и Мала Крупска Рујишка. Остале амбуланте породичне медицине, медицинске и немедицинске службе Дома здравља смјештене су у сједишту Установе у општинском центру.

Табела бр. 19.: Објекти ЈЗУ Дом здравља - Теренске амбуланте

Редни број	Објект	Година изградње	Површина (m ²)	Напомена
1.	Амбуланта Доњи Агићи	1972	91,25	налазе се у стамбено-пословној згради
2.	Амбуланта Добрљин	1972	103,55	
3.	Амбуланта Сводна	1990	94,05	
4.	Амбуланта Мала Крупска Рујишка	1960	92,85	самостална зграда
5.	Објекти ЈЗУ Дом здравља у Новом Граду	-	5.420	самостални објекти различитих година изградње (од 1905-1991. године)
У к у п н о:			5.801,70 m²	

Извор: ЈЗУ Дом здравља Нови Град

У планском периоду није планирана изградња нових објеката већ задржавање постојећих у облику који дозвољава несметано испуњавање њихових намјена. По потреби санирати објекте и опремити адекватном опремом.

Број тимова породичне медицине је задовољавајући у односу на планиран број становника и у планском периоду се планира задржавање истог броја тимова породичне медицине.

Б.ІV.3.4. Социјално старање

Просторним планом Републике Српске област социјалне заштите дефинисана је смјерницама:

- Социјално угрожене категорије људи су предмет посебне бриге Републике Српске;
- Република Српска води политику социјалне заштите, успоставља стандарде, организацију и функционисање институција социјалне заштите;
- Подржава се приватна иницијатива у развоју и изградњи објекта социјалне заштите.

Природна патологија становништва Републике Српске битно је измијењена током рата у Босни и Херцеговини, појавом већег броја инвалида и других лица којима је потребна специјална помоћ.

У општини Нови Град постоји ЈУ Центар за социјални рад чија је дјелатност дефинисана законима: Закон о социјалној заштити, Закон о дјечијој заштити, Породични закон, Закон о општем управном поступку, Закон о заштити од насиља у породици, Закон о заштити лица са менталним поремећајима као и низом других подзаконских аката (правилника, уредби и одлука) донесених од оснивача или Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске.

Организација рада Центра подјелена је по службама:

- Социјална заштита одраслих и старих лица,
- Социјална заштита дјеце и младих,
- Породично правна заштита и заштита од насиља у породици,
- Старатељство и усвојење,

- Остваривање права по Закону о дјечијој заштити (дјечији додатак, додатак за материнство, надокнада плате породилјама),
- Прихватилиште за стара лица у Деветацима, као проширени вид социјалне заштите,
- Социјално педагошке животне заједнице, као проширени вид социјалне заштите.

Табела бр.20.: Преглед установа јавне социјалне заштите на подручју обухвата Плана

Редни број	Установа	
1.	ЈУ Центар за социјални рад	
2.	Проширени видови социјалне заштите	Прихватилиште за стара лица у Деветацима
3.		Социјално педагошке заједнице

Извор: Административна служба општине Нови Град

У планском периоду за ЈУ Центар за социјални рад потребно је извршити адаптацију и проширење објекта у матичној установи. Проширење би се односило на три нове просторије тј.: пријемну канцеларију, канцеларију за индивидуални рад гдје је потребна потпуна дискреција и простор за архив.

Прихватилиште за стара лица у Деветацима нема дефинисан правни статус што би у планском периоду требало ријешити, јер је постојање установе овог типа потпуно оправдано са аспекта збрињавања старих лица без породичног старања. Да би се обезбиједили законом прописани услови за оснивање и регистрацију установе потребно је извршити реконструкцију, адаптацију и опремање објекта који установа користи.

Што се тиче објеката и потреба Социјално педагошке заједнице у планском периоду потребно је ријешити проблем не квалитетног гријања самог објекта, такође потребно је уредити вањски простор око објекта и опремити га садржајима за испуњавање слободног времена дјеце.

Б.ІV.3.5. Комуналне дјелатности

Комуналне дјелатности су дјелатности производње и испоруке комуналних производа и пружање комуналних услуга, који су незамјенив услов живота и рада грађана и других субјеката на одређеном подручју.

По Закону о комуналним дјелатностима, комуналне дјелатности су:

- Производња и испорука воде,
- Пречишћавање и одвођење отпадних вода,
- Производња и испорука топлотне енергије,
- Збрињавање отпада из стамбених и пословних простора,
- Управљање јавним просторима за паркирање возила,
- Одржавање јавних тоалета,
- Управљање кабловским канализацијама за комуникацијске каблове и системе,
- Тржничка дјелатност,
- Погребна дјелатност,
- Димњачарска дјелатност,
- Јавни превоз лица у градском и приградском саобраћају,
- Чишћење јавних површина у насељеним мјестима,
- Одржавање, уређење и опремање јавних зелених и рекреативних површина,
- Одржавање јавних саобраћајних површина у насељеним мјестима,
- Одвођење атмосферских падавина и других вода са јавних површина,
- Јавна расвета у насељеним мјестима и
- Дјелатност зоохигијене.

По закону, градови и општине могу и неке друге дјелатности уврстити као дјелатности од посебног интереса, тј. као комуналне дјелатности (одржавање јавних вц-а, одржавање јавних

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

купатила, јавних простора за паркирање, кафилерија, одржавање пијаца и пружање услуга на њима, одржавање јавних бунара и чесми, као и друге дјелатности од локалног интереса).

Предузеће које се бави комуналним дјелатностима на подручју обухвата плана је КП „Водовод и канализација“ а.д. Нови Град. Дјелатности које обавља су: сакупљање, пречишћавање и одводња отпадних вода, изградња хидрографевинских објеката за које одобрење за грађење издаје општински орган управе, постављање и поправка цијевних инсталација, цијевоводни транспорт и др.

Поред КП „Водовод и канализација“ а.д. Нови Град на подручју обухвата плана постоји и предузеће КП „Комус“ а.д. Нови Град. Дјелатности које обавља су: одвоз чврстог отпада, одржавање јавних површина, зимска служба, вађење камена и пијеска, рециклажа отпада, послови високоградње и нискоградње и др.

Пијаце

У општинском центру евидентиране су зелена пијаца и робна пијаца. У планском периоду планира се изградња и уређење новог објекта за обе пијаце површине око 1.171,6m², на истој локацији. Док је за постојећу сточну пијацу планирано евентуално уређење и опремање самог простора који се користи у ту сврху.

Гробља

С обзиром да је постојеће градско гробље попуњено скоро у потпуности планира се отварање новог гробља. Административна служба општине је тренутно у фази прибављања документације за проширење градског гробља „Јабланица“ у Новом Граду. Наведено гробље је предвиђено као мултиконфесионално, док је предвиђена површина око 12.104,50m², те се сматра да ће у првој фази задовољавати потребе упоковања за око 10-ак година.

Остала гробља на подручју обухвата плана потребно је уредити и адекватно одржавати.

У општини Нови Град евидентирано је око 202 постојећих гробља укупне површине 75,99ha укључујући и 29 партизанских гробља површине 3,1ha.

Табела бр.21.: *Процена броја умрлих на подручју општине Нови Град*

Временски период	2013	2014-2021	2022-2031	2032-2039
Број становника на подручју Општине	28.799	29.021	29.596	30.371
Број умрлих на подручју Општине (процијењена стопа морталитета је 7,5 промила)	216	1.741	2.219	1.822

Укупан број умрлих на подручју Општине за плански период процјењује се на 5.998, што представља број потребних парцела за укуп умрлих.

У циљу свеобухватног нормативног регулисања погребне дјелатности донесена је неопходна законска регулатива („Закон о гробљима и погребној дјелатности“, Сл. гл. РС 31/13) за организовано и ефикасно извршавање обавеза локалне заједнице у обављању погребне дјелатности као комуналне дјелатности.

Садашње локације активних гробља планирано је у потпуности уредити изградњом и санацијом недостајућих саобраћајних површина и пјешачких стаза и осталих неопходних садржаја инфраструктуре и комуналног уређења (чесме, контејнери за отпад и др.).

Приликом оснивања новог гробља његова локација треба да задовољи сљедеће услове:

- Гробље треба имати адекватан колски прилаз,

- Треба бити позиционирано на доступној удаљености од гушће изграђених насеља, али је пожељно да је на минималном растојању од 200m од стамбених објеката и зона планираних за реализацију стамбених објеката,
- Треба имати пратећу инфраструктуру и садржаје прописане прописима из ове области.

Б.IV.3.1. Управа, финансијске и сличне дјелатности

У планском периоду планира се санација и реконструкција објекта административног центра Општине Нови Град, као и осталих објеката из ове групе друштвених дјелатности у складу са потребама и могућностима.

Б.IV.3.2. Спорт

На подручју општине Нови Град од затворених спортских објеката постоји Спортска дворана ЈП Градски спортски центар „Спортска дворана“. У планском периоду предвиђено је задржавање постојећег те изградња мањих затворених терена за мали фудбал или тенис.

Уређени отворени спортски терени постоје у насељеним мјестима: Нови Град, Добрљин, Равнице, Пољавнице, Сводна, Хозићи, Рашће, Блатна и Мала Новска Рујишка.

Табела бр.22.: Преглед активних отворених спортских терена на подручју општине Нови Град

Назив	Насељено мјесто	План
Школско игралиште ОШ "Вук Караџић"	Нови Град	Потрбно је уредити подлоге за игралишта и опремити их опремом која недостаје.
Игралиште ФК "СЛАВЕН"	Добрљин	Потребо је уреди свлачионице и изградити трибине.
Школско игралиште основне школе у Добрљину	Добрљин	Потрбно је опремити адекватном опремом.
Школско игралиште основне школе у Равницама	Равнице	Потрбно је опремити адекватном опремом.

Извор: Административна служба Општине Нови Град

Поред наведених и остала отворена игралишта је потребно допунити адекватном опремом за несметану употребу те осигурати њихово редовно одржавање.

Све рекреативне површине потребно је уредити и оспособити за свакодневну употребу. На излетиштима „Кула“ и „Пошта“ планирана је изградња туристичких садржаја (отворени спортски терени, шеталишта...).

Б.ІV.3.3. Вјерски објекти

На подручију обухвата плана постоје вјерски објекти православне, католичке и исламске вјерске заједнице.

Анализом просторног распореда православних цркава долази се до закључка да градско насеље са својим гравитационим подручјем има задовољавајући број православних цркава. У планском периоду се предпоставља да ће доћи до обнове и изградње одређеног броја вјерских објеката као последица повратка предратних становника католичке и исламске вјероисповијести.

Б.ІV.4. Инфраструктура

Б.ІV.4.1. Саобраћај

Бржи развој саобраћајне инфраструктуре и развој привреде и индустрије, позитивно ће утицати на развој Општине. Под овим се сматра јасан, рационалан и безбједан саобраћајни систем добрих перформанси (проточност и капацитет, брзина, сигурност, добре сервисне услуге, минималне губитке у времену и сл.) о чему се водило рачуна код одређивања саобраћајног система, техничких елемената и норматива и локалних фактора. Да би се губици свели на минимум, потребна је модернизација и реконструкција постојеће путне инфраструктуре, да би се задовољили одређени критеријуми у погледу саобраћаја. Добра инфраструктура је предуслов за развој привреде и индустрије.

Планирање саобраћајне мреже у тијесној је корелацији са планирањем намјена површина, да задовољи све потребе, у погледу привреде и самих становника.

Оно што представља основу за развој саобраћаја је саобраћајна инфраструктура као и остваривање планиране организације кориштења простора. Постоје два основна нивоа која су битна за саобраћајну инфраструктуру, а то су: путеви који повезују општину са ширим подручјем и путеви који повезују општину са локалним путевима у оквиру саме општине.

Друмски саобраћај:

У просторном смислу посебан значај ће имати тзв. црвене тачке, тј. тачке гдје се укрштају транспортни коридори и видови транспорта (најмање три вида транспорта). За Републику Српску у том смислу значајне су тачке гдје се укршта будући Трансевропски коридор Vc са сјеверним коридором Нови Град-Бијељина и жељезницом.

По значају за мрежу са транспортног и друштвено-економског аспекта издвајају се два главна правца на којима се и одвија већи дио транспорта. То је тзв. „сјеверни правац“ који се протеже од границе Републике Хрватске, Новог Града преко Приједора, Бање Луке, Дервенте, Модриче, Брчког и Бијељине до границе са Републиком Србијом. Дужина „сјеверног правца“ је око 335km.

Основна планска концепција заснива се на сукцесивној изградњи ауто-пута у „Посавском развојном појасу“: граница Републике Србије – Бијељина – Брчко – Модрича – Добој – Прњавор – Лакташи – Бања Лука – Приједор – Нови Град – граница Републике Хрватске. Овај ауто-пут везивао би се код Добоја, са европским коридором Vc (према Сарајеву до Плоча), а изграђеним ауто-путем поред Градишке на европски коридор X. Постојећом путном мрежом у сјеверном дијелу Републике Српске, такође би се везивао на европски

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

коридор X (Измјене и допуне Просторног плана Републике Српске до 2025. године, приједлог, 2014. Урбанистички завод Републике Српске, 200-203).

Планом су предвиђене три варијанте планираног коридора ауто-пута. варијанте су преузете из студије коју је израдио ЦИП Београд. Прве двије варијанте пролазе долином ријеке Сане, гдје се налазе алувијална земљишта, која представљају плодна земљишта. С тим у вези са аспекта заштите пољопривредног земљишта потребно више разматрати варијанту број 3 чији коридор не би пролазио долином ријеке Сане.

Градска мрежа

Да би се поправило стање примарних градских саобраћајница, потребно је извршити:

- модернизацију саобраћајница,
- реконструкција-рехабилитација улица са посебним акцентом на раскрснице и елементе попречног профила и ширину саобраћајница,
- изградњу ефикасног система оборинске одводње и
- постављање хоризонталне и вертикалне сигнализације и сл.

Документом нижег реда, односно Урбанистичким планом ће се детаљније обрадити стање и потребе градске уличне мреже.

Планом се предвиђа развијање бицикличког саобраћаја, и потребно је Урбанистичким планом предвидјети уређење или изградњу мреже бицикличких стаза. Потом би се створили услови за интензивнији развој бицикличког саобраћаја и самим тим и његово учешће са осталим видом саобраћаја. Такође, потребно је предвидјети и развијати бициклички саобраћај и као рекреативни вид, и то поред излетишта, дуж постојећих ријечних токова или туристичких мјеста.

Жељезнички саобраћај:

Настанком Републике Српске, након завршетка рата и потписивања Дејтонског споразума, на територији Републике основане су Жељезнице РС, па је од 1.032km жељезничких пруга Босне и Херцеговине на територији Републике Српске остало 425km, то јест 41% укупне мреже БиХ. На мрежи функционишу три радионице за оправку теретних вагона, двије радионице за оправку путничких вагона, три депоа за сервисирање локомотива, те више радионица за оправку механизације и опреме.

Жељезнице југоисточне Европе крајем 2008, 2009. и 2010. године претрпјеле су значајно опадање обима саобраћаја, што је било узроковано међународном финансијском кризом и њеним негативним утицајем на економију у земаљама региона и шире, гдје се подразумијева и Босна и Херцеговина, односно, Република Српска. Мањи обим саобраћаја је резултирао озбиљним слабљењем финансијских резултата државног жељезничког предузећа. Осим тога, своју улогу на тржишту превозних услуга и конкуренцију са друмом ЖРС остварује са материјалним ресурсима који су наслијеђени из претходних периода. Њихове производне карактеристике су велика застарјелост и економска истрошеност, те структурна неусаглашеност са текућим потребама за савремени превоз.

Модернизација материјалних ресурса коју остварују ЖРС претежно је једнострана: улаже се у инфраструктуру, изостају улагања у вучна и превозна средства. Уз пораст превозне способности која из тога произилази, истовремено долази до пораста фиксних трошкова (инфраструктура), уз скромне могућности понуде вишег квалитета превозне услуге.

Као основни циљеви за развој жељезничког сектора постављају се:

- усклађивање развоја саобраћаја и привреде,
- формирање оптималне структуре саобраћајног система,
- смањење транспортних трошкова,
- рационализација потрошње енергије,
- заштита животне средине и очување простора.

Жељезнички саобраћај требало би да буде основа транспортног система (поготово када се говори о транспорту робе) и стабилан подсистем који пружа јефтин и сигуран превоз преко цијеле године, ефикасан и еколошки прихватљив, високе поузданости по свим временским приликама са пуним комфором и удобношћу за путнике и с великим капацитетом за масовни превоз робе и путника.

У планском периоду требало би реализовати:

- изградњу II колосијека магистралних пруга Шамац – Добој – Сарајево и Нови Град – Добој,
- ремонт пруге Суња (граница Босне и Херцеговине) – Нови Град – Блатна – Книн, у договору са Хрватском,
- прихваћена је Конвенција о условима Пруга виших перформанси мреже југоисточне Европе у оквиру SEECР. Настојаће се да се коридорска пруга Добрљин – Нови Град – Бањалука – Добој – Зворник, на паралели коридора X, реализује према условима из Конвенције.

Уколико се техноекономским истраживањима утврди оправданост, потребно је:

- главни ремонт пруге Нови Град – Добој, са реконструкцијом за припрему изградње II колосијека;

С обзиром на све инфраструктурне системе планиране на подручју општине потребно је водити рачуна о њиховој међусобној интеракцији. Са аспекта жељезница потребно је испоштовати услове прописане Правилником о начину укрштања жељезничке пруге и пута, Законом о жељезницама РС и Упуствима о техничким мјерама и условима за пројектовање и извођење инсталација и објеката који се укрштају или су уз жељезничку пругу.

Ријечни саобраћај:

Унутрашњи ријечни транспорт, заједно са друмским транспортом и жељезницом, игра кључну улогу у превозу терета у Европи. У складу са тим, транспортна политика ЕУ дефинисала је унутрашњи водни транспорт посебно значајним видом транспорта због исплативости, сигурности, уштеде енергије и занемаривог утицаја на околину.

Уважавајући морфолошке и хидролошке карактеристике водотока, могућност и потребу развоја ријечног транспорта, уочава се одвојено разматрање за ријеку Саву, а одвојено за остале ријеке – њене притоке: Уну са Саном, Босну, Дрину и Врбас.

Концепција ријечног транспорта је:

- Уну и Сану оспособити као пловне путеве и просторно- функционално интегрисати са ријеком Савом и ријечним пристаништима, као и са жељезничком и друмском мрежом и терминалима;
- Обезбиједити пловни пут Уне и Сане. Тежити објекту вишенамјенског карактера, реализованог заједно са енергетиком.

Развој ријечних пристаништа:

- Реализовати латералне пловне путеве, што подразумијева реализацију одговарајућих пристаништа, између осталог Нови Град и Приједор на Уни и Сани.

- Побољшање пловидбених услова мора се остварити превасходно каналисањем ријеке и планским одржавањем ријечног тока, коришћењем пијеска и шљунка из њеног пловидбеног дијела корита– кинете пловног пута. Уну са Саном формирати као пловне путеве по плановима и приоритетима развоја ријечног саобраћаја и изградње саобраћајних терминала (лука и пристаништа).
- Потребно је оформити ефикасну службу одржавања пловних путева и објеката у њиховом систему.

Б.ІV.4.2. Енергетска инфраструктура

Б.ІV.4.2.1. Електроенергетика

На подручју општине Нови Град, не постоји могућност изградње значајних производних капацитета за производњу енергије у хидроелектранама. Значајнија дистрибуирана производња електричне енергије могућа је из соларних фотонапонских електрана које би биле изграђене првенствено на крововима индустријских објеката. Производња електричне енергије из обновљивих извора могућа је и у електранама на био масу, која је доступна на територији општине. Код производње енергије из ових извора пожељно је постројења изводити као когенерациона ради повећања свеукупног степена корисног дејства.

Прикључење оваквих дистрибуираних извора електричне енергије врши се у електродистрибутивној мрежи и није предмет овог документа.

На подручју општине Нови Град планирана је изградња далековода 110kV Кнежица – Костајница – Нови Град и реконструкција и проширење ТС Нови Град. Поменути далековод је у фази пројектовања и исти би требао бити изграђен до 2019. године, док је реконструкција и проширење ТС Нови Град у току и иста би требала бити завршена у скорије вријеме.

Зона безбиједности код далековода 110kV је ширине по 10m од осовине вода са обе стране, у складу са Правилником о зонама безбиједности надземних електроенергетских водова називног напона од 110kV до 400kV (Сл. гласник РС 32/2008). Није дозвољена градња објеката у овој зони без сагласности Електропреноса БиХ.

Б.ІV.4.2.2. Термоенергетика

Препоручује се изградња централног извора топлотне енергије за систем даљинског гријања за територију градског подручја. Поступак прикључења потрошача развијати парцијално, почевши прикључењем објеката ближих самој топлани, те повећавати број прикључака сходно техно-економским могућностима. Овако произведена енергија је јефтинија, мање загађује околину, загађење околине је лако контролисати и смањивати. Овим системом се може обезбиједити и потрошња топле воде током цијеле године. Предност испоруке топлотне енергије у току цијеле године је и могућност корисника да свој простор загријава по жељи у било које доба године. Обавезно је при оваком раду имати обезбијеђено мјерење утрошка топлотне енергије код сваког потрошача појединачно према чему се утрошак енергије наплаћује. Довод топлотне енергије до корисника планирати врелом водом кроз предизоловане цијеви положене у земљу.

Свакако, прије изградње централног система градског гријања било би неопходно извршити техно-економску анализу и студију топлификације градског подручја општине Нови Град из којих би се стварно установила оправданост једног оваквог пројекта.

Док се не створе потребни услови за изградњу оваквог једног извора топлоте сви постојећи објекти који имају котловнице за централно гријање задржавају их са могућношћу повећања или смањења њихових капацитета. Такође, постојеће инсталације и опрема за расхлађивање

и климатизацију просторија задржава се уз могуће замјене другом опремом веће или мање снаге.

Као енергент за производњу топлотне енергије и рад топлане предвидјети природни гас. Исти се може довести из сјеверног гасовода (траса Бијељина-Брчко-Дервента-Бања Лука-Приједор-Нови Град) кроз Републику Српску чија је изградња предвиђена Просторним планом Републике Српске до 2015.године. Могућа локација главне мјерно-регулационе станице (МРС) за општину Нови Град као и могућа траса гасовода која пролази подручјем предметне општине приказана је у графичком прилогу.

Такође је могуће користити као гориво течни нафтни гас (ТНГ) за поједине привредне и друге објекте који имају могућност постављања spremника на припадајућим парцелама у складу са важећим Законским прописима.

Б.ІV.4.3. Хидротехника

Б.ІV.4.3.1. Водоснабјевање

Снабдијевање санитарном водом Општине ријешити према важаћим прописима и условима организације која управља водоводним системом.

У наредном периоду потребно је да се припреми и усвоји Одлуку о водоводу и Одлуку о канализацији, које ће бити усклађене са Законом о комуналним дјелатностима из 2011. године. Иако постоје прописи и пројекти заштите изворишта воде који су урађени на основу Закона о заштити вода њихова примјена није на задовољавајућем нивоу чему би у наредном периоду требало да се посвети више пажње.

Пројектна документација изведеног стања водоводних система на подручју општине Нови Град је некомплетна, односно дјелимично постоји. За један дио објеката водоводног система потребно је урадити пројектну документацију, извршити технички пријем и направити примопредају објеката. Општина Нови Град има дјелимично успостављен катастар подземних (водоводних) инсталација, не постоје геодетске подлоге градског подручја за означавање комуналних инсталација.

Пројектна документација коју посједује КП „Водовод и канализација“ а.д. Нови Град је искључиво документација о изведеном стању цјевовода. Предузеће посједује сву пројектну документацију од 1990. године до данас док пројектну документацију о цјевоводима и водоводним објектима израђеним прије 1990 године не посједује.

Како би циљеви били достигнути потребно је планирати концепт плана, чије су слиједеће мјере:

Проширење и реконструкција постојећег система водоснабјевања

- Изградња водоводног система у Благају (до сад је урађена пројектна документација),
- Изградња секундарне водоводне мреже у насељима Благај Јапра и Благај Ријека (до сад је урађена пројектна документација),
- Успостављање ГИС – а и базе података градске водоводне мреже,
- Изградња система даљинског управљања водоснабдијевањем,
- Израда пројектно студијске документације за водовод Благај – Горњи Агићи.

Унапређење локалних водоводних система

- Успостављање ГИС – а и базе података за локалне водоводне системе,
- Анализа стања свих локалних водоводних система,
- Успостављање контроле, надзора и управљања над свим локалним водоводним системима,
- Санација и реконструкција локалних водоводних система.

Очување квалитета воде за пиће за дужи плански период

- Провођење мјера заштите предвиђених постојећем програмом заштите изворишта градског водоводног система,
- Израда програма и пројеката заштите свих изворишта који се користе за водоснабдијевање,
- Извршити санитарну заштиту и проширење капацитета изворишта „Доње Млакве“.

Б.IV.4.3.2. Канализација

Канализациони систем општине планирати како систем сепаратног типа са пречишћавањем прије испуштања у крајњи реципијент. Уколико се отпадна вода испушта у канализациони систем мора задовољити услове дате према важећем Правилнику о испуштању отпадних вода у јавну канализацију односно услове дате у Правилнику о испуштању отпадних вода у површинске воде уколико је реципијент водоток.

Како би циљеви били достигнути потребно је планирати концепт плана, чије су слиједеће мјере:

Модернизација и изградња нових дијелова канализационог система у градском подручју

- Изградња канализационе мреже у ул. 9. Маја, Кулска обала, ул. Меше Селимовића (до Шуће) - до сад је урађена пројектна документација,
- Изградња колектора од ПС „Град“ до индустријске зоне Пољавнице,
- Реконструкција дијела канализационе мреже у ул. Г. Принципа, ул. Д. Обрадовића, ул. М. Стојановића, ул. Његошева, ул. Б. Ђопића,
- Реконструкција канализационе мреже у улицама Радничка и Бањалучка
- Реконструкција сливника,
- Санација грађевинског објекта ПС „Град“ (до сад је урађена пројектна документација),
- Пројекат анализе исплативости и могућности раздвајања површинских и отпадних вода са аспекта изградње пречишћивача
- Израда студије изводљивости уз мониторинг количине отпадних вода и штетности истих
- Израда пројектне документације за канализациону мрежу у улицама Радничка и Бањалучка
- Изградња централног пречистача отпадних вода као и мањих локалних пречистача у већим сеоским насељима
- Усклађивање технологије рада индустријских објеката са технологијом дефинисаном Законом о заштити животне средине

Изградња канализационог система у руралном подручју

- Пројекат анализе постојећег стања септичких и осочних јама,
- Изградња локалног канализационог система у Пољавницама,
- Изградња локалног канализационог система у Равницама,
- Изградња локалног канализационог система у Добрљину,
- Изградња локалног канализационог система у Рудицама (до сад је урађена пројектна документација),
- Изградња локалног канализационог система у Блатни,
- Изградња локалног канализационог система у Благају (до сад је урађена пројектна документација),
- Изградња локалног канализационог система у Д. Агићима,
- Изградња локалног канализационог система у Сводни (изградња у току),
- Изградња локалног канализационог система у Сухачи,
- Изградња локалног канализационог система у Хозићима,
- Изградња пречишћивача на локалним канализационим системима, гдје није изграђен.

Унапређење надзора, контроле и управљања канализационим системом

- Израда ГИС –а и базе података свих канализационих система
- Израда ГИС –а и базе података свих осочних и септичких јама
- Израда ГИС –а и базе података свих загађивача

ЗАШТИТА И ОДБРАНА ОД ПОПЛАВА

Како би циљеви били достигнути потребно је планирати концепт плана, чије су слиједеће мјере:

Унапређење система заштите од вода

- Идентификација зона угрожених од вода
- Израда Плана редовног чишћења и одржавања корита ријека и потока, канала, напера, обалоутврда и насипа
- Израда плана заштите од штетног дјеловања вода
- Санација обалоутврде (Кејски зид)
- Санација напера у кориту ријеке Уне
- Израда насипа у насељу Урије
- Чишћење и одржавање корита ријека Уне и Сане и мањих водених токова
- Израда ободних канала за прихватање брдских и залеђних вода и контролисано увођење у најближи реципијент .
- За све водотоке предвидјети заштиту од плављења за велике воде ранга појаве једном у сто година са слободним надвишењем
- Формирати заштитне појасеве уздуж водотока за слободан пролаз механизације и инфраструктуре

Успостава превентивних мјера за заштиту од вода

- Одржавање насипа и уређење десне обале ријеке Уне
- Одржавање насипа и уређење обала ријеке Сане
- Израдити систем заштите од штетног дјеловања вода на десној страни ријеке Сане у градском подручју;
- Уређење и одржавање потока насеља Рога
- Уређење и одржавање потока насеља Туњица
- Уређење и одржавање водотока у мјесту Сводна
- Уређење и одржавање водотока у мјесту Добрљин
- Испитати стабилност и уредити брану вјештачког језера у Петковцу
- Изградити систем за прикупљање и одводњу оборинских вода у насељу Лонца
- Регулација корита ријеке Сане ушћу
- Регулација водотока ријеке Јапре од насеља Ћеле до Благај Јапре
- Регулација и заштита обала ријеке Војскове
- Регулација и заштита обала ријечице Стрижне
- Спрјечавање бесправне градње
- Рагулацију водотока задржати као отворене уз минималне техничке захвате, имајућу у виду чињеницу да покривање водотока носи много проблема при одржавању затворене регулације
- Едукација особља општинских служби, предузећа и институција
- Подизање свијести грађана и њихово учешће у имплементацији система одбране од штетног дјеловања вода

Унапређење рада службе цивилне заштите

- Обучавање и оспособљавање јединица ЦЗ, правних субјеката и становништва
- Модернизација система веза и информисаности становништва
- Опремање јединица ЦЗ за одбрану од штетног дјеловања вода

- Набавка возила и опреме за ЦЗ
- Унаприједити систем узбуњивања и обавјештавања;

Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода

Услјед непостојања система фекалне и оборинске канализационе мреже у насељеним мјестима, потребно је изградити фекални канализациони систем са пречистачима и спријечити директно испуштање фекалних вода у водотоке. Због тога је потребно:

- израдити Регулационе планове и Урбанистичке планове,
- спријечити испуштање индустријских и фекалних вода од домаћинства у водотоке,
- израдити пројекат фекалне канализације,
- израдити пројекат пречистача отпадних вода и обезбиједити пречишћавање отпадних вода на подручју општине (пречистача),
- ријешити квалитетно управљање канализационим системима,
- донијети одлуке о управљању система за одвод отпадних и оборинских вода са пречистачем
- израдити план кориштења, одржавања и контроле употребе система за одвод отпадних и оборинских вода са пречистачем као и септика (које не могу бити спојене на систем)
- израда плана кориштења, одржавања и контроле употребе канализационих система и септика у руралним подручјима
- снимити стање изграђених септика на подручју цијеле општине.

Због разуђености општине Нови Град, потребно је изградити четири пречистача отпадних вода за четири насељена мјеста, и то за: Нови Град, Пољавнице, Благај Јапра и Сводна, у које би се уколико је могуће спојили колектори из осталих насељених мјеста.

Положаји пречистача су приказани на графичком прилогу „Инфраструктура“.

Б.IV.4.4. Телекомуникациона инфраструктура

Израда предметног плана врши се уз сарадњу и усаглашавање ставова са надлежном дирекцијом Телекома.

У свим будућим радовима у урбаном дијелу треба планирати изградњу телекомуникационе кабловске канализације. Предвиђена изградња ТТ канализације подразумијева њено кориштење и за инсталације нових информационих технологија (нпр. кабловски интернет, оптички водови, CATV, ADSL) зависно од могућности доступа и уз сагласност надлежних провајдера.

Са порастом броја корисника и увођењем нових и напреднијих сервиса и услуга, јавља се потреба за проширењем мреже како би се остварио неопходан квалитет и капацитет саме мреже и услуга.

Стога, оцјењујући значај подручја урбаног дијела Новог Града, планирана је у наредним годинама уградња нове опреме у објектима централа која би изашла у сусрет потребама корисника у том подручју. Такође, планира се постављање нових базних станица и реконструкција постојећих према развојним плановима оператера мобилне телефоније како би се обезбиједила боља покривеност сигналом и омогућио приступ корисника савременим сервисима (услуге које омогућава мрежа треће генерације и даљи континуирани напредак). Планира се повезивање оптичким каблом општинских центара са урбаним дијелом Општине.

Б.В. ПОСЕБНА ПОДРУЧЈА

Основна концепција заштите природних и културно-историјских вриједности и добара оствариваће се формирањем мреже заштићених и еколошки значајних подручја од националног и међународног значаја на подручју општине и у окружењу, феномена геонасљеђа и кључних обиљежја предјела, уз обезбјеђење институционално- организационе подршке и умрежавања свих релевантних актера заштите природе. Приоритет је остваривање заштите, презентације и одрживог коришћења заштићених природних добара и вриједности, које омогућавају развој локалне заједнице, одмор и рекреацију у природи и едукацију урбаног становништва.

Природне вриједности и културно-историјска добра треба третирати као јединствен, интегрални систем ради реализације комплексне просторне заштите ових цјелина.

Б.В.1. Заштита природног наслеђа

Стављање под заштиту одређених објеката локалитета или комплекса природног наслеђа у контексту просторног планирања подразумејива класификовање по степенима, односно категоријама, заснованим на позитивним законским прописима.

Полазну основу за издвајање природних добара на подручју општине Нови Град, представља мултимедијална гис база података природних вриједности "GISSPASS" која је урађена од стране удружења за заштиту дрвећа "Арбор Магна". У овој бази садржани су сви подаци који се вежу за природно наслеђе општине Нови Град, као и цијеле Републике Српске, и исти су послужили за састављање новелиране листе природних добара, која се овим Планом предвиђају за заштиту.

Такође, овим Планом се прописује потреба да се за свако природно добро, за које се покрене процедура стављања под правну заштиту, изврши реконгнозирање терена и евидентира стање природног добра уз израду научних и стручних основа за свако добро појединачно, а затим изврши њихова категоризација и одређивање режима заштите.

Сходно горе наведеном, овим планом је предвиђено стављање под заштиту сљедећих природних подручја и локалитета:

Табела бр.23.: Преглед планираних подручја и локалитета предвиђених за заштиту

НАЗИВ ПРИРОДНОГ ДОБРА	КАТЕГОРИЈА	КАТЕГОРИЈА IUCN
Ријека Уна	Парк природе	V
Ријека Сана – доњи ток	Парк природе	V

Извор: Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске

Б.В.2. Заштита културно – историјског наслеђа

Културно-историјска баштина представља један од најважнијих сегмената културног идентитета одређене заједнице и посебно доприноси квалитету простора у којем она егзистира, о старосној доби појединих насеља и временским периодима у којима је то насеље имало најбурнији развој. Евиденција и заштита културно-историјских вриједности има прворазредан значај за цјелокупно друштво и његов развој.

На подручју општине Нови Град забиљежен је већи број културно-историјских споменика. Евидентирани су археолошки локалитети из праисторије, античког доба, римског доба и средњег вијека, затим споменици из аустроугарског и турског периода, из времена НОБ-е, споменици из отаџбинског рата 1992-1996. Комисија за очување националних споменика БиХ донијела је 6 Одлука о проглашењу добара националним споменицима. Поред ових шест добара на привременој листи националних споменика налази се још 4 добра.

За споменике, које је валоризовао Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа РС, дате су опште мјере заштите за утврђене категорије појединих простора и за појединачне објекте. За сваки појединачни објекат валоризован као културно добро Завод на основу Закона о културним добрима (Службени гласник Републике Српске 11/95) прописује мјере заштите и издаје сагласност на пројектну документацију.

За Националне споменике се примјењују мјере заштите и рехабилитације утврђене Законом о спровођењу одлука Комисије за заштиту националних споменика установљене у складу са Анексом 8 Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. Сваки Национални споменик као и добро за које су поднешене петиције биће обновљене у складу са одобрењем за рехабилитацију издатим од надлежног ентитетског министарства.

Према Закону о спровођењу одлука Комисије, члан 3, подразумијева се да национални споменици аутоматски уживају највиши степен заштите у закону Републике Српске, а Одлукама Комисије прописане су мјере или зоне заштите за сљедеће националне споменике:

1. Вијећница у Новом Граду, градитељска цјелина
(Одлука број: 06.1-2-278/05-2, од 20.јануара 2006. године, "Службени гласник БиХ", број 104/06)
2. Градска галерија у Новом Граду, историјска грађевина
(Одлука број: 06.1-2.3-73/12-5, од 27.марта 2012. године)
3. Црква Покрова Пресвете Богородице и школа/парохијски дом у Рудицама, градитељска цјелина
(Одлука број: 06.1-2.3-59/14-18, од 02.април 2014. године, "Службени гласник БиХ", број 46/14)
4. Харем „Јабланице“, гробљанска цјелина
(Одлука број: 04.2-2.3-73/12-1, од 26.марта 2012. године, "Службени гласник БиХ", број 51/12)
5. Легат Стојана Ћелића, покретно добро
(Одлука број: 04-2-950/03-4, од 16.марта 2005. године, "Службени гласник БиХ", број 35/06)
6. Археолошки локалитет – Мекота, Горњи Ракани, археолошки локалитет
(Одлука број: 05.1-2.3-73/12-14, од 04.јуна 2012. године, "Службени гласник БиХ", број 94/12)

За остале споменике културе предлажу се сљедеће мјере заштите:

- забрана радова који могу угрозити статичку стабилност споменика културе,
- забрана нестручних преправки, доградње, преградње, надградње,
- вођење електро и ТТ водова подземним путем,
- забрана постављања прикључних кутија, ормара и расхладних уређаја на фасадама
- неговање и редовно одржавање декоративне флоре,
- очување изворног изгледа спољашње архитектуре и ентеријера, хоризонталног и вертикалног габарита, облика и нагиба крова, свих конструктивних и декоративних елемената, стилских карактеристика, оригиналних материјала и функционалних карактеристика,
- ажурно праћење стања и одржавање конструктивно-статичког система, кровног покривача, свих фасада, ентеријера и исправности инсталација у споменику културе,
- трајно чување и одржавање културних добара споменичког и меморијалног карактера,
- споменици, спомен бисте и спомен обележја морају се адекватно одржавати обновом оштећених натписа, чишћењем споменичких подлога и површина, као и одржавањем зелених површина око споменика,
- обнову оштећених и изблиједјелих натписа на спомен плочама на објектима, могу изводити стручна лица квалитетним материјалима и квалификованом радном снагом.

Б. VI. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Да би се обезбиједио адекватан квалитет животне средине у једној урбаној цјелини неопходно је спровести више конкретних мјера заштите да би се већ постојећи квалитет одржао или да би се постојећа деградација довела на ниво одрживог. Међу те мјере могу се сврстати правно-нормативне, техничко-технолошке, просторно-планске и економске мјере, а њихове смјернице би се заснивале на:

- доношењењу општих нормативно-правних аката о заштити и унапређивању животне средине у складу са важећим законским прописима, као и програми заштите, те поступци и активности, као и критеријуми понашања, као и казне у случају непоштовања закона,
- израда катастра загађивача и стално ажурирање које спроводе надлежни, при чему је нарочито важно формирање мјерних пунктова загађивања и услова праћења загађивања,
- забрана и ограничење градње објеката који су потенцијални загађивачи у зонама становања, друштвених, туристичко-рекреативних, просвјетних и других центара активности,
- прилагођавање техничких и производних процеса у индустрији захтјевима и условима заштите од загађења животне средине, да се штетни утицаји не би ширили на околину,
- уградњу, контролу употребе и одржавања инсталација и уређаја за пречишћавање загађених отпадних гасова и вода,
- правилан избор локације (нарочито производних и непроизводних објеката) уз поштовање мезо и микро климатских карактеристика простора.

Општина Нови Град мора посветити адекватну пажњу реализацији пројеката из области заштите животне средине. Пројекти заштите животне средине доприносе заштити и побољшању стања животне средине, што директно утиче на здравље у заједници.

Подручје општине Нови Град има изузетне потенцијале за развој туризма. Туризам се мора заснивати на коришћењу природних вриједности, културно-историјског наслеђа и повољних физичко-географских услова. То значи развој планинског туризма, зимског туризма, сеоског и

еко туризма, ловног и риболовног туризма, изградњом туристичких центара, туристичких објеката и кампова.

Б. VI. 1. Воде, тло и ваздух

Воде

На подручју обухвата Плана потребно је предузети низ мјера за заштиту вода и то је минимум који би се требао испунити да се испуне основни захтјеви заштите животне средине дефинисани како законском регулативом, тако и свјетским стандардима и прописима.

Током планирања и изградње различитих производних и услужних објеката редовно долази до нарушавања животне средине. Утицај на животну средину као и мјере заштите животне средине требају бити дате у свим овим случајевима кроз документацију потребну за еколошку дозволу.

Одводња отпадних вода и њихово испуштање у реципијент треба да буде покривено канализационом мрежом односно централним градским канализационим системом који укључује и системе и уређаје за пречишћавање према условима дефинисаним Правилником о условима испуштања отпадних вода у јавну канализацију (Сл. гл. РС бр. 44/01). Сва рјешења која се планирају спровести кроз овај Плански документ (план хидротехничке инфраструктуре) неопходно је извести у складу са Законом о водама (Сл. гл. РС бр. 50/06).

С обзиром да се у постојећој ситуацији расположиви водни ресурси у највећој мјери не користе на најбољи начин, те да су изложени интензивном загађивању, чињеница је да одрживи развој у области водопривреде могуће остварити једино уз примјену принципа интегралног управљања водним ресурсима и инфраструктуром.

С тога је у будућности потребно планирати проширење и прикључење што већег броја локалних водовода на градски водоводни систем, те увођење даљинског надзора и управљање водоводним системом (успостављање мониторинга над водоводним системом).

Отпадне воде на подручју Општине састоје се од отпадних вода становништва или тзв. комуналне отпадне воде и отпадних вода индустрије. Отпадне воде индустрије су различите и варирају од токсичних, агресивних, органски разградљивих до органско неразградљивих.

Основни систем прикупљања је раздвојени систем. Канализациона мрежа треба бити од затворених колектора. Подручја удаљених насеља своје отпадне воде требају прикупљати засебно. Ова насеља на подручју општине Нови Град (са мањим бројем становника, односно мањом густином насељености, проблематику отпадних вода требају рјешавати према условима који су прописани по Правилнику о одводњи и третману отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације (Сл. гласник РС 68/01) изградњом одговарајућих септичких јама, сабирних јама или префабрикованих септичких уређаја (у зависности од количине отпадних вода, односно броја становника).

Највећи дио отпадних вода довео би се на локацију централног градског уређаја за третман отпадних вода, низводно од града Новог Града, у планираној индустријској зони. Након третирања пречишћене воде би се упустиле у овај реципијент. У наставку су дате таксативно мјере које је потребно у планском периоду провести у циљу заштите и правилног управљања водним ресурсима са подручја ове општине.

- Заштита постојећег водозахвата кроз формирање заштитних зона;
- Побољшање квалитета пијаће воде;
- Смањење губитака у дистрибутивној мрежи;
- Квалитетнији и редовнији инспекцијски надзор потрошње воде;

- Зонирање дистрибутивне мреже;
- Увођење испитивања квалитета воде на јавним извориштима;
- Израда Студије за пречишћавање отпадних вода у општини Нови Град;
- Изградња постројења за третирање отпадних вода;
- Искључивање кишне канализације објекта са фекалне канализације;
- Реконструкција дотрајалих дијелова канализационог система;
- Детаљно чишћење градске мреже оборинске канализације;
- Искључивање нелегалних прикључака фекалне канализације са мреже оборинске канализације;
- Јасно дефинисање односа између Општине Нови Град и надлежног комуналног предузећа о редовном оджавању и сервисирању мреже оборинске канализације.

Ваздух

Основна проблематика код самог планирања намјене површина и извора полутаната је непостојање система за праћење квалитета ваздуха на предметном простору на основу којег се може не само закључити стање квалитета него и управљати са њим како на подручју овог обухвата тако и на подручју цијеле територије Републике Српске.

Неопходно је редовно праћење квалитета ваздуха овог подручја у смислу очувања и контроле постојећих вриједности тј. Планом се предлаже успостављање мреже мониторинга квалитета ваздуха на нивоу општине, а у складу са Уредбом о условима за мониторинг квалитета ваздуха (Сл. гл. РС бр. 124/12).

Овим планом се предлаже да све планиране активности буду спроведене у складу са Законом о заштити животне средине РС (Сл. гл. РС бр. 71/12), како би се утврдили услови за рад и мјере за регулисање емисија у ваздух, земљиште, површинске и подземне воде и ризик по људско здравље као услов за очување квалитета ваздуха као и очување урбаног стандарда предметног подручја. Мора се нагласити да је ово важно и због чињенице да општина Нови Град своје планове усмјерава у развој туризма.

Све активности, које се планирају спровести, морају бити у складу са Законом о заштити ваздуха (Сл. гл. РС бр. 124/11), као и осталим подзаконским актима.

Бука

Подизање урбаног стандарда подразумијева и заштиту од буке. Комунална бука може да буде један од узрочника здравствених проблема становништва, као што су појаве различитих облика неуроза, хипертензије и других здравствених проблема. С обзиром да су све локације објекта изложене комуналној буци у том смислу ова проблематика мора и бити третирана на одговарајући начин.

Уопште, да би се испоштовали основни захтјеви комфорног живљења и становања те испоштовали законом прописани нивои буке како у животној средини, тако и у просторијама различите намјене, при пројектовању и извођењу пројекта морају се примјенити одредбе Правилника о дозвољеним границама интензитета звука и шума (Сл. лист СР БиХ бр. 46/89), као и Закон о заштити становништва од буке (Сл. гл. СРС бр. 68/81).

Земљиште

Заштита земљишта у обухвату овог Плана најбоље ће се постићи:

- Законским регулисањем и заустављањем процеса бесправне градње објеката,
- Регулисањем отпадних вода и адекватном изградњом плански предвиђеног канализационог система,
- Контролисано и савјесно употребом пестицида и других средстава за заштиту биља, нафте и њених деривата,
- Адекватним планирањем саобраћајница са свим неопходним мјерама заштите,
- Адекватном санацијом постојећих површинских копова при изградњи и експлоатацији простора,
- Планском санацијом свих дивљих депонија и рекултивацијом ових простора у складу са планом санације дивљих депонија.

Управљање отпадом

Велики проценат друштвеног отпада производи се и у домаћинствима. Храна, баштенски отпад, папир, конзерве, флаше, пластичне кесе, чине дио отпада. Ако се не сакупљају и не одлажу у складу са санитарним захтјевима, лако може доћи до појаве болести и штеточина.

Човјеково рјешење било је да свој отпад одложи негде, било гдје, што даље. Ријеке и предјели неупотребљеног земљишта су омиљене локације за одлагање.

Схватање да отпад може угрозити подземне, површинске воде и атмосферу, утицало је на друштво да потражи безбједније начине управљања отпадом.

Оне технологије третмана отпада које се најчешће користе су: инсинерација, рециклажа и депоновање.

На основу анализе прикупљања и стања количина комуналног отпада може се констатовати да из одређеног броја насеља се не врши прикупљање комуналног отпада док из других насеља се врши делимично прикупљање комуналног отпада.

Сходно очекиваним продукцијама отпада по насељима, а у складу са фреквентношћу прикупљања отпада, планом се налаже постављање контејнера и канти, одређене запремине, како би било ријешено адекватно збрињавање комуналног отпада по свим насељима на територији општине Нови Град.

Надлежност за заштиту животне средине у БиХ, а самим тим и управљање отпадом, је према Дејтонском споразуму на ентитетском нивоу дата Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске. Кад је ријеч о стратешким документима на државном нивоу, Делегација ЕУ у БиХ је 1998. године кроз PHARE програм финансирала израду "Стратегије управљања отпадом у БиХ". Стратегијом је по први пут интегрално сагледан проблем управљања отпадом у цијелој БиХ те предложен регионални приступ рјешавања одлагања отпада. Стратегија је усвојена од стране Народне скупштине Републике Српске 2003. године и постала обавезујући документ, као и подлога за све активности везане за управљање отпадом. Закон о управљању отпадом такође налаже израду ентитетских стратегија управљања отпадом, у Републици Српској, Стратегију управљања чврстим отпадом на период од 6 година припрема Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију у сарадњи са другим надлежним министарствима. У РС-у још увијек није израђена републичка стратегија управљања отпадом.

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

Просторним Планом РС настављен је контитуитет регионалног управљања отпадом према којем ја за регију у којој се налази Нови Град предивђена једна регионална депонија у Граду Приједору, Стара Пруга – Курево. На ову депонију предвиђено је и одлагање отпада са територије општине Нови Град. У складу са овим одредбама републичког просторонг уређења потребно је усагласити и планирање на општинским нивоима, тако да је потребно да су у будућем периоду и ова општина укључи у регионални концепт управљања отпадом у регији Приједора.

У општинама гдје је регионална депонија удаљена више од 20km, транспорт до депоније кориштењем возила којим се сакупља отпад постаје неекономичан, због ограничења фреквенције сакупљања; плаћања екипе која путује до депоније и у то вријеме не ради; те трошења возила која нису дизајнирана за вожњу на дужим дионицама. Због свега тога, мора се наћи економичан начин сакупљања отпада и његовог транспорта, кориштењем одговарајуће и економичне опреме. То значи да се и у Општини Нови Град мора саградити Претоварна станица. Према просторној анализи као и на основу дефинисања намјене површина предлаже се формирање претоварно-рециклажна станице на простору садашње депоније „Шућа“, која у будућем периоду треба да замјени и саму градску депонију Шућа.

На овакав начин ће се успоставити систем адекватног и санитарног прикупљања и третмана комуналног отпада. Поред овога неопходно је у планском периоду реализовати и следеће:

- Смањење дневне количине отпада по становнику кроз развој свијести о проблему управљања отпадом;
- Израда стратегије коришћења и рециклаже корисног отпада (метал, стакло, пластика);
- Интезивно укључивање у процес изградње регионалне санитарне депоније;
- Чишћење дивљих депонија
- Веће издвајање из општинског буџета за потребе комуналног одржавања јавних површина;
- Повећање инспекцијског надзора;
- Кадровско и техничко оспособљавање надлежног комуналног предузећа (повећање броја радника на чишћењу, набавка специјалног возила за чишћење површина, набавка специјалног возила за чишћење снијега);
- Набавка додатног броја контејнера и канти за смеће;
- Набавка контејнера за пепео;
- Набавка контејнера намјењених сепаратном одлагању отпада;
- Изградња заштићених "боксова" за контејнере;
- Повећање обухвата сувог чишћења јавних површина;
- Успостава редовног прања јавних површина;
- Квалитетније зимско чишћење јавних површина.

Б. VI.2. Заштита од елементарних непогода и техничких опасности и ратних дејстава

Неопходан предуслов за адекватну заштиту је институционална организованост. Она не смије бити спроведена на локалним принципима (елементарне непогоде не познају административне границе), али територијално мора бити организована и дистрибуирана према простору који се штити. Од посебног значаја је успостављање јединственог информационог система о простору као ефикасне мјере и средства за планирање, управљање и усмјеравање конкретних активности у ванредним ситуацијама.

Подручје Просторног плана подложно је, у одређеној мјери, опасностима од елементарних непогода и то од: земљотреса, поплава, клизишта, временских непогода, пожара.

Мјере заштите од елементарних непогода обухватају: превентивне мјере којима се спрјечава или ублажава њихово дејство; мјере које се предузимају у случају непосредне опасности или када наступе елементарне непогоде; и мјере ублажавања и отклањања непосредних посљедица и изазваних штета.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе доноси План заштите и спашавања од елементарне непогоде и друге несреће на подручју јединица локалне самоуправе.

Заштита од природних несрећа

Заштита од земљотреса и клизишта

Земљотреси

Источни дио подручја Просторног плана припада зони са могућим интензитетом удара од 8° MSK-64 за повратни период од 500 година, док је западни дио општине у зони максималног очекиваног интензитета потреса 7° MSK-64, укључујући општински центар. Основне мјере заштите од земљотреса су:

- техничке норме о изградњи објеката (асеизмичка изградња);
- избор локације за изградњу;
- континуиран процес просторног и урбанистичког планирања (генерално и детаљно), архитектонског и грађевинског пројектовања и изградње објеката;
- грађење објеката усмјерено у правцу усклађивања са сеизмогеолошким особинама терена, како би се смањио ниво повредљивости објеката и сеизмичког ризика, а тиме и штете од евентуалног земљотреса.

Заштита људи од последица удара кинетичке енергије у тлу, као и материјалних добара спроводиће се кроз статичке прорачуне на VIII° МСЗ, као и путем еластичних веза и преносника. Субјекти одговорни за заштиту од ратних разарања и елементарних непогода, предложене мјере треба детаљно да размотре и разраде у посебном плану заштите од ратних разарања и елементарних непогода.

Клизишта

Израдити катастар клизишта. Успоставити стални мониторинг катастра клизишта и увезивање катастра клизишта у јединствен информациони систем на нивоу Општине.

Неопходно је санирање оних клизишта на којима ће материјална улагања бити оправдана, као и она која угрожавају значајне грађевинске и инфраструктурне објекте.

Све грађевинске као и све инфраструктурне објекте градити у складу са законским прописима и придржавати се прописаних техничких и других норми код грађења.

Забранити изградњу стамбених, инфраструктурних и других грађевинских објеката на подручјима која су евидентирана као неповољна за грађење, плавним подручјима, на експлоатационим пољима (површинска експлоатација). Ограничити грађење изнад подземне експлоатације угља и других минералних сировина.

Изводити санационе радове (дренаже, одвођење површинских и подземних вода) посебно у насељеним мјестима.

Заштита од поплава и ерозије

Поплава

Заштита од поплава спроводиће се на два начина:

- Оптималном комбинацијом инвестиционих мјера у виду хидрограђевинских радова и објеката којима се штите угрожена подручја. Ову групу мјера обухватају пасивне и активне мјере заштите. Пасивне мјере заштите примјењиваће се у облику линијских система као система одбрамбених насипа заједно са њиховим комплетирањем, доградњом, реконструкцијом и редовним одржавањем. Активне мјере заштите примјењиваће се коришћењем постојећих или планираних акумулација.
- Примјеном неинвестиционих мјера којима се смањују штете од поплава без инвестирања у грађевинске радове. Ову групу мјера чине превентивне активности којима се без посебних инвестиционих улагања ублажавају посљедице штета. Ту прије свега спада урбанистичко планирање, којим се спречава изградња скупих садржаја у угроженим или неадекватно заштићеним зонама, затим управна регулатива којом се обезбјеђује начин коришћења поплавама угрожених зона по строго утврђеним условима у складу са одговарајућим урбанистичким плановима, затим осавремењивање система прогнозирања и обавјештавања, доношења техничких прописа за грађење у поплавним зонама и ажурирање планова оперативне одбране од поплава. Радове у оквиру уређења корита водотока усмјеравати прије свега у правцу обезбјеђења стабилности корита и функционалности насипа, а затим на уређење водотока за пловидбу и друге намјене, као и на уређење мањих водотока кроз насеље. За локализацију поплава могу се користити и саобраћајнице, што треба имати у виду приликом издавања услова за пројектовање.

Ерозије

Превентивне мјере за спречавање ерозије тла су:

- ограничење или потпуна забрана сјече шума или воћњака,
- забрана крчења шумског дрвећа, грмља и воћака,
- забрана давања одобрења за пашу или пашу одређене врсте стоке,
- ограничење кориштења пашњака прописивањем врсте и броја стоке, времена и начина испаше,
- забрана копања и преоравања ливада, пашњака и необрађених површина на стрмим земљиштима и њихово претварање у њиве са једногодишњим културама,
- одређивање начина обраде и искориштавања земљишта,
- одређивање обавезног затрављивања стрмог земљишта,
- забрана вађења земље, пијеска, шљунка и камена на мјестима гдје би се усlijед тога угрозило или погоршало стање земљишта,
- забрана развођења воде необложеним каналима,
- забрана подизања објеката који би могли да угрозе стабилност земљишта (воденица, ступа, брана, канал за одвођење и довођење воде и сл.),
- забрана производње једногодишњих култура, односно одређивање преоријентације пољопривредне производње на вишегодишње културе (ливаде, дјетелиништа, воћњаке, шуме и сл.),

- забрана одбацивања отпадног материјала из каменолома и рудокопа, материјала добијеног приликом грађења саобраћајница и осталих грађевина, као и остатака од посјечених стабала у бујичне токове.

Заштита од временских непогода

Шуме представљају природну препреку и дјелимичну заштиту насеља и објеката од вјетрова. Мјере заштите од удара јачих вјетрова треба да буду прије свега превентивне. Дендролошке мјере састоје се у засађивању високог зеленила које представља баријеру вјетру.

Одбрана од града оствариваће се мрежом противградних објеката као дијелом противградне одбране ширег подручја.

Систем одбране од штетних посљедица мраза и поледице је неопходно развијати у регионалним и локалним условима. Ово се прије свега односи на повећање поузданости рада инфраструктурних система, одржавања саобраћајница, као и рад јавних служби.

Заштита од временских непогода (завејавање, лед, сњегоизвале, вјетроизвале, олуја, бујице праћене одронима и сл.) биће остварена изградњом и уређењем планираних садржаја инфра и супраструктуре, пошумљавањем и затрављивањем голети, предвиђеним водорегулацијама, планским уређењем насеља, саобраћајница и других просторних елемената.

Заштита од епидемије заразних болести

Да би се заштитило становништво од појаве епидемије и епизоотије заразних болести које могу угрозити живот и здравље људи, против епидемијске мјере усмјерити у три правца; уништавање, отклањање или онемогућавање извора заразе, прекидање путева и механизма преношења заразе у било којој фази и стварање или повећање отпорности становништва.

Планираним рјешавањем проблема водоснабдијевања, хигијенском изградњом и мрежом здравствене заштите на цијелом подручју Општине побољшаће се услови живота и смањити могућност појављивања и ширења зараза и епидемија.

Цивилна заштита предузима и мјере заштите животне средине у случајевима када надлежни органи нису предузели одговарајуће превентивне и санационе мјере и када се процјени да постоји опасност значајног угрожавања животне средине и здравља становништва услјед:

- техничко-технолошких хаварија у индустрији, саобраћају као и других несрећа и катастрофа чије посљедице могу угрозити околину, а нарочито природне ресурсе;
- испуштање токсичних и штетних хемијских и других материја у околину из индустријских постројења, саобраћајних моторних возила и индивидуалних ложишта у домаћинствима, у количинама које узрокују концентрације у води, ваздуху и земљи изнад максимално дозвољених вриједности;
- одлагање комуналног, индустријско-технолошког и другог чврстог и течног отпада;
- дјеловање временских непогода на околину (сњежне падавине, поплаве, суше, клизишта) као и других природних непогода.

Заштита од техничко-технолошких несрећа (удеса)

На основу процјене угрожености, извјештаја о безбједности и планова заштите од удеса привредних друштава и других правних лица са подручја плана надлежни органи и јединице локалне самоуправе, уз неопходну координацију и сарадњу са сусједним јединицама, израдити План заштите од удеса.

Заштита од пожара и експлозија

Заштита од пожара регулисана је Законом о заштити од пожара (Сл.Гл.РС бр.6/09). У складу са овим Законом професионалне ватрогасне јединице оснивају се за подручје општине/Града или за дио тог подручја (територијалне ватрогасне јединице) као и у предузећима и другим правним лицима (предузетне ватрогасне јединице). Територијалне јединице оснивају се одлуком скупштине општине/Града као посебна општинска организација, којом се утврђује и дјелокруг и надлежност јединице.

Заштита и спашавање од пожара обухвата: припрему и спровођење превентивних мјера у свим срединама, објектима, мјестима и просторијама гдје постоји могућност настанка пожара; организовање и припремање снага за гашење пожара; организацију осматрања и обавјештавања о појавама пожара; гашење и локализовање пожара; спашавање људи, материјалних и других добара из објеката и подручја угрожених пожаром.

Добровољне ватрогасне јединице формирају се у ватрогасним друштвима, а могу се формирати и у предузећима и другим правним лицима, државним и другим органима. Професионална и добровољна ватрогасна јединица морају имати најмање 12 ватрогасаца.

У просторним јединицама које су већ изграђене и имају већи степен пожарне опасности бољу противпожарну заштиту је потребно остварити кроз урбану реконструкцију, изградњу, проширење и обиљежавање хидрантске мреже, изградњу прилазних путева, водозахвата и водоцрпних станица, прилагођавање постојећих и изградња базена који би се користили као резервоари за воду и обезбјеђење техничких средстава за спасавање људи са објеката веће спратности.

У смислу уређења простора нарочито су битне сљедеће мјере:

- Планирање мањих просторних цјелина јасно издвојених широким саобраћајним коридорима;
- Адекватан распоред и међусобна удаљеност планираних објеката унутар просторних цјелина;
- Квалитетна изградња објеката и употреба противпожарних материјала;
- Стриктна примјена противпожарних прописа у градњи;
- Обезбјеђење противпожарних путева и приступа за противпожарно возило. У овом смислу нарочита пажња се мора посветити избегавању изградње стамбених и пословних објеката непосредно уз границу парцеле што је чест случај услјед тежње да се простор парцеле што боље искористи. Неопходно је обезбиједити приступ противпожарном возилу са свих страна објекта, а нарочито у пословним, јавним и комплексима вишепородичних стамбених зграда.

У ванурбаним подручјима преовлађује изградња слободностојећих објеката на већим грађевинским парцелама те се ови простори процјењују као мање угрожени од пожара. Пажњу треба посветити организацији дворишта са већим бројем економских и других помоћних објеката гдје се такође морају задовољити противпожарни услови у смислу међусобне удаљености објеката, удаљености од границе парцеле и обезбјеђења противпожарних путева. У ванурбаним подручјима најугроженија подручја од пожара су шумске површине те се требају предузети мјене на изради шумских планова за заштиту од пожара са нарочитим нагласком на изградњу противпожарних путева.

Предузећа и друга правна лица, органи државне управе и други државни органи доносе планове заштите од пожара у складу са законом о заштити од пожара, одлукама и плановима заштите од пожара општине и другим прописима. У плановима заштите од пожара утврђује се нарочито: процјена угрожености од пожара, организација заштите од пожара, начин употребе ватрогасних јединица, систем обавјештавања, поступак у случају пожара, техничка опрема и средства за гашење пожара, начин снабдијевања водом, путеви, пролази и прилази, садејство са другим ватрогасним јединицама, војним јединицама, као и друге мјере потребне за

успјешно функционисање и унапређивање заштите од пожара и спровођења надзора над извршавањем мјера заштите од пожара.

Експанзија и експлозија плинава и опасних материја

Сва предузећа и друга правна лица која у процесу производње, складиштења и превоза користе опасне материје у свом, саставу морају имати стручно оспособљено људство, за руковање опасним материјама. Мора бити обезбијеђен квалитетан надзор процеса рада и досљедно придржавање свих прописаних мјера и техничких норми у раду са опасним материјама.

Радиоактивно, биолошко и хемијско загађење

Предузимати све мјере инспекцијског надзора и контроле воде, ваздуха, земљишта и намирница биљног и животињског поријекла.

Инсталирати системе контролних станица за мониторинг квалитета ваздуха и воде у водотоцима.

Преузети све законом предвиђене превентивне и заштитне мјере код рада са радиоактивним изотопима, у институцијама из области здравства, научно-истраживачког рада и школства.

Заштита од осталих несрећа

Заштита од неексплодираних убојних средстава и мина

У области заштите од неексплодираних убојних средстава и мина потребно је предузети слjedeће мјере:

- У координацији са БиХ МАС-ом до краја временског хоризонта плана потпуно уклонити све сумњиве минске површине
- Израдити планове транспорта експлозивних и запаљивих материја као и планове заштите од удеса.

Заштита од ратних дејстава

Уређење подручја Просторног плана за потребе одбране и заштите од ратних разарања засниваће се на важећем Закону о одбрани Босне и Херцеговине и Законом о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама.

Потенцијално најугроженија подручја са аспекта одбране земље и заштите од елементарних непогода представљају простори са великом концентрацијом становништва, привредних и непривредних активности, грађевинског фонда и др.

У складу са утврђивањем степена угрожености насељених мјеста заштитне објекте у насељима планирати у складу са степеном угрожености.

Као посебне планске мјере којима се повећава „отпорност“ простора за потребе одбране земље издвајају се:

- функционално зонирање урбаних простора (радне зоне, становање, индустрија);
- заштита на свим постојећим привредним локалитетима од индустријских удеса и планирање нових привредних капацитета на локацијама ван зона становања;
- обезбјеђивање слободног простора у насељима, који су заштићени од рушевина и пожара и међусобно су повезани са саобраћајницама и водотоковима;
- обезбјеђење алтернативних саобраћајних праваца за евакуацију и спасавање.

Један од основних начина заштите становништва од ратних дејстава представља склањање становништва у различите врсте склоништа.

Склањање људи, материјалних и других добара обухвата планирање и изградњу склоништа и склањање и организацију одржавања и коришћења склоништа ради заштите људи и

материјалних добара. Под склоништем се подразумејева двонамјенски или посебан објекат за заштиту људи и материјалних добара који пружа заштиту од ваздушног надпритиска, пожара и контаминације. Под другим заштитним објектима подразумејевају се подрумске и друге просторије у стамбеним и другим објектима прилагођене за склањање људи и материјалних добара, напуштени тунели, пећине и други природни и вјештачки објекти и изграђени закони. У погледу отпорности на дјеловање природних и других несрећа и осигурања заштите људи и материјалних добара склоништа могу бити склоништа основне намјене и склоништа допунске заштите.

Склоништа основне заштите граде се у градским и другим угроженим насељима у новим објектима намјењеним јавној и здравственој служби, образовању дјеце у средњим и високим школама, хотелима, заштити добара културно-историјског наслеђења, јавним комуникацијама, и значајним енергетским и индустријским објектима. Ова склоништа граде инвеститори својим средствима. Склоништа основне заштите трабају да имају обим заштите од мин 150kPa натпритиска и функционално опремљене просторије за боравак до 300 лица.

Под склоништем допунске заштите подразумејевају се подрумске и друге просторије у стамбеним и другим објектима прилагођене за склањање људи и материјалних добара, напуштени тунели, пећине и други природни и вјештачки објекти и изграђени закони. Склоништа допунске заштите трабају да имају обим заштите од мин 50kPa натпритиска и функционално опремљене просторије за боравак до 50 лица.

У осталим новим објектима у градовима и насељима у које се убраја индивидуална стамбена изградња, обавезно је ојачавање стубова и прве плоче тако да иста може издржати рушење објекта на њу.

За склањање људи на јавним мјестима користе се јавна склоништа које као инвеститор гради Општина. Закони се, у правилу, припремају у ратним условима и изграђују их грађани, привредна друштва и друга правна лица властитим средствима. У случају опасности склоништима мора бити омогућен нормалан прилаз и коришћење оним лицима и материјалним добрима којима је склониште намјењено.

Општина може јавна склоништа у миру давати на коришћење грађанима, организацијама, привредним друштвима и другим правним лицима у складу са прописима о закупу пословних просторија под следећим условима:

- да се не врше адаптације које би утицале на промјену њихове основне намјене,
- да се не корист у сврхе којим би се погоршали хигијенско-технички услови склоништа,
- да се у склоништу не чувају радио-активне материје опасне по живот људи или околине,
- да се у случају потребе морају испразнити у року од 24 часа и оспособити за заштиту,
- да се коришћењем склоништа не нарушава кућни ред.

На подручју Општине потребно је донијети дугорочни програм изградње и годишњи план одржавања јавних склоништа односно прилагођавање других заштитних објеката на свом подручју.

При процјени укупних потреба за склонишним простором полази се од предпоставке да заштиту становништва треба остварити у максимално могућем обиму, односно да сваки становник треба да има обезбјеђену површину од 1m² нето површине склоништа у зони становања и на радном мјесту. При овоме узима се у обзир да ће дио становништва бити одсутан због ради извршавања задатака из ратног распореда, евакуације или других разлога.

Склоништа требају бити тако распоређена да прате густину и размјештај становништва и радних мјеста те да су лако и брзо приступачна. Склоништа треба да буду доступна у временском периоду које није дуже од 3 минута односно у радијусу удаљености од око 250m при чему се вертикална удаљеност рачуна двоструко.

Породична склоништа се планирају према предвиђеном броју чланова домаћинства, а најмање за 3 лица. Кућна склоништа и склоништа за стамбене блокове планирају се тако да се на 50m² бруто површине објекта планира склонишни простор за најмање једног становника. У

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

пословним зонама треба планирати склоништа за најмање двије трећине укупног броја радника у највећој смјени у вријеме рата. Јавна склоништа се планирају према процијењеном броју становника који се могу затећи на јавном мјесту и броју становника за које није обезбјеђено друго склониште.

Кућна и јавна склоништа су објекти средње величине, капацитета до 2 x 300m² који се граде за један или више стамбених објеката или комбиновано у којем могу да се штите становници из околних објеката, радници који раде у објектима у окружењу као и лица којима су намјењена јавна склоништа. У зависности од концепта уређења просторне цјелине склоништа се могу планирати као независни објекти или у склопу стамбених, јавних и пословних објеката. У односу на површину земљишта, могу се планирати као укопана или полуукопана.

У планираним урбаним подручјима насеља потребно је планирати склоништа основне и допунске заштите као и јавна склоништа. Заштита становништва ван урбаних подручја спроводила би се коришћењем допунских склоништа и дисперзијом становништва на мање угрожена подручја.

Упоредо са склањањем становништва потребно је планирати и заштиту материјалних добара која се не евакуишу, а потребна су за одвијање процеса рада и живот становништва, као и културно-умјетничка добра која треба заштитити од уништења. Склањање материјалних добара треба организовати дисперзивно у урбаним подручјима у склоништима допунске заштите и другим подесним просторијама.

Остале мјере заштите од елементарних непогода

Евакуација

Евакуација је мјера цивилне заштите која представља планско, организовано и привремено премјештање становништва и материјалних добара из подручја за која се процењује да могу бити захваћена природним и другим несрећама на неуложена или мање угрожена подручја исте, сусједне или друге општине, под условом да другим мјерама цивилне заштите није могуће заштитити људе и материјална добра. Припремање и спровођење евакуације врши штаб цивилне заштите општине.

Планирани полицентричан развој Општине, дисперзија стамбених насеља, планиране густине становања и коефицијенти изграђености иду у прилог могућности ефикасне евакуације људи и материјалних добара. Саобраћај и везе као кључни фактори развоја подручја, истовремено су и основни услови за организовање одбране и заштите од ратних разарања. Диференцирана мрежа јавних државних и општинских путева представља важан елемент одбране и заштите од ратних разарања.

Збрињавање угрожених и настрадалих

Ради збрињавања угроженог и настрадалог становништва од природних и других несрећа предузимају се хитне активности и мјере за смјештај, исхрану и обезбјеђују други потребни услови за живот угрожених, пострадалих и избјеглих грађана. Власници и корисници објеката и просторија у јавној употреби (домови, школе, хотели и др) који су погодни за смјештај, дужни су примити на привремени смјештај грађане и материјална добра с угрожених подручја.

Планираном организацијом простора предвиђен је полицентричан развој и унапређење мреже јавних институција на простору Општине чиме ће се побољшати и услови за евентуално потребно збрињавање угрожених и настрадалих.

Б. VII. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА, КОРИШЋЕЊА И ГРАЂЕЊА

Б. VII. 1. Правила грађења

Намјена простора у захвату Просторног плана, заснована је на дугорочној пројекцији демографског и друштвено-економског развоја, могућностима које пружају природни и створени чиниоци простора и потребама насеља, а у складу са постављеним циљевима.

При планирању глобалних односа потребног земљишта за појединачне основне функције, примјењени су познати нормативи и критеријуми, уз њихово прилагођавање специфичностима насеља. Правила уређења обухватају услове који се односе на уређење земљишта по специфичностима и потребама за све објекте, као и елементе инфраструктуре у дијелу предметног захвата.

Општи услови уређења представљају скуп правила урбане структуре, грађевинске парцеле, локације, дефинисање односа у простору и окружењу.

Правила се примјењују за насеља, цјелине у оквиру захвата плана, а спровођење се дефинише директно кроз правила, кроз даљу планску разраду.

Правила грађења представљају скуп међусобно зависних правила и услова неопходних за директно спровођење Плана. Правила се односе на намјене у оквиру грађевинског подручја, пољопривредног, шумског и водног земљишта.

Општа правила грађења намјењена су :

- регулисању грађења и уређења пољопривредног, водног и шумског земљишта,
- регулисање грађења у урбаним подручјима изван обухвата УП Нови Град за које се не предвиђа израда урбанистичких, зонинг и регулационих планова, урбанистичког пројекта или плана парцелације
- потребама грађења за дјелове територије за које није предвиђена израда спроведбених докумената просторног уређења.

Принципи и правила грађења биће основ за израду и издавање локацијских услова.

Урбано подручје градског насеља Нови Град ће се уређивати на основу правила грађења дефинисаних урбанистичким планом за ово подручје.

Б. VII. 2. Остало грађевинско земљиште

Приликом уређења осталог грађевинског земљишта примјењиваће се правила грађења дефинисана Правилником о општим правилима урбанистичке регулације и парцелације.

ОПШТА ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ

Регулациона линија

Растојање између регулационих линија (ширина појаса регулације) утврђује се у зависности од функције и ранга саобраћајнице, односно инфраструктуре, као хоризонтална, надземна и подземна регулација.

Најмања дозвољена ширина појаса регулације по врстама саобраћајница за:

- градске и магистралне саобраћајнице насеља износи 15m,
- сабирне улице износи 10m,
- стамбене улице износи 6m,
- јавне саобраћајнице у селима износи 7m,
- колски пролази износи 5m,
- приватни пролази износи 2,50m и
- пјешачке стазе износи 1,50m.

Грађевинска линија

Грађевинска линија се поклапа са регулационом линијом на грађевинској парцели или се налази унутар грађевинске парцеле на растојању од регулационе линије или границе парцеле.

Грађевински објекат поставља се предњом фасадом на грађевинску линију и то њеним најистуренијим дијелом, односно унутар простора оивиченог грађевинским линијама.

Фасада објекта за коју није дефинисана грађевинска линија поставља се у складу са утврђеним минималним удаљеностима.

Код сусједних објеката у низу завршни профили фасада на бочним странама објекта морају бити исти.

За посебно значајна подручја или зоне реконструкције гдје је велики коефицијент изграђености парцеле дефинишу се и дворишне грађевинске линије.

Подземна грађевинска линија за подземне објекте који се граде у зони намјењеној изградњи објеката од општег интереса (подземни пјешачки пролази, подземни јавни гаражни простори, комунална постројења и сл.) утврђује се у појасу регулације.

Подземна грађевинска линија за остале подземне објекте (дијелови објеката, склоништа, гараже и сл.) може се утврдити и у појасу између регулационе и грађевинске линије, као и у унутрашњем дворишту изван габарита објекта, ако то не представља сметњу у функционисању објекта или инфраструктурне и саобраћајне мреже.

За надземне објекте који се граде у зони намјењеној изградњи објеката од општег интереса (надземни пјешачки прелазни, надземне пасареле као везе два објекта преко јавног пута и сл.) надземна грађевинска линија утврђује се у појасу регулације.

Грађевинска парцела

Грађевинска парцела има облик правоугаоника или трапеза.

Грађевинска парцела (планирана и постојећа) има површину и облик који омогућавају изградњу објекта у складу са рјешењима из документа просторног уређења, правилима грађења и техничким прописима.

Грађевинска парцела може се парцелацијом укрупнити и дијелити до минимума утврђеног овим правилником.

Исправка границе катастарске парцеле ради формирања грађевинске парцеле врши се припајањем грађевинског земљишта у јавној својини постојећој парцели на основу плана парцелације.

Приликом израде плана парцелације мора се поштовати правило да катастарска парцела у јавној својини која се припаја сусједној парцели не испуњава услове за посебну грађевинску парцелу, као и да је мање површине од парцеле којој се припаја.

Исправка граница свих сусједних грађевинских парцела може се вршити према планираној или постојећој изграђености, односно планираној или постојећој намјени грађевинске парцеле.

Претежна намјена простора

Површине намјењене за изградњу према специфичном постојећем или планираном претежном начину коришћења зоне којој припадају могу бити:

- зоне кућа за одмор,
- сеоске зоне,
- зоне породичне градње,
- стамбене зоне са два или више типова стамбене изградње,
- мјешовите зоне са два или више типова нестамбене градње,
- урбане стамбене и опште зоне већих густина,
- централне урбане зоне и пословне зоне,
- привредне и индустријске зоне и
- остала посебна подручја и зоне посебни објекти, објекти инфраструктуре и друго.

Врста и намјена објеката који се могу градити

На подручју насеља и грађевинском земљишту ван насеља, поред стамбених, могу се градити и други објекти компатибилне намјене и садржаја, који својом дјелатношћу не могу имати штетан утицај на животну средину.

Компатибилне намјене и садржаји у функцији насеља су:

- становање,
- трговина,
- туризам и угоститељство,
- занатство и услуге,
- комунални и саобраћајни објекти,
- здравство,
- дјечија заштита,
- образовање,
- зелене и рекреационе површине,
- култура и
- вјерски објекти.

На грађевинској парцели индивидуалног стамбеног објекта, а у оквиру дозвољеног коефицијента изграђености парцеле, допуштена је изградња пословних објеката чија је намјена компатибилна становању и помоћних објеката који су у функцији коришћења главног објекта.

Компатибилне намјене становању су:

- трговина,
- угоститељство,
- занатство и услуге,
- здравство,
- дјечија заштита,
- образовање и
- култура.

Пејзажно уређење, споменици, фонтане, мобилијар и урбана опрема компатибилни су са свим намјенама и могу се без посебних услова реализовати на свим површинама.

Изван формираних сеоских насеља, на парцелама које имају приступ на јавну површину, могу се градити и индустријски и други објекти који су у функцији пољопривреде.

У насељима се планира и уређује систем зеленила различитих функција и са одговарајућим елементима који доприносе естетским и биоклиматским вриједностима урбаног простора.

Зелене површине су дио животног простора, обрасле вегетацијом, а у градским срединама то су простори у којима се његује зеленило обично вјештачким путем засађено и уређено по одређеним принципима.

Елементи зеленила су: травњаци, цвјетњаци, жбунасто и високо растиње, шуме, дрвореди, групације жардињера и друго.

Функције зелених површина у насељима су:

- зеленило стамбених блокова (травњаци са разним врстама зелених структура, блоковски паркови, дјечија игралишта и др.),
- јавно зеленило (шуме, паркови, скверови, дрвореди, зеленило ријечних обала, зеленило јавних спортских и рекреативних зона и др.),
- зеленило ограничене употребе (школска игралишта, отворени простори других просвјетних и спортских установа, клубова, културних установа, индустријских комплекса, зеленило парцела са индивидуалним стамбеним објектима и др.) и
- зеленило специјалне намјене (заштитно зеленило уз саобраћајнице, инфраструктурне коридоре, ријечне обале и др.).

На јавној површини, на површинама уже зоне санитарне заштите водоизворишта или на простору коридора постојеће инфраструктуре не могу се градити објекти и вршити радови супротни намјени наведених површина.

На простору предвиђеном за заштитне појасеве не могу се градити објекти и вршити радови супротно намјени због којег је појас успостављен.

Урбанистичка правила уређења простора и изградње објеката

На грађевинској парцели објекти могу бити постављени:

- у непрекинутом низу - објекат на парцели додирује обе бочне линије грађевинске парцеле,
- у прекинутом низу - објекат додирује само једну бочну линију грађевинске парцеле,
- као слободностојећи - објекат не додирује ниједну линију грађевинске парцеле или
- као полуатријумски - објекат додирује три линије грађевинске парцеле.

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

Удаљеност новог објекта од другог објекта, било које врсте изградње или нестамбеног објекта, утврђује се примјеном правила о удаљености новог објекта од границе сусједне парцеле.

Релативна висина је:

- на релативно равном терену - растојање од нулте коте до коте сљемена, за објекте са косим кровом, односно вијенца, за објекте са равним кровом,
- на стрмом терену са нагибом према улици навише, кад је растојање од нулте коте до коте нивелете јавног или приступног пута мање или једнако 2m - растојање од нулте коте до коте сљемена, односно вијенца,
- на стрмом терену са нагибом према улици навише, кад је растојање од нулте коте до коте нивелете јавног или приступног пута веће од 2m - растојање од коте нивелете јавног пута до коте сљемена (вијенца) умањено за разлику висине преко 2m,
- на стрмом терену са нагибом од улице наниже, кад је нулта кота објекта нижа од коте јавног или приступног пута - растојање од коте нивелете пута до коте сљемена (вијенца),
- на стрмом терену са нагибом који прати нагиб саобраћајнице висина објекта утврђује се примјеном одговарајућих тачака овог члана,
- висина вијенца новог објекта са вијенцем усклађује се по правилу са вијенцем сусједног објекта и
- висина назитка поткровне етаже износи највише 1,80m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине, а одређује се према конкретном случају.

Кота приземља објекта одређује се у односу на коту нивелете јавног или приступног пута, односно према нултој коти објекта, и то:

- кота приземља нових објекта на равном терену не може бити нижа од коте нивелете јавног или приступног пута,
- кота приземља може бити највише 1,20m виша од нулте коте,
- за објекте на стрмом терену са нагибом од улице наниже, када је нулта кота нижа од коте нивелете јавног пута, кота приземља може бити највише 1,20m нижа од коте нивелете јавног пута,
- за објекте на стрмом терену са нагибом који прати нагиб саобраћајнице кота приземља објекта одређује се у складу са претходним тачкама овог става,
- за објекте који имају индиректну везу са јавним путем, преко приватног пролаза, кота приземља утврђује се у складу са претходним тачкама овог члана и
- за објекте који у приземљу имају нестамбену намјену кота приземља може бити максимално 0,20m виша од коте тротоара, а денивелација до 1,20m савладава се унутар објекта.

Изградња других објекта на истој грађевинској парцели

На грађевинској парцели може се утврдити изградња и других објекта компатибилне намјене према одређеним условима за зону у којој се налази парцела.

На истој грађевинској парцели на којој је саграђен главни стамбени, пословни или објекат јавне намјене, могу се градити и помоћни објекти који су у функцији коришћења главног објекта, ако се помоћне просторије не могу смјестити у саставу главног објекта.

Помоћни објекти су гараже, оставе, котловнице, пушнице, септичке јаме, бунари, цистерне за воду, љетње кухиње, пољски клозет и сл. бруто грађевинске површине до 50m² и могу имати само једну надземну етажу, свијетле висине до 2,4m.

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

Површина помоћних објеката може бити и већа уколико просторне могућности то дозвољавају, а на основу стручног мишљења правног лица овлаштеног за израду докумената просторног уређења.

Помоћни објекти се лоцирају на грађевинској парцели главног објекта, иза или у линији главног објекта.

Грађевински елементи у нивоу приземља који не улазе у основни габарит објекта за који је утврђена грађевинска линија су:

- излози локала истакнути до 0,30m, по цијелој висини приземља, ако је ширина тротоара најмање 3m, а испод те ширине тротоара није дозвољена изградња истакнутих локала у приземљу,
- излози локала истакнути до 0,90m по цијелој висини приземља у пјешачким зонама,
- транспарентне браварске конзолне надстрешнице у зони приземне етаже истакнути до 2m, по цијелој ширини објекта са висином изнад 3m и
- конзолне рекламе истакнуте до 1,20m постављене на висини већој од 3m.

Отворене спољне степенице могу се постављати на предњи дио објекта ако је грађевинска линија 3m увучена у односу на регулациону линију и ако савлађују висину до 0,90m.

Степенице које савлађују висину преко 0,90m улазе у габарит објекта.

Степенице које се постављају на бочни или задњи дио објекта не могу ометати пролаз и друге функције дворишта.

Грађевински дијелови испод коте тротоара (подрумске етаже) могу прећи габарите надземног дијела објекта и то:

- стопе темеља и подрумски зидови до 0,15m до дубине од 2,60m испод тротоара, а испод те дубине до 0,50m и
- шахтови подрумских просторија до нивоа коте тротоара до 1m.

Стопе темеља не могу прелазити границу сусједне парцеле, осим уз сагласност власника или корисника парцеле.

Начин обезбеђивања приступа парцели и паркирање

Свака новоформирана грађевинска парцела мора имати приступ на јавну саобраћајну површину.

Ширина приватног пролаза за парцеле које немају директан приступ на јавну саобраћајну површину не може бити мања од 2,50m.

За објекте у радним зонама обезбеђује се противпожарни пут око објекта у складу са посебним прописом.

За паркирање возила на грађевинској парцели стамбеног објекта обезбеђује се простор, изван површине јавног пута, и то једно паркинг или гаражно мјесто на један стан.

За паркирање возила на грађевинској парцели осталих објеката обезбеђује се простор изван површине јавног пута и то по једно паркинг или гаражно место (у даљем тексту: ПМ), на сљедећи начин:

- банка, пошта, здравствена, пословна, образовна или административна установа - 1 ПМ на 70m² корисног простора,
- трговина на мало - 1 ПМ на 100m² корисног простора,

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

- угоститељски објекат - 1 ПМ на користан простор за 8 столица,
- хотелијерска установа - 1 ПМ на користан простор за 10 кревета,
- позориште или биоскоп - 1 ПМ на користан простор за 30 гледалаца, спортска хала - 1 ПМ на користан простор за 40 гледалаца и
- производни, магацински и индустријски објекат - 1 ПМ на 200m² корисног простора.

За паркирање возила на грађевинској парцели стамбено-пословног објекта паркинг или гаражно мјесто обезбјеђује се једно паркинг или гаражно мјесто на један стан.

Гараже објеката планирају се у објекту и подземно или надземно изван габарита објекта, а у оквиру грађевинске парцеле.

Површине гаража објеката које се планирају надземно на грађевинској парцели урачунавају се при утврђивању коефицијента изграђености, односно коефицијента заузетости грађевинске парцеле, а подземне гараже се не урачунавају у коефицијенте.

Паркинг простори могу се планирати и у оквиру регулационих линија јавних површина у централним зонама.

Одводњавање и нивелација, архитектонско обликовање, материјализација, завршне обраде, колорит и друго

Одводњавање површинских вода утврђује се нивелационим рјешењем на нивоу блока у регулационом плану, а ако такво рјешење не постоји, површинске воде се одводе са парцеле слободним падом према риголама, односно према улици (код регулисане канализације) или каналима, са најмањим падом од 1,5%.

Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмјеравати према другој парцели.

Површинске и друге отпадне воде из економског дворишта у сеоским насељима одводе се регулисано до ђубришне јаме када се економско двориште налази уз јавни пут.

Спољни изглед објекта, облик крова, примијењени материјали, боје и други елементи утврђују се идејним архитектонским пројектом.

Спољни изглед објекта у зони заштићених културних и природних добара, усклађује се са утврђеним мјерама заштите.

ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ ЗА ПОЈЕДИНЕ ЗОНЕ

Коефицијент изграђености и коефицијент заузетости

Највећи дозвољени коефицијент изграђености по зонама изградње:

- за зоне кућа за одмор износи 0,3
- за сеоске зоне износи 0,5
- за зоне породичне градње износи 1
- за стамбене зоне са два или више типова стамбене изградње износи 1,5
- за мјешовите зоне са два или више типова нестамбене градње износи 1,7
- за урбане стамбене и опште зоне већих густина износи 2,5
- за централне урбане зоне и пословне зоне износи 4,2
- за привредне и индустријске зоне износи 2,1.

Највећи дозвољени коефицијент заузетости по зонама изградње за:

- зоне кућа за одмор износи 0,2
- сеоске зоне износи 0,3
- зоне породичне градње износи 0,4
- стамбене зоне са два или више типова стамбене изградње износи 0,5
- мјешовите зоне са два или више типова нестамбене градње износи 0,6
- урбане стамбене и опште зоне већих густина износи 0,7
- централне урбане и пословне зоне износи 0,8 и
- привредне и индустријске зоне износи 0,6.

Ограђивање по појединим зонама

Грађевинске парцеле могу се ограђивати зиданом оградом до висине од 0,90m, рачунајући од коте тротоара, или транспарентном оградом до висине од 1,40m.

Парцеле чија је кота нивелете виша од 0,90m од сусједне, могу се ограђивати транспарентном оградом до висине од 1,40m која се може постављати на подзид чија је максимална висина једнака разлици кота нивелета сусједних парцела.

Зидане и друге врсте ограда постављају се на граници грађевинске парцеле тако да ограда, стубови ограде и капије буду на грађевинској парцели која се ограђује.

Зидана непрозирна ограда између парцела подиже се до висине 1,40m уз сагласност сусједа, тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде.

Сусједне грађевинске парцеле могу се ограђивати живом зеленом оградом или транспарентном оградом до висине од 1,40m, које се постављају према катастарском плану и операту, тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде.

Врата и капије на уличној оградни не могу се отворати ван регулационе линије.

У насељима парцеле за изградњу пословних и других нестамбених објеката се не ограђују.

У зонама вишепородичне стамбене и стамбено-пословне изградње, парцеле се не ограђују.

Парцеле за објекте од општег интереса се не ограђују осим објеката као што су школе, вртићи, здравствене установе и сл.

Грађевинске парцеле на којима се налазе објекти који представљају непосредну опасност по живот људи, као и грађевинске парцеле посебне намјене, ограђују се у складу са посебним прописима.

Грађевинске парцеле на којима се налазе индустријски објекти и остали радни и пословни објекти индустријских зона (складишта, радионице и сл.) могу се ограђивати оградом висине до 2,20m.

Правила изградње за зоне кућа за одмор

Највећа дозвољена спратност објекта у зонама кућа за одмор и викенд насељима је до Пр+Пк, односно највише до двије надземне етажне.

Минимално растојање грађевинске линије од регулационе линије за нови објекат износи 5,00m, осим уколико је посебним прописом другачије одређено.

Правила изградње за сеоске зоне

Највећа дозвољена спратност објеката свих врста у сеоским насељима је до Пр+1+Пк, односно највише до три надземне етаже.

Минимално растојање грађевинске линије од регулационе линије објеката свих врста у сеоским насељима износи 5m, осим уколико је посебним прописом другачије одређено.

Минимално растојање најистуренијег дијела слободностојећег објекта на дијелу бочног дворишта и границе сусједне грађевинске парцеле износи 3m, а двојних и објеката у прекинутом низу износи 4m.

За изграђене стамбене објекте чије је растојање до границе грађевинске парцеле мање од 4m не могу се на сусједним странама предвиђати отвори стамбених просторија.

Минимална међусобна удаљеност нових слободностојећих стамбених објеката износи 6m.

За изграђене стамбене објекте који су међусобно удаљени мање од 6m, у случају реконструкције, не могу се на сусједним странама предвиђати отвори стамбених просторија.

Економски објекти су:

- објекти за гајење домаћих животиња (стаје за гајење коња, штале за гајење говеда, објекти за гајењење живине, коза, оваца, свиња и сл.), као и објекти за гајењење голубова, кунића, украсне живине и птица и сл.,
- пратећи објекти за гајење животиња (испусти за стоку, бетонске писте за одлагање чврстог стајњака, објекти за складиштење осоке и сл.),
- објекти за складиштење сточне хране (сјеници, магацини за складиштење концентроване сточне хране, бетонирание сило јаме, сило тренчеви и сл.),
- објекти за складиштење пољопривредних производа (амбари, кошеви и сл.) и
- други објекти на пољопривредном газдинству (објекти за машине и возила, пушнице, сушионице, магацини хране и сл.).

Међусобна растојања економских објеката зависе од организације економског дворишта, с тим да се прљави објекти у односу на чисте објекте постављају зависно од руже вјетрова.

Позиција економских објеката у односу на грађевинску линију утврђује се примјеном најмањих дозвољених растојања за објекте.

Минимално растојање стамбеног објекта и сточне стаје износи 15m.

Ћубриште и пољски клозет од стамбеног објекта, бунара, односно живог извора воде удаљени су најмање 20m, и то само на најнижој коти.

У случају да се економски дијелови сусједних парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1m.

У случају када се економски дио једне парцеле непосредно граничи са стамбеним дијелом друге парцеле, растојање нових економских објеката утврђује се у зависности од врсте економског објекта.

На парцели са нагибом терена од јавног пута наниже, у случају нове изградње, стамбено дио парцеле се поставља на највишој коти уз јавни пут с тим што најмања ширина приступног

економског пута на парцели износи 3m, а економски дио парцеле се поставља иза стамбеног дијела (наниже).

На парцели са нагибом терена према јавном путу навише, у случају нове изградње, стамбени дио парцеле се поставља на највишој коти, с тим да најмања ширина приступног пута износи 2,50m, а економског 3m.

Парцела у сеоском насељу може се преграђивати у функционалне цјелине (стамбени дио, економски дио, економски приступ, стамбени приступ и окућница), с тим да висина унутрашње оградe не може бити већа од висине спољне оградe.

Правила изградње за зоне породичне градње

Највећа дозвољена спратност објеката у зонама породичне градње је до три надземне етаже.

Минимално растојање између грађевинске и регулационе линије за објекат износи 5m, осим уколико је посебним прописом другачије одређено.

Минимална међусобна удаљеност нових објеката, осим полуатријумских објеката и објеката у непрекинутом низу, износи 6m.

Минимална удаљеност новог слободностојећег објекта и границе сусједне грађевинске парцеле износи 3m, а за двојне објекте и објекте у прекинутом низу износи 4m.

За изграђене објекте чија међусобна удаљеност износи мање од 6m, у случају реконструкције не могу се на сусједним странама предвиђати наспрамни отвори стамбених просторија.

Правила изградње за стамбене зоне са два или више типова стамбене изградње и за мјешовите зоне са два или више типова нестамбене градње

Највећа дозвољена спратност објеката у стамбеним и мјешовитим зонама износи до пет надземних етажа.

Минимално растојање између регулационе и грађевинске линије за објекте осим објеката у низу износи 3m, осим уколико је посебним прописом другачије одређено.

Минимална удаљеност планираних слободностојећих од околних објеката, осим објеката у низу, износи 6m, односно 4m ако један од зидова објекта садржи отворе за дневно освјетљење.

Минимална међусобна удаљеност слободностојећих вишеспратница и осталих објеката износи најмање висину вишег објекта.

Удаљеност се може смањити на половину висине ако објекти на наспрамним бочним фасадама не садрже отворе на просторијама за становање, атељеима и пословним просторијама.

За изграђене објекте који су међусобно удаљени мање од 4m, у случају реконструкције не могу се на сусједним странама предвиђати наспрамни отвори стамбених просторија.

Вишеспратни слободностојећи објекат не може заклањати директно осунчање другом објекту више од половине трајања директног осунчања.

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Ziro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

Најмање дозвољено растојање најистуренијег дијела објекта и границе сусједне грађевинске парцеле, којом се обезбеђује међусобна удаљеност објеката, износи 2,5m.

Растојање објекта који има индиректну везу са јавним путем, преко приватног пролаза, од границе грађевинске парцеле утврђује се у складу са правилима о минималним међусобним одстојањима између објеката или граница парцела одговарајуће зоне.

Правила изградње за урбане стамбене и опште зоне већих густина

Спратност објеката свих врста у градским стамбеним и општим зонама већих густина је до седам надземних етажа.

Растојање између регулационе и грађевинске линије за нове објекте осим објеката у низу износи 3m, осим када је спроведбеним документом просторног уређења предвиђено другачије.

Минимална међусобна удаљеност нових и околних објеката, осим објеката у низу, износи 6m, тако што се обезбеђује удаљеност новог објекта од границе сусједне парцеле.

За изграђене објекте који су међусобно удаљени мање од 4m, у случају реконструкције не могу се на сусједним странама предвиђати наспрамни отвори стамбених просторија.

Минимално дозвољено растојање најистуренијег дијела новог објекта и границе сусједне грађевинске парцеле, којом се обезбеђује међусобна удаљеност објеката, износи 3m.

За изграђене објекте чије је растојање до границе грађевинске парцеле мање од 3m, у случају реконструкције не могу се на сусједним странама предвиђати наспрамни отвори стамбених просторија.

Правила изградње за централне урбане и пословне зоне

Спратност објеката свих врста у зони реконструкције и обнове и централној урбаној зони, као и у пословној зони и осталим изграђеним подручјима утврђује се у складу са околном постојећом градњом и правилима струке.

Грађевинска и регулациона линија се по правилу поклапају, осим кад се локацијски услови издају за нерегулисани дио улице у коме растојање између регулационе и грађевинске линије за објекте, осим објеката у низу, износи 3m.

Објекти које се граде у зонама реконструкције и обнове и централним урбаним и пословним зонама су најчешће објекти у низу.

Међусобна удаљеност нових слободностојећих и околних објеката, осим објеката у низу, износи 6m, тако што се положајем новог објекта обезбеђује наведена удаљеност од постојећег објекта.

За изграђене слободностојеће објекте који су међусобно удаљени мање од 6m, у случају реконструкције не могу се на сусједним странама предвиђати наспрамни отвори.

Најмање дозвољено растојање основног габарита (без испада) новог слободностојећег објекта и границе сусједне грађевинске парцеле, којом се обезбеђује међусобна удаљеност објеката, износи 3m.

За изграђене слободностојеће објекте чије је растојање до границе грађевинске парцеле мање од 3m не могу се на сусједним странама предвиђати наспрамни отвори.

Правила привредне и индустријске зоне

Спратност објеката свих врста у индустријској и неизграђеној пословној или привредној зони ван насеља утврђује се у складу с технолошким захтјевима.

Минимална удаљеност између грађевинске и регулационе линије привредних објеката мора обезбједити манипулативни и противпожарни пут.

Површина колско – манипулативне површине треба бити прилагођена врсти возила која њоме манипулишу и технолошком процесу њиховог рада.

ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ ЗА ПОЈЕДИНЕ ЗОНЕ

Правила парцелације за нове објекте за зоне кућа за одмор

Најмања површина грађевинске парцеле за изградњу појединачних слободностојећих објеката за одмор и повремено становање износи 150m².

Правила парцелације за нове објекте у сеоским зонама

Најмања површина грађевинске парцеле за изградњу у сеоском насељу износи 500m², а најмања ширина парцеле за све врсте изградње износи 15m.

Правила парцелације за зоне породичне градње и мјешовите зоне са два или више типова нестамбене градње

Најмања површина грађевинске парцеле за изградњу:

- слободностојећег објекта износи 300m²,
- двојног објекта износи 400m²,
- објеката у непрекинутом низу и полуатријумских објеката износи 200m² и
- објеката у прекинутом низу износи 200m².

Најмања ширина грађевинске парцеле за изградњу:

- слободностојећег објекта износи 12m,
- двојних објеката износи 18 (двје по 9m) и
- објеката у непрекинутом низу износи 6m.

За мјешовите зоне са два или више типова нестамбене градње најмања ширина грађевинске парцеле за вишеспратне стамбене и пословне објекте у непрекинутом низу износи 12m, а за слободностојеће вишепородичне стамбене, пословне и производне објекте износи 16m.

Најмања површина грађевинске парцеле за нову изградњу објеката износи 600m².

Правила парцелације за објекте за привредне, индустријске и остале зоне

За привредне и индустријске зоне најмања ширина грађевинске парцеле за привредних, пословних, производних и индустријских објеката износи 16m, а најмања површина нове парцеле за нову изградњу износи 800m².

За централне урбане зоне и пословне зоне, зоне већих густина, објекте од јавног интереса, најмања ширина и површина грађевинске парцеле утврђују кроз законом прописане урбанистичко техничке документе у складу с карактеристикама зоне и специфичностима локације.

Б.VII.3. Правила грађења и услови уређења површина објеката јавне намјене

Изградња површина и објеката јавне намјене у складу са овим Планом у начелу се реализује директно на основу овог Плана, уколико се такви објекти граде на постојећем јавном земљишту.

За потребе утврђивања јавног интереса у циљу изградње објеката и површина јавне намјене, приступа се изради одговарајућег урбанистичког плана.

Изградња јавних објеката од општег интереса вршиће се на локацијама према планираној намјени простора и потребама насеља, зонама становања и привређивања које задовољавају све услове у складу са функцијом, организацијом, планом дефинисаном намјеном простора и непосредним окружењем.

Опремање насеља објектима за јавне потребе чини:

- Образовање и васпитање
- Здравство
- Култура
- Администрација и управа
- Социјална заштита
- Спорт и рекреација
- Објекти комуналних дјелатности
- Инфраструктура

Поред површина јавне намјене, комерцијално пословање (обданишта, одмаралишта, амбуланте, спорт итд.) се може развијати на погодним локацијама у намјенама становања и привређивања, према важећим нормативима и под условом да ни по једном аспекту не угрожавају основну намјену у оквиру које се развијају. Објекти ће се градити по потреби у складу са значајем и изградом програма и потребне документације.

У оквиру зона становања, могу се градити (у приватном власништву) објекти: образовања, дјечије и социјалне заштите, здравства, културе, религије, информисања, али само под условом да задовоље све нормативе и критеријуме за одговарајућу дјелатност и услове непосредног окружења.

Могуће пратеће намјене свих јавних функција могу да буду друге јавне површине, компатибилне намјене и објекти услужних дјелатности.

Образовање и васпитање:

Основна намјена: образовање и васпитање прилагођени условима локације и функције.

Могуће пратеће намјене: култура, зеленило, спорт и рекреација, друге јавне намјене услужне комплементарне дјелатности и одговарајући пратећи објекти саобраћајне и комуналне инфраструктуре (паркинзи, трафо станице и др.), становање за запослене.

Објекте градити као слободностојеће.

У оквиру комплекса дозвољена је изградња и помоћних објеката у циљу одлагања средстава за функционисање и одржавање комплекса.

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

Дозвољена је изградња нових мини спортских терена за потребе вишенамјенског образовног физичког васпитања дјецe, отвореног или затвореног типа. Отворене спортске терене је могуће пренамјенити у затворене у циљу што функционалнијег и ефикаснијег коришћења.

Површину грађевинске парцеле дефинисати у складу са намјеном, функцијом објеката, окружењем.

Спратност: Максимална спратност објеката је (По)+П+1+(Пк), (По)+П+2

Здравствена заштита:

Основна намјена: здравствена заштита.

Изградња и формирање комплекса подразумијева изградњу објеката основне намјене, опремање савременим средствима (према прописаним условима) и увођење пратећих програма.

Могуће пратеће намјене: зеленило, социјална заштита, услужне комплементарне дјелатности, и одговарајући пратећи објекти саобраћајне и комуналне инфраструктуре (паркинзи, трафо станице и др.) становање за запослене.

Објекте градити као слободностојеће. Могуће је градити два или више објекта (у функцији основне и/или пратеће намјене).

Површину грађевинске парцеле дефинисати према програму, намјени и концепту у складу са даљим дугорочним развојем насеља.

Социјална заштита:

Основна намјена: социјална заштита (према прописаним условима и програму развоја насеља).

Могућа пратећа намјена: зеленило, спорт и рекреација, здравство, друге јавне намјене, становање, услужне дјелатности и одговарајући пратећи објекти саобраћајне и комуналне инфраструктуре, које по карактеру и капацитету не смију да угрозе основну намјену.

Остали услови и правила -према општим правилима.

Култура:

Основна намјена: култура (према прописаним условима и програму развоја насеља).

Објекте реконструисати или градити као вишенамјенске.

Могућа пратећа намјена: јавно информисање, образовање, наука, зеленило, друге јавне намјене, услужне дјелатности и одговарајући пратећи објекти саобраћајне и комуналне инфраструктуре.

Остали услови и правила - према општим правилима.

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

Јавни сервиси, службе (локална самоуправа и управе републичких органа):

Основна намјена: управа, администрација (Ватрогасни дом, полицијска станица, према прописаним условима и програму развоја насеља и републичких органа).

Могућа пратећа намјена: јавно информисање, спорт и рекреација, зеленило, и друге јавне намјене, услужне дјелатности и одговарајући пратећи објекти саобраћајне и комуналне инфраструктуре.

Површину грађевинске парцеле дефинисати према програму, намјени и концепту у складу са даљим дугорочним развојем насеља.

Остали услови и правила - према општим правилима.

Спорт и рекреација:

Основна намјена: спорт и рекреација, чији развој подразумијева мрежу терена, зона и објеката који просторним размјештајем, капацитетом, уређењем и опремљеношћу, испуњавају прописане критеријуме и стандарде за бављењем спортом, активном и пасивном рекреацијом.

Могућа пратећа намјена: зеленило, образовање, специјализоване школе или клубови или спортски кампуси, друге јавне намјене, комплементарне услуге, одговарајући пратећи објекти инфраструктуре. Комплекси могу поред отворених спортских терена да садрже пратећи објекат и затворени спортски објекат.

Површине за спорт, активну и пасивну рекреацију својим капацитетом, уређењем и опремљеношћу, треба да омогуће развој различитих видова спортских и рекреативних активности.

Услови уређења ових зона су:

У постојећим комплексима садржаје подићи на виши степен уређења. Нови садржаји за спортско-рекреативне активности морају бити комплементарни постојећим;

- терене са завршном обрадом од бетона свести на најмању могућу мјеру,
- травнате терене подићи од комбинације трава отпорних на гажење,
- сви терени морају бити адекватно ограђени,
- озелењавање простора урадити на основу плана пејзажног уређења усклађеног са околним простором,
- пјешачким комуникацијама комплекс повезати са окружењем,
- обезбједити одговарајући број паркинг мјеста.

Правила грађења за пратеће објекте:

- пратећи објекат:
 - намјена - пратеће намјене у директној функцији основне намјене (просторије за одржавање, техничке, санитарне и помоћне просторије, свлачионице, клубске просторије и сл.)
 - услужне комплементарне намјене (продаја, изнајмљивање, одржавање опреме, угоститељски садржаји и сл.)
 - висина објекта - мах П+1
- затворени спортски објекат:

Намјена: хала за мале спортове, према потребама насеља, са пратећим намјенама висина објекта условљена је врстом спорта.

Хоризонталну регулацију дефинисати према функционалној структури и намјени, у складу са окружењем.

КОМУНАЛНИ ОБЈЕКТИ:

Гробља

Уређење и проширење постојећих и евентуално отварање нових локација-гробља, вршиће се према важећим прописима и правилницима за ову намјену.

Поред основне намјене и садржаја који су јединствена намјенска цјелина могуће је увођење пратећих намјена: зеленило, услужне дјелатности, комплементарне намјене, управа-администрација и пратећи објекти комуналне инфраструктуре.

Спратност објеката је максимално П+Пк.

Основна правила за формирање нових гробља, су:

- локација нових гробља (и проширење постојећих) мора бити ван II зоне санитарне заштите изворишта водоснабдевања,
- површина гробља - 4,0m²/становнику,
- логично формирање у односу на гравитационо подручје,
- добра саобраћајна повезаност са гравитационим подручјем,
- могућност етапне реализације,
- повољни теренски услови: добра експонираност и растреситост, терен треба да буде оцједан са нивоом подземних вода већим од 2,50m од нивоа терена,
- могућност прикључивања на мрежу комуналне инфраструктуре,
- могућност обезбеђивања појаса зеленила, уколико је удаљење од насеља мање од 500m,
- уређење простора и изградња дефинише се Урбанистичким пројектом.

Пијаце

- зелена пијаца
- шарена пијаца.

Формирање нових пијаца у грађевинским подручјима насеља дефинисати према потребама насеља и тржишта, и уређење постојећих пијаца мора бити прилагођено санитарно-хигијенским условима и прописима, као и правилницима који важе за изградњу ових објеката.

Могуће пратеће намјене: услуге и пословање, откупна станица, друге јавне намјене и пратећи објекти инфраструктуре.

Основна правила уређења:

- уређење прилагодити могућностима вишенаменског коришћења простора,
- у оквиру овог простора, потребно је формирати издвојен простор за снабдевање становништва непољопривредним производима (шарена пијаца), излагање и продају производа домаће радиности, друге услуге, администрацију и сл.,
- коришћења простора, према потребама развоја насеља и окружења може прерасти у дистрибутивни центар,
- откупну станицу лоцирати уз кванташку пијацу,
- површину грађевинске парцеле дефинисати према програму, намјени и концепту у складу дугорочним развојем насеља. Најмања функционална ширина парцеле за изградњу објекта износи 20m,
- максимална спратност објеката је (По)+П+1,односно (По)+ВПк+1,
- Уређење простора и изградња дефинише се Урбанистичким пројектом.

Сточна пијаца, изложбено продајни простор, сајам

Могуће пратеће намјене: услуге и пословање, пратећи објекти инфраструктуре.

Максимална спратност објеката је (По)+П+1, (По)+ВПк+1.

Основна (обавезни садржаји) опремљеност представља I фазу реализације и чини је:

- уређени плато,
- обезбеђена комунална инфраструктура,
- ограђен простор,
- вага,
- простор за ветеринарску станицу,
- заштитну зону зеленила према окружењу.

Уређење простора и изградња дефинише се Урбанистичким пројектом.

Б.VII.4. Пољопривредно земљиште

Коришћење обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе, вршиће се према условима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту ("Сл. гласник РС", бр. 5/12):

- Промјена намјене пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе врши се у складу са спроведбеним документима просторног уређења и издатим локацијским условима.
- Ако није заснована на спроведбеним документима просторног уређења, забрањена је промјена намјене пољопривредног земљишта I, II, III и IV катастарске, односно бонитетне класе у непољопривредне сврхе.
- Изузетно од става 2. овог члана, промјена намјене пољопривредног земљишта I, II, III и IV катастарске, односно бонитетне класе може да се врши само на основу расположивих стратешких докумената просторног уређења, стручног мишљења и локацијских услова, само за изградњу објеката:
 - земаљске инфраструктуре (ентитетска и регионална инфраструктура: саобраћајна, хидротехничка, енергетска, телекомуникациона и информациона),
 - комуналне инфраструктуре (инфраструктура јединице локалне самоуправе: саобраћајна, хидротехничка, енергетска, телекомуникациона и информациона),
 - за изградњу објеката који су у функцији пољопривредне производње,
 - индивидуалних стамбених и помоћних објеката у оквиру пољопривредног газдинства на том подручју и
 - индивидуалних стамбених и помоћних објеката инвеститора, односно лица регистрованих за бављење пољопривредним дјелатностима.
- Промјена намјене пољопривредног земљишта V, VI, VII и VIII катастарске, односно бонитетне класе, ако није заснована на документима просторног уређења, дозвољена је на основу стручног мишљења и локацијских услова.
- Због умањења вриједности и губитка пољопривредног земљишта као добра од општег интереса плаћа се накнада за промјену намјене пољопривредног земљишта у складу са овим Законом о пољопривредном земљишту.

Правила за изградњу појединачних економских објеката у функцији пољопривреде:

- објекти за смјештај пољопривредних машина и алатки, репроматеријала и сл.
- реализација директно на основу одредби овог Плана, издавањем локацијских услова, уколико објекти не захтевају посебне инфраструктурне услове;
- максимална бруто површина објеката утврђује се према односу изградње 1:50 (1,0m² бруто површине објекта на 50,0m² парцеле);

- могућа је изградња стамбеног простора у оквиру објекта, површине до 50% укупне бруто развијене површине објекта;
- спратност објекта – П (приземље);

Правила за изградњу објекта у функцији пољопривреде:

- реализација директно на основу одредби овог Плана, издавањем локацијских услова, уколико објекти не захтјевају посебне инфраструктурне услове, за парцеле веће од 1,0ha ради се урбанистички пројекат;
- могућа је изградња, поред пословних објекта у функцији пољопривреде и пратећих објекта који су у њиховој функцији;
- могућа је изградња стамбеног/смјештајног простора у оквиру горе наведених пословних објекта, и то максималне површине до 100m²;
- минимална површина парцеле за пословне објекте у функцији пољопривреде или је 0,5ha; изузетно, ове објекте је могуће градити и на постојећој парцели мање површине, али не мање од 0,25ha;
- максимални индекс заузетости парцеле је 40%;
- максимални индекс изграђености 0,5;
- минимална заступљеност уређених зелених површина на парцели је 25%;
- спратност објекта – максимално П (приземље), изузетно П+Пк (приземље и поткровље) за управне објекте / дјелове објекта у оквиру комплекса;
- минимални ниво комуналне опремљености за ове садржаје је: приступ јавном путу, прикључење на електроенергетску мрежу, интерни систем водовода и канализације (бунар и водонепропусна септичка јама);
- у оквиру комплекса је неопходно обезбједити услове за приступ и паркирање возила за сопствене потребе;
- у оквиру комплекса је неопходно обезбједити услове за одлагање комуналног и другог отпада, у складу са прописима и планираном намјеном.

Б.VII.5. Шумско земљиште

Законом о шумама, забрањује се:

- свака сјеча која није у складу са планским документима у шумарству,
- свака сјеча у заштићеним природним подручјима која није у складу са планским документима заштићених природних подручја,
- сјеча и уништавање ријетких и заштићених врста дрвећа, биотопа, станишта, хабитата и екосистема, као и уништавање врста жбуња и њихових природних станишта,
- подбјељивање стабала, осим за потребе обнове и његе шума,
- паша, брст коза и друге стоке, жирење, гајење лисничких шума, кресање лисника,
- сјеча сјеменских стабала у сјеменским састојинама која није предвиђена плановима газдовања шумама,
- самовласно заузимање шума, уништавање или оштећивање шумских засада, ознака и граничних знакова,
- одлагање смећа, отпадака и других штетних опасних материја, као и загађивање шума на сличне начине и
- друге радње којима се слаби прирасно-приносна (производна) функција и друге општекорисне функције шума, те угрожава оптимално функционисање шумских екосистема.

Крчење шума и трајна промјена намјене шумског земљишта може се вршити:

- када је то предвиђено плановима и програмима газдовања шумама,
- ако је у складу са законом који уређује област просторног планирања, уз достављање инвестиционо-техничке документације, на основу које је на одређеном земљишту неопходно крчење шума, односно промјена намјене земљишта,

- на основу акта надлежног органа о утврђивању општег интереса,
- при изградњи водова (електро, ПТТ и слично) и комуналне инфраструктуре која не служи газдовању шумама,
- ради изградње објеката за заштиту људи и материјалних добара од елементарних непогода и одбране земље и
- у поступку комасације пољопривредног земљишта и шума.

У шумама се могу градити објекти потребни за газдовање шумом и дивљачи у складу са планским документима у шумарству и ловству, ако овим законом није другачије регулисано.

За изградњу и стављање у погон ђумурана, кречана, пилана, погона за прераду дрвета, индустријских погона и других постројења у шуми као и на удаљености до 100 метара од руба шуме за шуме у својини Републике, потребна је сагласност Агенције за шуме и корисника шума и шумског земљишта у својини Републике, а за шуме у приватној својини, сагласност органа јединице локалне самоуправе.

Б.VII.6. Водно земљиште

Водно добро у смислу Закона о водама (Сл.Гл.РС бр.50/11) је водно земљиште, воде и водни објекти, који због свог нарочитог значаја јесу добра од општег интереса и под посебном су заштитом.

На водном добру није дозвољено изводити захвате, осим за:

- градњу објеката јавне инфраструктуре;
- градњу водних објеката, према одредбама овог закона;
- мјере, које се односе на побољшање хидроморфолошких и биолошких карактеристика површинских вода;
- мјере, које се односе на заштиту природе;
- градњу објеката, потребних за кориштење вода, обезбјеђење сигурности пловидбе и обезбјеђење заштите од утапања на природним купалиштима;
- изградњу објеката намијењених заштити вода од загађења;
- изградњу објеката, намијењених одбрани, заштити и спашавању људи, животиња или имовине, те провођењу задатака органа унутрашњих послова;
- изградњу рекреационих, спортских и туристичких објеката по посебно спроведеној просторно- планској процедури.

Водно земљиште намијењено водоснабдијевању представља зону са посебним режимом, чије су зоне санитарне заштите одређене према Закону о водама. Обилежавање зона санитарне заштите, начин одређивања и одржавања као и мјере заштите одредиће се подзаконским актом и одлуком за привремену или трајну заштиту изворишта вода за људску употребу.

Б.VII.7. Правила грађења и услови уређења мреже саобраћајне и друге инфраструктуре јавне намјене

Правила за уређење и грађење саобраћајне инфраструктуре

- приликом дефинисања регулационих линија користити постојећу регулацију и парцелацију као почетну матрицу;
- доњи stroj коловозне конструкције димензионисати према мјеродавном саобраћајном оптерећењу, али тако да коловозна конструкција јавних путева може да прихвати осовинско оптерећење од најмање 11,5t по осовини, а за локалне путеве и улице оптерећење од најмање 6t по осовини;
- слободни простор изнад коловоза (свијетли профил) за друмске саобраћајнице износи мин. 4,5m;
- у насељеним мјестима на правцима пјешачких токова реализовати рампе за лица са посебним потребама у простору;
- пројектну документацију саобраћајница радити у складу са законском регулативом и стандардима;
- ширина регулационих профила је у зависности од категорије саобраћајница, при чему ширину коловоза, пјешачких и бицикличких површина дефинисати према мјеродавном саобраћајном оптерећењу;
- пјешачке стазе и тротоаре димензионисати са минималном ширином од 1,6m;
- коловозе локалних путева димензионисати мин. ширине 5,5m, а регулационе профиле колско-пјешачких саобраћајница мин. ширине 5,0m, приватних пролаза 2,5m и противпожарних пролаза 3,5m;
- на дионицама у насељу уз коловоз државних путева изводи се аутобуско стајалиште најмање ширине 3m, обострани тротоари са ивичњацима најмање ширине по 1,6m, а само изузетно једнострано тротоар ширине два и више метара са прикупљањем и каналисањем атмосферских вода са коловоза, док се ван изграђеног простора насеља изводе обостране банке ширине по 1,5m;
- у саобраћајном профилу јавног пута смјешта се бицикличка стаза ширине 1,0m за једносмјеран или 2,0m за двосмјеран саобраћај са заштитном траком минималне ширине 1,5m или се у слободном профилу саобраћајнице смјешта бицикличка стаза ширине 1,5m за једносмјеран или 2,5m за двосмјеран саобраћај;
- уколико постоји потреба у изграђеном простору насеља између тротоара и границе појаса регулације подиже се дрворед, тако да не омета прегледност јавног пута и не угрожава безбједност саобраћаја.
- Заштитни пружни појас те правила укрштања осталих инфраструктурних система са жељезничком пругом дефинисани су Законом о жељезницама РС и одговарајућим подзаконским актима;
- појас заштите утврђује се према Закону о јавним путевима и износи:

- Заштитни појас у коме не могу да се отварају рудници, каменоломи, кречане циглане, подижу индустријске зграде, постројења и депоније отпада и смећа и сл. износи 40m од магистралног и регионалног пута и 20m од локалног пута.

- Ширина заштитног појаса у коме не могу да се подижу далеководи и стубне трафо станице износи од укрштања далековода са јавним путем најмање висину стуба далековода или стубне трафо станице, а код паралелног вођења најмање 40m од аутопута и брзог пута, 20m од магистралног и регионалног пута и 10m од локалног пута.

- Индустријски колосјечи и непокретна културна добра не могу се градити на удаљености 40m од аутопута и брзог пута, 20m од магистралног и регионалног пута и 10m од локалног пута.

- Заштитни појас у коме не могу да се граде стамбене, пословне, помоћне и сличне зграде, копају бунари, резервоари, септичке јаме и сл. износи 20m од аутопута, брзог пута и магистралног пута, 10m од регионалног пута и 5m од локалног пута.

- заштитни појасеви мјере се од спољне ивице путног појаса,
- непосредни појас заштите за жељезничку пругу од осе крајњег колосјека износи 25m,
- заштитни појас у погледу ширине заштитног појаса, примјењује се и у насељима, осим ако је другачије одређено просторним, односно урбанистичким планом,
- заштитни појас важи и за планиране бициклистичке стазе дуж државних путева,
- у непосредном појасу заштите трасе и објеката постојећих и планираних инфраструктурних система ауто-пута, брзог, магистралних, регионалних, локалних као и некатегорисаних путева који чине саобраћајну мрежу насеља успоставља се режим ограничене и строго контролисане изградње и уређења простора тако да се забрањује изградња објеката који нису у функцији инфраструктурног система који се штити, тј. легализација, реконструкција и доградња постојећих објеката и изградња нових привредних, стамбених и других објеката док се дозвољава изградња функционалних и пратећих садржаја, објеката, постројења и уређаја у функцији инфраструктурног система као и постављање планиране паралелно вођене трасе осталих инфраструктурних система, објеката и постројења на минималном међусобном растојању на основу закона и прописа донијетих на основу закона, а под условима и на начин који утврди надлежно јавно предузеће, односно управљач јавног инфраструктурног система,
- легализација и реконструкција постојећих објеката у изграђеном простору насеља у непосредном појасу заштите пута може се одобрити само изузетно на основу одговарајуће техничке документације за доградњу, реконструкцију и/или рехабилитацију постојећег пута, односно техничке документације за изградњу нове дионице пута и на основу одговарајућег урбанистичког плана,
- у ширем појасу заштите трасе и објеката постојећих и планираних инфраструктурних система – државних и општинских путева и жељезничке пруге успоставља се режим селективне и контролисане изградње и уређења простора тако да се дозвољава изградња објеката, тј. легализација, реконструкција и доградња постојећих и изградња нових објеката у зонама предвиђеним за изградњу овим просторним планом и одговарајућим урбанистичким планом, али да се за повећање густине насељености, степена изграђености и заузетости површина, првенствено за изградњу стамбених и објеката јавних служби, предузму мјере заштите на основу процјене утицаја и ризика од инфраструктурног система на животну средину

Правила за изградњу водоводних инсталација

Трасе планираних магистралних цјевовода и водоводних линија водити постојећим и планираним саобраћајницама и по потреби зеленим површинама. Ван урбанизованог подручја трасе водити поред саобраћајница.

Димензије нових водоводних линија одредити на основу хидрауличног прорачуна узимајући у обзир и потребну количину воде за гашење пожара како се то противпожарним прописима захтјева. Минималан пречник цијеви за градска насеља је је 100mm. На водоводним линијама предвидјети потребан број противпожарних хидраната, на максималном размаку од 80m за индустријске зоне, односно 150m за стамбене зоне. Препоручује се уградња надземних противпожарних хидраната.

Минимална дубина укопавања разводних водоводних линија је 1,2m, а магистралних цјевовода 1,8m до тјемена цијеви.

Приликом укрштања водоводне цијеви треба да буду изнад канализационих.

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

Минималан размак између водоводних линија и других инсталација је 1,5m. Појас заштите око магистралних цјевовода је минимум по 2,5m са сваке стране.

Новопроектване објекте прикључити на постојеће и планиране водоводне линије.

Техничке услове и начин прикључења новопроектваних водоводних линија као и прикључење појединих објеката одређује надлежна комунална организација.

Водоводне линије затварати у прстен што омогућује сигурнији и бољи начин водоснабјевања.

Код изградње нових водоводних линија предвидјети довољан број затварача и фазонских комада ради исправног функционисања мреже.

Реконструкцију разводне мреже радити по постојећој траси како би се оставио простор у профилу за друге инсталације и избјегли додатни трошкови око израде прикључака.

За сва изворишта водоснабјевања, као и објекте дистрибутивног система спровести мјере санитарне заштите дефинисане Правилнику о мјерама заштите, начину одређивања и одржавања зона и појасева санитарне заштите подручја на којима се налазе изворишта, као и водних објеката и вода намјењени људској употреби (Сл.гл. РС бр.07/03).

Правила за изградњу фекалне канализације

Трасе фекалних колектора и сабирне канализационе мреже водити постојећим и планираним саобраћајницама и по потреби зеленим површинама.

Димензије нове фекалне канализације одредити на основу хидрауличког прорачуна, узимајући у обзир комплетно сливно подручје. Уколико се прорачуном добије мањи пречник од ф 200mm, усвојити ф 200mm. Максимално пуњење канализације је 0,5 Д, гдје је Д пречник цијеви.

Минимална дубина укопавања треба да је таква, да канализација може да прихвати отпадне воде из свих објеката који су предвиђени да се прикључе на њу, а не мање од 1,2m до тјемена цијеви. За исправно функционисање фекалне канализације предвидјети довољан број ревизионих окана и водити рачуна и минималним и максималним падовима. Оријентационо максимални пад је око 1/Д (cm) а минимални пад 1/Д (mm).

Новопроектване објекте прикључити на постојећу и планирану фекалну канализацију. Минималан пречник кућног прикључка је ф 150mm.

Индустријске отпадне воде се могу увести у канализацију тек после предтретмана.

У срединама гдје не постоји канализација градити прописне, водонепропусне септичке јаме.

Техничке услове и начин прикључења новопроектване фекалне канализације као и прикључење појединих објеката одређује надлежна комунална организација.

Правила за изградњу кишне канализације

Трасе кишних колектора и сабирне канализационе мреже водити постојећим и планираним саобраћајницама и по потреби зеленим површинама.

Нову кишну канализацију упоредо изводити са реконструкцијом улица.

Димензије нове кишне канализације одредити на основу хидрауличког прорачуна. За мјеродавну рачунску кишу обично се узима киша са вјероватноћом појаве 33% или 50%.

Минимална дубина укопавања мјерена од тјемена цијеви је 1,0m.

Воду из дренажа уводити у кишну канализацију.

Правила за извођење регулације водотокова

Трасу уређеног водотока усагласити са привредним, стамбеним, инфраструктурним и саобраћајним објектима.

Мјеродавни протицај за димензионисање корита регулисаног водотока одређује надлежна водопривредна организација..

Са обе стране регулисаног водотока оставити заштитни појас минималне ширине 4,0m због могућих интервенција.

Правила грађења електроенергетске инфраструктуре

Цјелокупну електроенергетску мрежу и трафостанице градити у складу са важећим законима, стандардима, техничким прописима, препорукама и нормативима, посебно у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV (Сл.гл. РС бр. 7/12) и Правилником о техничким нормативима за изградњу нисконапонских надземних водова (Сл.гл. РС бр. 87/11) .

- На мјесту укрштања надземног електроенергетског вода с телекомуникацијским водом сигурносна висина између најнижег проводника електроенергетског вода и највишег проводника телекомуникацијског вода износи:

1) за водове напона 400kV	5,5m;
2) за водове напона 220kV	4,0m;
3) за водове напона од 35kV до 110kV	3,0m;
4) за водове напона од 1kV до 35kV	2,5m.

- Водоравна удаљеност најближег проводника електроенергетског вода до ступа телекомуникацијског вода не смије износити мање од 5,0m. Тај услов мора бити испуњен ако висинска разлика између најближих проводника оба вода износи најмање 10,0m.

- Водоравна удаљеност ступа електроенергетског вода од најближег проводника телекомуникацијског вода не смије бити мања од 2,0m.

- Кут укрштања надземног електроенергетског вода с телекомуникацијским водом, у правилу, не смије бити мањи од 45°, с тим да се изузетно може смањити до 30°.

- Сигуросна висина вода изнад ауто-пута, магистралног, регионалног и локалног пута износи 7m.

- У густо насељеним мјестима, сигуросна висина вода мора износити 7,0m.

Б. VIII. СМЈЕРНИЦЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАНА

Б. VIII. 1. Уводна одредба

Просторни план Општине Нови Град (у даљем тексту План) представља развојно-стратешки плански документ за подручје општине Нови Град у административним границама 2014. године, и то за плански период до 2039. године.

План представља плански и правни основ за израду других планова (Урбанистички план, зонинг план за цијело подручје покривено урбанистичким планом и др.), као и за издавање Локацијских услова на подручју за које није прописана обавеза доношења зонинг плана, регулационог плана, урбанистичког пројекта те плана парцелације или гдје ће план бити рађен у каснијем периоду, а у складу са правилима грађења утврђеним у овом Плану.

Б. VIII. 2. Основне одредбе

Б. VIII. 2. 1. Значај и функција просторног плана

Просторни план јединице локалне самоуправе преузима и детаљније разрађује планска одређења из Стратегије или Просторног плана Републике уз уважавање природних и културно - историјских вриједности подручја града, односно јединице локалне самоуправе.

Просторним планом јединице локалне самоуправе утврђују се: основна намјена простора, систем насеља (урбаног и руралног карактера) и њихово повезивање, критеријуми за ширење урбаних дијелова, намјене ванурбаних подручја, зоне комуналне инфраструктуре (развој саобраћајног система јединице локалне самоуправе или градског саобраћајног система, водоснабдијевање, енергија, телекомуникације), објекти од значаја за друштвену инфраструктуру јединице локалне самоуправе (здравство, школство, култура, спорт), мјере заштите градитељског и природног наслеђа, мјере заштите животне средине, мјере санације девастираних подручја (клизишта, плавна подручја), мјере заштите становника и материјалних добара од елементарних и других непогода, услови за изградњу у подручјима за која се не доносе документи просторног уређења нижег реда, обавезе приликом израде урбанистичких планова и спроведбених докумената просторног уређења и друге неопходне елементе.

План представља обавезу за све надлежне општинске органе и јавна предузећа, као и за појединачне инвеститоре, у оном дијелу у коме су дефинисана прецизна планска рјешења, правила и пропозиције. Дио Плана у коме су дефинисане политике и смјернице представља стратешки оквир и генерална упутства за економски и социјални развој, те је подложен даљем прецизирању, као и евентуалном преиспитивању у складу са текућим политикама у Општини.

Сви плански документи у даљем поступку планирања морају да буду усаглашени са Планом - и то у погледу прецизираних планских рјешења, регионалне и општинске инфраструктуре и конкретних показатеља, тамо гдје су дефинисани, као и прецизираних услова заштите.

План ће бити подвргнут сталној контроли спровођења (постплански мониторинг) у односу на активности у простору Општине и евентуалну потребу одступања, као и у односу на могуће промјене у законодавном, економском и социјалном систему Општине. У случају оправданих и аргументованих разлога вршиће се измјене и допуне овог Плана, а ревизија ће се вршити најкасније 10 година од усвајања Плана.

У циљу праћења реализације Просторног плана поред програма мјера неопходно је именовати посебно скупштинско тијело (Комисија, Савјет или сл.) са задатком да прати реализацију планских задатака и реализацију Просторног плана.

Б.VIII.2.2. Имплементација просторног плана

Ефикасност спровођења Просторног плана условљена је обезбјеђењем координације предвиђених активности и различитих актера/учесника. Полази се од искустава земаља ЕУ да се успјешна координација може обезбједити примјеном мултисекторског приступа - комбинације мјера и инструмената различитих политика према тематским областима и проблемима који се планом рјешавају, као и успостављањем институционално-организационих аранжмана и партнерства на различитим релацијама (јавни-приватни сектор, јавне-независне институције/организације, ниво управљања-јавност и др.).

СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И СМЈЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Просторни план проводи се:

- доношењем урбанистичких и детаљних просторно-планских докумената, усаглашених са Просторним планом,
- забраном и спрјечавањем интервенција и других активности у простору које нису у сагласности са Просторним планом,
- посебним режимом контроле дјелатности штетних за животну средину,
- доношењем прописа и других мјера из надлежности Општине којим се уређују поједина питања урбаног уређења,

Спровођење Просторног плана општине Нови Град вршиће се и израдом новог урбанистичког плана који ће да се ради на основу овог Просторног плана. Урбанистички план доноси се за урбано подручје јединице локалне самоуправе. У складу са наведеним обавезна је израда урбанистичког и зонинг плана за урбано подручје насељеног мјеста Нови Град. Границе урбаног подручја насеља Нови Град дефинисане су на графичком прилогу бр.XII. Карта спровођење плана.

Израда урбанистичких планова могућа је и за друге зоне и насеља, односно дијелове насеља, као и за инфраструктурне коридоре и објекте, подручја потенцијалних привредно-радних зона као и у зонама туристичким, производним, услужним, комуналним, заштитним, и др. а у складу са потребама и одлукама општине Нови Град и надлежних Министарстава. Врста планског документа се одређује према Закону о уређењу простора и грађењу.

Доношење регулационих планова, урбанистичких пројеката или планова парцелације може бити обавезно или факултативно.

Сprovedбени просторно-плански документи доносе се у циљу разраде и конкретизације Просторног и Урбанистичког плана до нивоа који обезбјеђује могућност одлучивања о лакацијским условима за конкретне интервенције у простору.

Сprovedбени документи, у смислу претходних одредби су:

- зонинг план,
- регулациони план,
- урбанистички пројект,
- план парцелације.

Зонинг план, регулациони план, урбанистички пројекат и план парцелације су спроведбени, односно техничко-регулативни документи просторног уређења на основу којих се дефинишу услови за пројектовање и извођење објеката.

Регулациони план се доноси за претежно изграђена урбана подручја, при чему је нужно детаљно дефинисати услове пројектовања и изградње нових објеката, као и за подручја од општег интереса јединице локалне самоуправе за развој привреде или изградњу објеката друштвене инфраструктуре.

Урбанистички пројекат доноси се за подручја која се граде као цјелина или су већ у значајној мјери изграђена, за подручја гдје се појавила потреба за формирањем више нових парцела или за изградњом неколико објеката који чине комплекс изградње, као и за подручја која имају посебан културно-историјски или природни значај. Основа за израду урбанистичког пројекта је зонинг план или регулациони план.

За просторне цјелине за које не постоји обавеза доношења регулационог плана или урбанистичког пројекта може се донијети план парцелације као посебан и самосталан плански документ, а на основу просторног, урбанистичког, односно зонинг плана јединице локалне самоуправе, ако за то постоје оправдани разлози.

Правила уређења и грађења утврђена овим Планом су основ и смјернице за израду наведених планова.

Обавезно је доношење регулационог плана за простор индустријске зоне у Пољавницама.

УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

Кључни учесници у спровођењу Просторног плана су, у складу са својим надлежностима и дјелокругом рада:

- органи управљања општине Нови Град и општинска управа,
- републички ресорни органи и фондови,
- републичка и општинска јавна предузећа,
- јавне установе и посебне организације,
- регионалне и локалне пословне асоцијације,
- домаће и стране банке,
- заинтересовани пословни субјекти,
- цивилни сектор (невладине организације) и
- становништво општине.

Кључни учесници на републичком нивоу управљања су:

- министарства са одговарајућим управама, дирекцијама и агенцијама за послове пољопривреде, шумарства, водопривреде, рударства, саобраћаја, енергетике, телекомуникација, привредног и регионалног развоја, туризма, услуга, просвјете, здравствене заштите, социјалне заштите, културе, спорта, изградње објеката и заштите животне средине;
- јавна предузећа надлежна за послове водопривреде, електропривреде, шумарства, јавне путеве, жељезничке пруге и телекомуникације;
- заводи надлежни за заштиту природе и споменика културе, и
- други републички ресорни органи, организације, агенције и фондови.

Кључни учесници на регионалном нивоу управљања су:

- привредна комора,
- различите агенције, фондови и пословне асоцијације.

Кључни учесници на локалном нивоу управљања су:

- органи општине Нови Град и сусједних општина,
- општинска јавна комунална предузећа, дирекције, агенције, фондови, јавне установе и мјесне заједнице с подручја општине Нови Град.

Поред наведених учесника неопходно је анимирати и организовати учешће других актера у спровођењу овог просторног плана, у првом реду пословне (привредне) субјекте, пословне асоцијације, невладине организације, удружења грађана и становништво општине Нови Град.

МЈЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Мјере и инструменти опште економске политике:

Значајним се сматра установљавање мјера и инструмената опште економске политике, и то повољних дугорочних кредита и пореских подстицаја за:

- приватан сектор и власнике непокретности, за улагања у спровођење мјера заштите и програме комплексног уређења пољопривредно-шумског простора у складу са смјерницама руралне рејонизације, програме антиерозионе заштите земљишта, програме прикупљања и пречишћавања отпадних вода, санитарно безбједног прикупљања, прераде и депоновања комуналног отпада, коришћења нових и обновљивих извора енергије, као и у спровођење мјера заштите животне средине и природних ресурса, заштите и презентације природних и непокретних културних добара;
- развојно одређене пољопривредне произвођаче, уз посебне додатне стимулације за младе пољопривреднике који преузимају напуштена и старачка газдинства, улажу у изградњу објеката и/или оснивање малих и микро предузећа за откуп и прераду локалних пољопривредних производа, откуп и примарну прераду шумских плодова, љековитог и ароматичног биља, ветеринарских амбуланти, станица и апотека, објеката савјетодавне пољопривредне службе, сервиса за пољопривредну механизацију и других техничких сервиса; као и за пољопривредне произвођаче који уводе методе органске производње и сл.;
- изградњу и модернизацију садржаја туристичке понуде и опреме (улагања у прибављање и уређење грађевинског земљишта, комунално опремање, изградњу и реконструкцију објеката сеоских домаћинстава за туристички смјештај, изградњу туристичке опреме и др.);
- организацију и пружање услуга јавних служби у приватном сектору.

Основне мјере и инструменти политике заштите и коришћења пољопривредног земљишта и развоја пољопривреде јесу:

- коришћење бесповратних средстава буџетске подршке Републике за реализацију пројеката руралног развоја од стране регистрованих пољопривредних газдинстава за укрупњавање и консолидацију земљишних посједа, пошумљавање и затрављивање ерозијом угрожених подручја, промовисање и заштиту локалних производа, развој органске производње, као и од стране локалних заједница и локалних акционих група/удружења грађана за побољшање општих услова живота на селу, кроз припрему и спровођење пројеката интегралног руралног развоја и друге модалитете подршке одрживом развоју пољопривреде и села.
- обезбјеђење услова да се преко банкарског система користе повољни краткорочни и дугорочни кредити за инвестирање у:
 - програме уређења пољопривредно-шумског земљишта и других посебно вриједних/осјетљивих екосистема;
 - програме развоја органске производње, посебно за подручја заштићених природних добара, изворишта водоснабјевања и резервисане туристичке просторе;

- обезбјеђење пореских стимулација - смањење порезa на пренос апсолутних права коришћења непокретности при куповини пољопривредног земљишта и напуштених стамбених и економских објеката у селима, смањење/ослобађање од пореза на закуп пољопривредног земљишта и сл; као и дестимулације - временски прогресивно повећање пореза власницима који не обрађују, односно не користе пољопривредно земљиште у складу са законом и рјешењима овог просторног плана.

Основне мјере и инструменти политике заштите и коришћења шума, развоја шумарства и ловства јесу:

- удруживање средстава јавних предузећа и јавних прихода општине у области шумарства и водопривреде с приватним сектором за финансирање,
- унапређења стања постојећих шума,
- пошумљавања и одржавања шума заштитног карактера,
- заштите и очувања природних добара и биодиверзитета,
- обезбјеђење средстава корисника ловишта за улагања у заштиту, производњу и узгој дивљачи.

Основне мјере и инструменти политике коришћења минералних ресурса јесу:

- Израдити Елаборате о резервама за изворишта која се користе за потребе водоснабдијевања у складу са законском регулативом;
- За сваки извор и бунар који се користи за људску употребу потребно је урадити Програм санитарне заштите према "Правилнику о мјерама заштите, начину одређивања и одржавања зона и појасева санитарне заштите, подручја на којима се налазе изворишта, као и водних објеката и вода намијењених људској употреби (Сл. гл. РС 7/03);
- У случају рјешавања водоснабдијевања одређених мјесних заједница или других дијелова општине на рачун подземних вода, неопходно је да се изводе детаљна хидрогеолошка истраживања, а према Пројекту детаљних хидрогеолошких истраживања, а у складу са Законом о геолошким истраживањима (Сл. гл. РС 51/04 и 75/10);
- Урадити катастар загађивача подземних вода на подручју општине Нови Град;
- Експлоатација било ког минералног ресурса се мора вршити у складу Законом о рударству, Законом о геолошким истраживањима, Законом о концесијама и другим законским и подзаконским актима који дефинишу ову област;
- Планирање простора и изградња објеката у подручју одобреног експлоатационог поља мора бити уз сагласност са носиоцем експлоатационог права и ресорног министарства надлежног за експлоатацију минералних сировина, а који води евиденцију експлоатационих поља (Министарство индустрије, енергетике и рударства);
- Предлаже се наставак истраживања минералних ресурса на подручју општине Нови Град. Ова истраживања је неопходно да се раде систематски, а према Пројектима који морају да задовоље све законске обавезе;
- Минералне ресурсе је потребно користити у складу са принципима "одрживог развоја".

Основне мјере и инструменти политике развоја и размештаја индустрије јесу:

- развој локалног финансијског и банкарског система и интензивније коришћење текућих подстицајних мјера за развој приватног предузетништва;
- предузимање низа подстицајних мјера на општинском нивоу у поспјешивању развоја приватног предузетништва (пореске олакшице, обезбјеђивање локација, стимулативне мјере комуналне политике и политике цијена грађевинског земљишта, организовање обуке и курсева за заинтересоване предузетнике и друге мјере);
- обезбјеђење услова за привлачење инвестиција/извора финансирања (домаћих и страних) - банкарских кредита, финансијских зајмова, стратешких партнера и инвеститора (уз повољну локалну регулативу); стварање активне, стабилне и сигурне климе за инвестиције и налажење стратешких партнера за реструктурирање великих

система;

- обезбјеђење координације, мониторинга и управљања привредним развоjem на општинском и регионалном нивоу кроз оснивање и сарадњу општинских и регионалних канцеларија/развојних институција; подршка samozapošњавању и развоју малих предузетника, развој сарадње јавног и приватног сектора; контактирање потенцијалних финансијера (државни фондови и агенције, локални привредници и предузетници и инострани стратешки партнери за финансирање атрактивних пројеката од интереса за локалне заједнице и сусједне општине); организација израде потребне планске и техничке документације и истраживања, програма, пројекција и бизнис планова који ће конкурисати за средства различитих фондова, као што су НИП, СИЕПА; ефикасно руковођење буџетом локалне заједнице, локалним економским развоjem, инвестицијама у развојне пројекте, интересним повезивањем локалних заједница на регионалном и националном нивоу.

Основне мјере и инструменти политике развоја туризма јесу:

- обезбјеђење средстава из буџета Републике, агенција и фондова за развој туризма, јавних прихода општине у области туризма и приватног сектора и невладиних организација за реализацију програма едукације локалног становништва и њиховог укључивања у туристичку понуду домаћинског туризма и друге туристичке програме на простору локалне заједнице;
- интензивнији развој маркетиншких активности за организацију туристичке понуде и презентацију свих туристичких активности и садржаја, а нарочито тематских садржаја намјењеним различитим циљним групама туриста - рурални и еко туризам, путеви културе, спортско-рекреативни, ловни и други садржаји и активности у простору општине и сусједних општина.

Основне мјере и инструменти политика политике заштите животне средине, природних и непокретних културних добара јесу:

- обезбјеђење средстава из буџета Републике преко Министарства животне средине и просторног планирања и Фонда за заштиту животне средине и из јавних прихода општине за реализацију предвиђених програма заштите животне средине, информисања и едукације становништва о могућностима и ефектима унапређења квалитета животне средине и за узимање активног учешћа у процесу доношења одлука од значаја за животну средину, нарочито у одлучивању о стратешкој процјени утицаја планова и процјени утицаја пројеката на животну средину;
- обезбјеђење средстава из буџета Републике преко министарства надлежних за животну средину и културу, јавних прихода општине, средстава приватног сектора и донација за спровођење заштите природних и непокретних културних добара.

Основне мјере и инструменти политике заштите, резервисања и уређења простора јесу:

- прибављање земљишта за планиране трасе и објекте линијских и комуналних инфраструктурних система, инициране зоне изградње, туристичку инфраструктуру и локалитете за смјештај индустрије и куповином и експропријацијом земљишта у јавну/државну својину и/или укључивањем приватног сектора (власника земљишта, девелопера, предузетника и сл.) примјеном различитих модалитета јавно-приватног партнерства;
- цјеловита трансформација система управљања грађевинским земљиштем - од утврђивања грађевинског земљишта за јавне и остале намјене, преиспитивања и диференцијације постојећих накнада за коришћење грађевинског земљишта у односу на стварне погодности коришћења локација и накнада за уређивање грађевинског земљишта у односу на подстицање или ограничавање појединих намјена и активности и изградње простора, као и одговарајуће пореске олакшице и субвенције за финансирање саобраћајне и комуналне инфраструктуре;
- припрема и постепено увођење система компензација и нагодби с власницима земљишта и титуларима својине над земљиштем за настале штете, ускраћивање и

умањење добити, као и компензационих програма (за развој пољопривреде и села, локалних инфраструктурних система, јавних служби, туризма и др.) за ограничења у развоју локалних заједница на подручју Просторног плана насталих услед спровођења режима и мјера заштите изворишта водоснабдијевања, природних и непокретних културних добара.

Б.ІХ. ЗЕМЉИШНА ПОЛИТИКА

Земљишна политика представља политику чија је сврха управљање земљиштем као ресурсем од интереса за државу и локалну самоуправу. Има изразито мултидисциплинарни карактер (садржи економску, социјалну, административно - правну, еколошку димензију).

Земљишна политика може значајно допринијети квалитетном просторном развоју.

У развијеним државама значајни приходи локалне самоуправе долазе од управљања земљиштем, нарочито од грађевинског земљишта (продаја, опремање, давање у закуп, кориштење). Грађевинско земљиште представља један од најзначајних ресурса локалне самоуправе, а који у претходном периоду није био квалитетно искоришћен. Урбана земљишна политика представља сегмент земљишне политике који се бави градским грађевинским земљиштем као најпрофитабилнијом врстом земљишта.

Пољопривредна земљишна политика је усмјерена на заштиту пољопривредног земљишта, прије свега најквалитетнијег пољопривредног земљишта.

У Републици Српској два закона регулишу проблематику земљишта, и на тај начин земљишне политике: Закон о грађевинском земљишту и Закон о пољопривредном земљишту.

Веома је значајно да је у Закону о грађевинском земљишту (СГ РС 86/02) градско грађевинско земљиште више није само у државној својини, већ може бити и приватно. Нажалост, у Закону није усвојено аутоматско преношење парцела градског грађевинског земљишта која користе приватна лица у приватно власништво.

Закон о пољопривредном земљишту забрањује промјену намјене обрадивог пољопривредног земљишта I, II, III, IV и V катастарске, односно бонитетне класе у непољопривредне сврхе осим у одређеним случајевима. Овим законом се промовише максимална заштита квалитетног пољопривредног земљишта, али проблем је што је превише рестриктиван и што за класификацију пољопривредног земљишта користи два различита система мјера (бонитетне и катастарске класе).

Све ово може значајно угрозити ширење градских насеља (стамбену намјену) не само на подручју општине Нови Град, већ и у цијелој Републици Српској.

Б.Х. ИЗРАДА ВИШЕГОДИШЊИХ ПРОГРАМА ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА, СЕКТОРСКИХ СТУДИЈА, АНАЛИЗА, ПРОГРАМА И ПРОЈЕКТА

Даљи развој Општине подразумијева поред израде и спровођења Просторног плана Општине израду и спровођење различитих стратегија, политика, студија, програма, секторских планова и осталих развојних докумената. Под вишегодишњим програмима просторног уређења, секторским студијама, анализама, програмима и пројектима подразумијева се израда:

- Стратегије развоја неразвијених дијелова општине Нови Град,
- Популационе политике општине Нови Град,
- Стамбене политике општине Нови Град,
- Валоризациона студија природног и културног наслеђа,
- Стратегија развоја пољопривреде, индустрије,
- Студија енергетских потенцијала општине Нови Град,
- Програм развоја и коришћења алтернативних (обновљивих) извора енергије,
- Општински план управљања чврстим отпадом и опасним отпадним материјама,
- План заштите ријечних сливова,
- Студија топлификације,
- Програм развоја тржишта рада,
- Програм промоције предузетништва,
- Пројекти допунских дјелатности на селу,
- Пројекти обнове пољопривредне механизације.

Б.ХИ. РАЗВОЈ ИНФОРМАТИВНОГ СИСТЕМА О ПРОСТОРУ

Закон о уређењу простора предвиђа обавезу „јединственог информационог система о простору који воде органи управе надлежни за послове уређења простора“. Оваква законска одредба је резултат развоја географских (просторних) информационих система (ГИС) у свијету и њихове примјене у раду локалне администрације, првенствено у раду органа задужених за просторно уређење. Примјена ГИС-а у области просторног и урбанистичког планирања вишеструко је повећала продуктивност и квалитет рада, а такође смањила вријеме потребно за обављање различитих активности из домена рада органа задужених за просторно уређење.

За потребе просторног и урбанистичког планирања и заштите животне средине неопходно је приступити систематском раду на увођењу и развоју, међусобно усклађених, просторно (географског) информационог система и информационог система о животној средини. Неопходно је утврдити концепт информационог система о простору најкасније годину дана од дана усвајања плана. Концепцијом развоја информационог система неопходно је утврдити сљедеће:

- Опсег и квалитет информационих потреба за разне врсте просторних и урбанистичких планова и програма заштите и унапређивања животне средине, према разним нивоима управљања;
- Критеријуме за развој служби у оквиру информационог система о простору и животној средини;
- Методолошки оквир за комуницирање између служби у оквиру система те за комуницирање са другим информационим системим и мрежама;
- Програм за кадровско и техничко опремање информационог система о простору;

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

- Мјере за реализацију приоритетних задатака и активности.

Посебно је неопходно утврдити начин редизајнирања постојећих мрежа података које су просторно, урбанистички и еколошки релевантне (разне евиденције, статистике, регистри, катастри, системи мониторинга итд.) ради обезбјеђивања њихове компатибилности према просторним урбанистичким и еколошким критеријумима. У овом смислу неопходно је аутономне и парцијалне мреже података повезати у јединствену цјелину, извршити што потпунију дигитализацију података и њихову аутоматску обраду, свести понављање истих обиљежја на подношљив минимум те употпунити садржаје база података и система индикатора према новим потребама.

Institut za građevinarstvo "IG" Banja Luka

Naučno istraživački institut

Br. reg. upisa: U/I-1-11425-00 Osnovni sud Banja Luka
Matični broj: 1928694
JIB: 4400918310005
PDV broj: 400918310005
Žiro račun: 555-007-00004438-38
Nova banka a.d. Banja Luka

ISO QMS 9001
ISO EMS 14001
ISO OHSAS 18001

Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 92-98 tel: 00387(0)51/348-360; lab. 533-380 fax: 00387(0)51/348-372 e-mail: info@institutig.com i izg@blic.net

ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ